

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΙΕΡΑΠΥΤΝΗΣ ΚΑΙ ΣΗΤΕΙΑΣ



Ἁγκυρα Ἐλπίδος



ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΤΕΥΧΟΣ 40

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2007

Περιεχόμενα

	σελ.
Σεπτόν Πατριαρχικόν Μήνυμα ἐπί τῇ ἡμέρᾳ προσευχῆς ὑπὲρ τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος,	3-6
Μήνυμα Σεβ. Μητροπολίτου Ἱεραπύτνης καὶ Σητείας κ. Εὐγενίου γιά τὴν ἔναρξιν τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους	7
Ὁ τίμιος καὶ ζωποιοὺς Σταυρός, Ἄποστολου Ν. Μπουρνέλη	8-15
Ὁ ἐθνοῖερομάρτυρας Χρυσόστομος Σμύρνης, Παρασκευᾶ Συριανόγλου	16-19
Τὸ διαδίκτυο στὴν ὑπηρεσία τῆς ἐνοριακῆς ποιμαντικῆς διακονίας, Δημητρίου Σαβοῖδάκη	20-37
Σωφρόνιος Γρηγοριάτης, Ἄντωνίου Στιβακτάκη	38-41
Ὁ μαῦρος Σεπτέμβρης τοῦ 1943 στὰ χωριά τῆς δυτικῆς Ἱεράπετρας, Ἰωάννη Γ. Χρηστάκη	42-48
«Ἄκου τὴ δίψα σου», Σοφίας Ἡλιάκη - Κορνάρου	49-51
Ἀπὸ τῆ ζωῆ τῆς Μητέρας Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, Ἐλευθερίου Χρυσοχόου	52-54
Ἀπὸ τῆ ζωῆ τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας μας	55-63

Ἄγκυρα Ἐλπίδος

Διμηνιαῖο ὀρθόδοξο περιοδικό τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἱεραπύτνης καὶ Σητείας.

Περίοδος Β', Τεύχος 40, Σεπτέμβριος - Ὀκτώβριος 2007.

Ἰδιοκτήτης: Ἱερά Μητρόπολις Ἱεραπύτνης καὶ Σητείας.

Ἐκδότης - Διευθυντής, Ὑπεύθυνος κατὰ νόμο: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἱεραπύτνης καὶ Σητείας κ. Εὐγένιος.

Ἡλεκτρονικὴ στοιχειοθεσία: Σταῦρος Κακοδειπνάκης, Γραμματεὺς Ἱ. Μητροπόλεως.

Ἐπιμέλεια ὕλης, ἠλεκτρονικὴ σελιδοποίηση, προετοιμασία ἐκτύπωσης: Ἀρχιμ. Κύριλλος

Διαμαντάκης, Πρωτοσύγκελλος Ἱ. Μητροπόλεως Ἱεραπύτνης καὶ Σητείας.

Διεύθυνση: Φιλοθέου Α' 8, 722 00 Ἱεράπετρα. **Τηλέφωνο:** 28420 22400/22786,

Φάξ: 28420 89653 / **Web Site:** www.imis.gr **E-mail:** angira@acn.gr

Κωδικὸς Ταχυδρομείου: 6155. **Ἐκτύπωση:** Γραφικὲς Τέχνες «ΤΥΠΟΚΡΕΤΑ».

Τὸ περιοδικό ἀποστέλλεται δωρεάν. **Προαιρετικὲς** εἰσφορές καὶ ἐμβάσματα.

Ἐξώφυλλο: Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος. **Μεταβυζαντινὴ εἰκόνα ἀπὸ τὴν Ἑνορία Λιθινῶν Σητείας, 1783.** **Ὅπισθόφυλλο:** Ὁ ἀετός, τὸ σύμβολο τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου· λεπτομέρεια ἀπὸ τὴν ἴδια εἰκόνα.

*Σεπτὸν Πατριαρχικὸν Μῆνυμα ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ
τῆς προσευχῆς ὑπὲρ τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος*



† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,
ΧΑΡΙΝ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ
ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ
ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,

Ἡ κατ' ἔτος, κατά τήν ἀρχήν τῆς Ἰνδίκτου, ἀναφορά τῆς ἡμετέρας Μετριότητος πρός τό περιβάλλον καί δὴ πρός τό λεγόμενον οἰκολογικόν πρόβλημα προσφέρει τήν εὐκαιρίαν καί κατά τό παρόν ἔτος νά ἐντοπίσωμεν τά προβλήματα, τά ὁποῖα ἀναφύονται εἰς τό περιβάλλον, καί νά διαγράψωμεν τήν προσωπικήν πάντων ἡμῶν εὐθύνην ἔναντι τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ.

Πολλάκις ἀπό τῆς καθέδρας τοῦ Ἀγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καί Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ τούτου Θρόνου ἐτονίσσαμεν, ἰδιαιτέρως δέ κατά τοὺς τελευταίους χρόνους, ὅτι ὁ περιβάλλον ἡμᾶς κόσμος ἐδημιουργήθη ὑπό τοῦ Θεοῦ. Κατά τήν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Θεός ἐδημιούργησε πρῶτον τόν πνευματικόν κόσμον, τοὺς ἀγγέλους, ἐν συνεχείᾳ τόν ὑλικόν κόσμον ὡς τό βασίλειον, καί, τέλος, τόν ἄνθρωπον, διά νά διαμείνῃ ὡς βασιλεύς εἰς τό βασίλειον τοῦτο. Ὡς ἴδιον δέ γνώρισμα τό ὁποῖον ἐμφαίνει τήν κυριαρχίαν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τόν κόσμον εἶναι ἡ δοθεῖσα ὑπό τοῦ Θεοῦ εἰς τόν ἄνθρωπον ἐντολή νά ὀνοματοδοτήσῃ τά ζῶα, διότι ἡ πρᾶξις αὕτη εἶναι ἔνδειξις κυριαρχίας.

Βεβαίως, κατά τήν Ὁρθόδοξον Παράδοσιν ὑφίσταται διαφορά μεταξύ κτίσεως καί κόσμου. Ἦδη ὁ Ἀπόστολος Παῦλος δέν ὁμιλεῖ διά φύσιν, ὅπως πράττουν οἱ φυσιολάτραι, οὔτε διά κόσμον, ἀλλά διά κτίσιν. Ἡ λέξις «κτίσις» ἔχει θεολογικήν σημασίαν, διότι δι' αὐτῆς δηλοῦται ὅτι ὁ ὑλικός κόσμος

ἐκτίσθη ὑπό τοῦ Θεοῦ, δηλαδή ἦλθεν εἰς τό εἶναι ἐκ τοῦ μή ὄντος. Ἀντιθέτως, ἡ λέξις «κόσμος» (κόσμημα) ὑπενθυμίζει τήν ἀρχαίαν ἑλληνικήν φιλοσοφίαν περί τῆς φύσεως, ὡς τοῦ ἀντιγράφου τῶν ἀγεννήτων ἰδεῶν καί ὡς διακοσμήσεως τῶν ἤδη ὑπαρχόντων ἀντιγράφων καί ὄχι ὡς δημιουργίας τῶν ὄντων ἐκ τοῦ μή ὄντος. Οὕτως, ἡ λέξις «κτίσις» ἔχει μεγίστην σπουδαιότητα, διότι ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι ἀπόλυτος κύριος τοῦ περιβάλλοντος κόσμου, δεδομένου ὅτι ἐδημιουργήθη ὑπό τοῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ μή ὄντος, συντηρεῖται δέ ὑπό τῶν ἀκτίστων ἐνεργειῶν τοῦ Θεοῦ καί ὄχι διά κτιστῶν μέσων, ἀλλά εἶναι ταπεινός διαχειριστής αὐτοῦ.

Κατά τήν διδασκαλίαν τῶν Ἀγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἐξ ἄλλου, ὑφίσταται διαφορά μεταξύ τοῦ βασιλείου τοῦ Θεοῦ καί τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ὅλη ἡ κτίσις εἶναι τό βασιλεῖον τοῦ Θεοῦ, διότι ἐντός αὐτῆς ὑπάρχει ἡ οὐσιοποιός καί ζωοποιός ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ, καί δι' αὐτῆς φανεροῦται ἡ ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ, κατά τό Ἀποστολικόν λόγιον «τά γάρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπό κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται, ἢ τε αἰδῖος αὐτοῦ δύναμις καί θειότης» (Ρωμ. 1, 20), ἀλλ' ὅμως ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ θέα τοῦ ἀκτίστου ὑποστατικοῦ Φωτός καί ἡ μέθεξις αὐτοῦ ὑπό τοῦ ἀνθρώπου, δηλαδή ἡ μέθεξις τῆς θεοποιουῦ ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ. Τοιουτοτρόπως, ὁ ἄνθρωπος μετέχει τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ καί ὁ κόσμος καθίσταται βασιλεῖον τοῦ Θεοῦ. Μέ τόν τρόπον αὐτόν ἀποφεύγεται ὁ πανθεϊσμός καί ὁ οὐμανισμός.

Ἡ κτίσις ὅμως δέν ἔχει ἠθικήν βούλησιν καί ἐπομένως δέν ἔπρεσεν αὐτοβούλως εἰς τήν φθοράν, ἀλλά συμπαρεσύρθη ὑπό τοῦ πεπρωκότος ἀνθρώπου. Ὁ ἄνθρωπος ἀπώλεσε τήν Χάριν τοῦ Θεοῦ καί αὐτό εἶχε συνταρακτικές συνεπειάς εἰς ὅλον τόν κόσμον. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος περιγράφει αὐτήν τήν ὀδύνην τῆς κτίσεως, ἔνεκεν τῆς πώσεως τοῦ ἀνθρώπου, λέγων: «πᾶσα ἡ κτίσις συστενάξει καί συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν». Συγχρόνως δέ δηλώνει: «καί αὐτή ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπό τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τήν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ», καί «ἡ ἀποκαρδοκία τῆς κτίσεως τήν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται» (Ρωμ. 8, 19-22).

Οὕτως, ἡ ἀντιμετώπισις τῶν λεγομένων οἰκολογικῶν προβλημάτων λαμβάνει θεολογικήν σημασίαν καί ἔννοιαν καί δέν δύναται νά ἐπιλυθῶν ταῦτα ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀναγεννημένου ἀνθρώπου. Τοιουτοτρόπως, τό λεγόμενον οἰκολογικόν πρόβλημα εἶναι εἰς τήν βάσιν αὐτοῦ θεολογικόν, καί ὄχι ἀνθρωποκεντρικόν, καί συνεπῶς ἡ ἐπίλυσις αὐτοῦ εἶναι καρπός τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἀνθρώπου καί ὄχι ἀποτέλεσμα διεργασιῶν λογικῆς καί ἐπεξεργασίας νομοθετικῆς.

Βεβαίως, καί ἡ ἀνθρωπίνη λογική καί οἱ νόμοι πρέπει νά ἐπιστρατευθῶν διά τήν ἐπίλυσιν τῶν οἰκολογικῶν προβλημάτων, ἐπειδή ὁ ἄνθρωπος παραμένει οἰκιοθελῶς ἀθεράπευτος. Τό ἴδιον, ἄλλωστε, συμβαίνει καί μέ τούς νόμους τῆς Πολιτείας, οἱ ὅποιοι εἶναι ἀπαραίτητοι διά τήν κοινωνίαν, ἐπειδή οἱ ἄνθρωποι δέν θέλουν νά ἐφαρμόσουν τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὅποτε, οἱ νόμοι δικαιολογοῦνται μέ τόν διφυῆ χαρακτήρα τῶν δερματίνων χιτώνων, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς πώσεως, ἀλλά καί ὡς εὐλογία διά τήν καλήν συγκρότησιν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου.

Ἐπομένως, ἡ κτίσις εἶναι δυνατόν νά εἶναι ἀφ' ἑνός μὲν φανέρωσις τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ἀφ' ἑτέρου δέ ἐκφρασις τῶν παθῶν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ κτίσις δέχεται τήν φωτιστικήν ἐνέργειαν τοῦ Θεοῦ, διά τοῦ ἀναγεννημένου ἀνθρώπου, ἀλλά δέχεται καί τήν ἐνέργειαν τῶν παθῶν τοῦ ἐμπαθοῦς ἀνθρώπου. Εἰς τήν ζωήν τῶν Ἀγίων βλέπομεν ὅτι ἡ κτίσις ἐξαγιαζεται, λαμπρύνεται, δοξάζεται, ὑπακούει εἰς τόν ἄνθρωπον, τά ἄγρια ζῶα ἡμερεύουν καί ἀναγνωρίζουν εἰς τόν ἀναγεννηθέντα ἄνθρωπον τήν «ὀσμήν τοῦ Ἀδάμ» πρό τῆς παρακοῆς, αἱ φυσικαί παραφοραὶ θεραπεύονται καί γενικῶς διά τῶν Ἀγίων ἡ κτίσις καθίσταται τό βασιλεῖον τοῦ Θεοῦ, εἰς τό ὅποιον ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἐν Θεῷ κυριαρχίαν.

Ἀντιθέτως, εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἐμπαθῶν ἀνθρώπων παρατηροῦμεν ὅτι βιάζεται ἡ φύσις καὶ ἀμαυροῦται, διότι ἡ ὑπερκατανάλωσις τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν ἀπὸ τὸν διακατεχόμενον ἐξ εὐδαιμονίας ἄνθρωπον ὀδηγεῖ τοῦτον εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπερπαραγωγῆς, καὶ διὰ τὴν κάλυψιν αὐτῆς βιάζεται ἡ κτίσις, μέ ἀποτέλεσμα νὰ τιμωρῆται ἐν τέλει ὁ ἐπαναστάτης ἄνθρωπος. Συνήθως θεωροῦμεν ὅτι τὸ προπατορικὸν ἁμάρτημα συνέβη εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς δημιουργίας, εἰς τὸν Παράδεισον, ἀλλὰ λησμονοῦμεν ὅτι ἡ οὐσία κάθε ἁμαρτήματος πρὸς τὸν Θεόν, τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν κτίσιν παραπέμπει εἰς τὸ προπατορικὸν ἁμάρτημα, τὸ ὁποῖον ἐκφράζεται ὡς ὑπερηφάνεια καὶ ἐγωϊσμός, ὡς ἀλαζονεία καὶ φιλαυτία, ὡς ἰδιοτέλεια καὶ ἐπιθετικότης, ὡς αὐτονομία καὶ εὐδαιμονία.

Δυστυχῶς, ὅμως, ἐνῶ θεωροῦμεν ὡς ἁμαρτίας μερικές μόνον ψυχολογικές καταστάσεις καὶ ἠθικός παρεκτροπῆς, δὲν ἐκλαμβάνομεν ὡς ἁμαρτίας τὰς ὄντολογικές παρεκτροπῆς, ὡς πρὸς τὸν Θεόν, τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν κτίσιν. Ἐμαρτία εἶναι καὶ ὁ διὰ τῆς ἀλαζονείας βιασμός τῆς κτίσεως· ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς κτίσεως πρὸς ἴδιον ὄφελος, τὸ ὁποῖον ὀδηγεῖ ἀφεύκτως εἰς τὴν ἀρχὴν ἢ βιαίαν ὀλικὴν καταστροφήν· ἡ ἐξάντλησις τῶν φυσικῶν πόρων, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸ μείζον πρόβλημα τῶν κρατῶν· ἡ ὑπερθέρμανσις τοῦ πλανήτου, ἡ γνωστὴ θεωρία τοῦ θερμοκηπίου, ἡ ὁποία θὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὸν ἀφανισμόν τῆς ζωῆς καὶ εἰς τὴν μετατροπὴν τῶν θαυμασιῶν τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ εἰς γῆν ἄνυδρον καὶ ἔρημον διψῶσαν· αἱ αὐξανόμεναι πυρκαϊαί, αἱ ὁποῖαι καταστρέφουν τὰ ἄλλα καὶ τὰ ὄρη, αὐτοὺς τοὺς ἀληθινούς πνεύμονας τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, μέ τρομακτικές συνεπειῶν· ἡ ἀρνητικὴ ὄψις τῆς βιοτεχνολογίας, ἡ ὁποία εἶναι δυνατόν νὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὸν γενετικὸν μόλυσμόν· τὰ νεοφανῆ τρόφιμα καὶ ἡ λεγομένη νανο-βιοτεχνολογία καὶ πολλὰ ἄλλα καταστροφικὰ παρεμβάσεις εἰς τὴν κτίσιν εἶναι καρποὶ τῶν ἐμπαθῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι δὲν σέβονται τὴν κτίσιν, τὸ δημιούργημα τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ γεγονός τοῦτο ἐγκυμονεῖ πολλοὺς κινδύνους ἐκφυλισμοῦ ἢ καὶ ἀφανισμοῦ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Ὅθεν, διαμαρτυροῦμεθα στεντορία τῇ φωνῇ διὰ τοὺς βιασμούς τούτους πρὸς τὴν φύσιν καὶ καλοῦμεν πάντας νὰ ἀναθεωρήσουν τὴν σχέσιν των πρὸς αὐτήν, ἀποκτῶντες οἰκολογικὴν συνείδησιν ἢ, διὰ νὰ ἐκφρασθῶμεν καλύτερον, ἀποκτῶντες θεολογικὴν συμπεριφορὰν ἔναντι τῆς κτίσεως. Πέραν τούτου, ἐκφράζομεν τὴν πίστιν μας ὅτι ἡ ἀνακαίνισις τῆς κτίσεως γίνεται, μυστικῶ τῷ τρόπῳ, εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, μέ τὴν μυστηριακὴν, τὴν ἀσκητικὴν καὶ τὴν πνευματικὴν ζωὴν. Ὁ ἄρτος, ὁ προσφερόμενος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, γίνεται Σῶμα Χριστοῦ, ὁ οἶνος μεταβάλλεται εἰς Αἷμα Χριστοῦ, τὸ ἔλαιον γίνεται ἅγιον Ἐλαιον, τὸ ὕδωρ γίνεται ὕδωρ Ἁγιασμοῦ, τὰ μύρα ἀγιάζονται εἰς ἅγιον Χρῆσμα, αἱ πέτραι καὶ τὰ διάφορα ὑλικά στοιχεῖα τῆς κτίσεως χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν καὶ διακόσμησιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, τὰ χρώματα τίθενται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκφράσεως τῆς ἀγιότητος ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ἐξαγιασθέντων μελῶν τῆς Ἐκκλησίας.

Γενικῶς, ὀλόκληρος ἡ ζωὴ μας γίνεται προσφορά εἰς τὸν Θεόν τὸν δημιουργήσαντα ἡμᾶς καὶ τὴν κτίσιν, κατὰ τὸν λειτουργικὸν λόγον: «τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν σοὶ προσφέρομεν κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα». Εὐχόμεθα δὲ ὅπως αὐτὴ ἡ μεταμορφωτικὴ ἐνέργεια ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὸν ἐκτός αὐτῆς κόσμον.

Τελικῶς δὲ, παρά τὰ ὑπάρχοντα δεινά, προερχόμενα παρά τοῦ ἐμπαθοῦς ἀνθρώπου, ἡμεῖς «καινοὺς οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν» (Β΄ Πέτρ. 3, 13), ὅπως μαρτυρεῖ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης: «καὶ εἶδον οὐρανὸν καινόν καὶ γῆν καινὴν» (Ἀποκ. 21, 1), διότι πᾶν ὅ,τι ὁ Θεός κατεσκεύασεν, ὡς Δημιουργός, δὲν δύναται νὰ ἀμαυρωθῇ καὶ νὰ ἐξαφανισθῇ ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου.

Εἶναι δὲ σημαντικὸν ὅτι τὸ πρῶτον βιβλίον τῆς Ἁγίας Γραφῆς, δηλαδή ἡ Γένεσις, ὀμιλεῖ διὰ τὴν

δημιουργίαν τῆς κτίσεως καί τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά καί διά τήν πῶσιν αὐτοῦ καί τῆς κτίσεως, τά ἐπόμενα βιβλία κάνουν λόγον διά τήν ἀναγέννησιν καί τήν ἀπολύτρωσιν τοῦ ἀνθρώπου, καί τό ἔσχατον βιβλίον, ἡ Ἐποκάλυψις τοῦ Ἰωάννου, ὁμιλεῖ διά τόν ἀνακαινισμένον κόσμον, διά τήν ἔνδοξον πόλιν, εἰς τήν ὁποίαν δέν ὑπάρχει οὔτε ναός, διότι ναός εἶναι ὁ Παντοκράτωρ καί τό Ἄρνιον «καί ἡ πόλις οὐ χρεῖαν ἔχει τοῦ ἡλίου οὐδέ τῆς σελήνης ἵνα φαίνωσιν αὐτῇ· ἡ γάρ δόξα τοῦ Θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν, καί ὁ λύχνος αὐτῆς τό ἄρνιον» (Ἄποκ. 21, 22-23). Αὕτη ἡ πίστις καί ἡ προσδοκία ἡμῶν, αὕτη ἡ μαρτυρία καί ἡ βεβαιότης ἡμῶν.

Καλοῦμεν ἅπαντας ἀπό τοῦ Οἰκουμενικοῦ τούτου Κέντρου νά σεβασθοῦν, κατά τό μέτρον τῆς εὐθύνης καί ἀρμοδιότητός του ἕκαστος, τήν δημιουργίαν τοῦ Θεοῦ, ὥστε νά μή βιάζηται σενάζουσα ἡ κτίσις, καί συγχρόνως νά ζῶμεν μέ τόν πρέποντα τρόπον εἰς τήν Ἐκκλησίαν, ὥστε νά ἀνακαινίζηται ὁ κόσμος. Ταυτοχρόνως, ἐκφράζομεν τήν πίσιν καί τήν βεβαιότητα ὅτι ὁ κόσμος ὀλόκληρος θά ἀνακαινισθῇ ὑπό τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ καί θά ἴδωμεν καινοῦς οὐρανοῦς καί καινήν γῆν.

Ἔχοντες στερρῶς τήν ἐλπίδα ταύτην ἀπευθύνομεν πρός πάντας ἐκ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχικοῦ τούτου Θρόνου διαπύρους εὐχάς καί πατρικάς εὐλογίας καί ἐπικαλούμεθα ἐπί πάντας καί ἐπί πᾶσαν τήν κτίσιν καί τήν ἀνθρωπότητα τήν Χάριν καί τό ἄπειρον Ἔλεος τοῦ καιρούς καί χρόνους ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ θεμένου Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ταῖς πρεσβείαις τῆς Κυρίας Θεοτόκου τῆς Παμμακαρίστου. Ἀμήν.

βζ' Σεπτεμβρίου α'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός καί διάπυρος πρός Θεόν εὐχέτης



Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. κ. Βαρθολομαῖος ὑπογράφει τήν Πράξη τῆς νέας Α' Ἰνδικτιῶνος (Φανάρι, 1 Σεπτεμβρίου 2007).

Μήνυμα Σεβ. Μητροπολίτου Ίεραπότνης καί Σητείας κ. Εὐγενίου, γιά τήν ἔναρξη τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Μέ ἐκδηλη τήν χαρά καί τόν ἐνθουσιασμό στά πρόσωπά σας, μέ ἀνανεωμένες τίς ψυχικές καί σωματικές δυνάμεις σας, ἀλλά καί μέ νέα διάθεση καί δίψα γιά περισσότερη μάθηση καί ἀπόκτηση γνώσεων, ἐπιστρέφετε σήμερα στά Σχολεῖα γιά τό ξεκίνημα τῆς νέας ἐκπαιδευτικῆς χρονιάς.

Ἡ νέα σχολική χρονιά ἐκφράζεται μέ τρεῖς βασικές ἀρχές: ἐργασία, μάθηση καί προσευχή. Ἡ σωστή ἀξιοποίηση τοῦ χρόνου θά ἐπιφέρει καί τά σωστά ἀποτελέσματα. Χωρίς ὄρεξη γιά δουλειά, μάθηση καί προσευχή στόν Θεό δέν λειτουργεῖ ὁ ἔσωτερικός σας κόσμος, οὔτε αὐξάνονται οἱ διανοητικές καί ψυχοσωματικές ἰκανότητές σας.

Ὅλοι θά ἔχετε διαπιστώσει ὅτι ἡ ζωή μας χρονομετρεῖται διαρκῶς. Παντοῦ υπάρχουν ρολόγια γιά τή χρονομέτρηση τῆς κάθε μᾶς στιγμῆς. Στά παλιά χρόνια ὑπῆρχε μόνο ἕνα ρολοῖ σέ κάθε χωριό, καί ὅπου δέν ὑπῆρχε, τό εἶχε ἀντικαταστήσει ἡ καμπάνα τῆς Ἐκκλησίας. Μέ τό χτύπημα τῆς καμπάνας πῆγαιναν οἱ ἄνθρωποι σίς καθημερινές ἐργασίες τους, ἀλλά καί τά παιδιά στό Σχολεῖο. Σήμερα, παρόλο πού ἔχομε παντοῦ ρολόγια, κάνομε μεγαλύτερη κατάχρηση τοῦ χρόνου. Πολλοί ἀπό ἐμᾶς μένου ἀπρακτοί, ἀφοῦ θέλου νά «σκοτώσουν» ὅπως λένε τόν χρόνο τους. Ἄλλοι πάλι προσπαθοῦν νά τόν ἐκμεταλλετοῦν γιά νά πλουτίσουν μέ ὑλικά μόνο ἀγαθά, μιά καί ὁ χρόνος γι' αὐτούς εἶναι μόνο «χρήμα».

Ἡ Ἐκκλησία ὁμως μᾶς ὑπενθυμίζει ὅτι ὁ χρόνος εἶναι ἱερός καί μᾶς δόθηκε ἀπό τόν Θεό γιά ἐργασία καί προσευχή καί ὄχι νά τόν σπαταλᾶμε ἄσκοπα. Μᾶς διδάσκει ὅτι πρέπει νά ἀξιοποιοῦμε δημιουργικά τόν χρόνο μας γιά μάθηση καί γνώση καί νά ἱεραρχοῦμε σωστά τίς ἀνάγκες τῆς ζωῆς.

Μέ τήν εὐλογία τοῦ Ἁγισμοῦ, πού μόλις ἐπιτελέσαμε, καί τή φώτιση τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, εὐχομαι πατρικά νά ἀξιοποιήσετε κατά τόν καλύτερο τρόπο τή φετινή σχολική χρονιά, δημιουργικά, ἐπιτυχημένα καί προσευχητικά.

Νά ζήσετε τήν χαρά τῆς ἐπιτυχίας, νά νιώσετε τήν παρουσία τοῦ Θεοῦ στή ζωή σας καί νά δεῖτε τούς κόπους σας νά ἀνταμειβονται δίκαια. Νά σέβεσθε τούς Γονεῖς, τούς Καθηγητές καί τούς συμμαθητές σας. Τότε ὅλοι θά σᾶς σέβονται, θά σᾶς ὑπολογίζουν καί θά σᾶς βοηθοῦν. Τότε θά χρονομετρεῖται ἡ κάθε σχολική χρονιά ὡς ἕνα ἀκόμη σκαλοπάτι ἐπιτυχίας στή ζωή σας.

Οἱ πρόσφατες καταστροφικές πυρκαγιές στήν πατρίδα μας ἐπιβάλλουν νά σκύψουμε ἀκόμη περισσότερο στόν ἑαυτό μας γιά προσευχή καί προσοχή, γιά μάθηση καί καλλιέργεια τῆς ψυχῆς μας.

Καλή χρονιά καί ὁ Πάνσοφος Θεός νά εἶναι βοηθός καί σκεπαστής σέ σᾶς, τούς Καθηγητές καί τούς Γονεῖς σας.

Ἱεράπετρα, 11 Σεπτεμβρίου 2007

Μέ πατρική ἀγάπη καί εὐχές
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† Ὁ Ἱεραπότνης καί Σητείας Εὐγένιος



Ὁ Τίμιος καὶ Ζωοποιός Σταυρός

Ἀποστόλου Μπουρνέλη,

Δρος Θεολογίας-Ἀναπληρωτῆ Καθηγητῆ Α.Ε.Α.Κ.

Προλεγόμενα

Εἶναι γνωστὸ ὅτι ὁ σταυρὸς ὡς σημεῖο ποὺ κάνουν ὅλοι οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοί, ἀποτελεῖ ἀπὸ τὴ μία πλευρὰ μεγάλη εὐλογία, ὄπλο ἀκαταμάχητο, τρόπαιο ἔναντι τοῦ ἀντικειμένου καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἐγείρει πλεῖστα ὅσα ἐρωτηματικά, ὅπως τὰ παρακάτω: Γιατί καὶ πῶς νὰ γίνεται; Τί σημαίνει; Ἐφόσον οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ δὲν ἔκαναν τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ, γιατί ἐμεῖς νὰ τὸ κάνουμε; Μήπως ἡ πίστη μας ἀπαιτεῖ λεπτομέρειες; Ἀφοῦ ἦταν φονικὸ ὄργανο, γιατί νὰ τὸ προσκυνοῦμε; Μέσα ἀπὸ τὰ κείμενα ποὺ ἀκολουθοῦν θὰ προσπαθήσουμε νὰ δώσουμε κάποιες ἀπαντήσεις μὲ χειραγωγούς ὅπως πάντα τοὺς θεοφόρους Πατέρες.

Προτυπώσεις σταυροῦ στὴν Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη

Ἐπὶ τὸν ἀρκετὴν ἀριθμὸν ποὺ τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ στὴν Ἁγία Γραφή. Ἀπὸ τίς ὑπάρχουσες παραθέτουμε τίς πιὸ κύριες. Οἱ πρῶτες σχετίζονται μὲ τὸν Μωϋσῆ καὶ ἀφοροῦν τὴ διάβαση τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ τὴ νίκη τῶν Ἰσραηλιτῶν κατὰ τὴ μάχη μὲ τοὺς Ἀμαληκίτες. Τὸ κείμενο τῆς Ἐξόδου μᾶς λέγει ὅτι ὁ Μωϋσῆς χώρισε καὶ ἔνωσε τὴ θάλασσα μὲ δυὸ κινήσεις, κάθετα καὶ ὀριζόντια. (βλ. Ἔξοδ. ΙΔ', 16-28). Γνωστὴ εἶναι ἐπίσης ἡ Α' ὠδὴ τῶν καταβασίων «*Σταυρόν χαράξας Μωσῆς ἐπ' εὐθείας ράβδω πὴν Ἐρυθρὰν διέτεμε*» (Μηναιὸν Σεπτεμβρίου ΙΔ', ἔκδ. Φῶς, Ἀθήνα 1970, σ. 78). Ἐπίσης ὁ Ἄαρων καὶ ὁ Ὄρ ἐστήριζον τὰ χέρια τοῦ Μωϋσέως στὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ σὲ στάση προσευχῆς μέχρι τὴ δύση τοῦ ἡλίου. Ἐνῶ προσευχόταν κέρδιζαν οἱ Ἰσραηλίτες τοὺς Ἀμαληκίτες. Θὰ μπορούσε ὁ Μωϋσῆς νὰ προσευχηθεῖ μὲ ἄλλο τρόπο κι ὄχι μὲ τὸ σῶμα νὰ σχηματίζει σταυρό.

(Περισσότερα βλ. Κόκορη Δημ., Ὁρθοδοξία καὶ Κακοδοξία, Τόμ. Γ', Ἀθήνα 1993, σσ. 74-100).

Μάλιστα ὁ Ἰουστίνος ὁ φιλόσοφος ὑπεραμύνεται τοῦ ἱεροῦ συμβόλου λέγοντας: «*Τὸ δὲ ἀνθρώπινον σχῆμα δὲν διαφέρει ἀπὸ τὰ ἄλογα ζῶα κατὰ τίποτε ἄλλο, παρὰ κατὰ τὸ ὅτι εἶναι ὀρθὸν καὶ ἐπιτρέπει ἔκτασιν τῶν χειρῶν καὶ φέρει εἰς τὸ πρόσωπον ἀπὸ τὸ μέτωπον ἐκτεινομένην πρὸς τὰ κάτω τὴν καλουμένην μύτην, διὰ τῆς ὁποίας ἐξασφαλίζεται ἡ ἀναπνοὴ τοῦ ζῶντος ὀργανισμοῦ καὶ δὲν δεικνύει τίποτε ἄλλο παρὰ τὸ σχῆμα τοῦ σταυροῦ*» (Ἰουστίνου Φιλοσόφου, Ἀπολογία Α', 55 Ε.Π.Ε.Ι, 173).

Μία ἄλλη προτύπωση εὐρίσκεται στὴν προφητεία τοῦ Ἰεζεκιήλ. Ὁ ἐν λόγῳ προφήτης γράφει, «*Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν. Δίελθε μέσην τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ δὸς τὸ σημεῖον ἐπὶ τὰ μέτωπα τῶν ἀνδρῶν τῶν κατασκευαζόντων καὶ τῶν κατοικωμένων ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀνομίαις ταῖς γινομέναις ἐν μέσῳ αὐτῆς*» (Ἰεζ. Θ', 4).

Κατὰ τὸν προφήτη Ἰεζεκιήλ, ὁ Θεὸς ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Χριστὸ τοῦ λέγει νὰ διέλθει τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ νὰ σφραγίσαι μὲ τὸ σημεῖον τὰ μέτωπα, ὅσων παραμένουν πιστοὶ στὸ Θεό. Μὲ τὴν λέξη σημεῖον ἡ Γραφή ἀναφέρεται σὲ ἕνα ἰδιαιτέρου σημάδι σφραγίσεως, διακριτικὸ αὐτῶν ποὺ ἀνήκουν στὸν Θεό. Στὴν ἀνωτέρω προφητεία τοῦ Ἰεζεκιήλ, ἀντὶ τῆς λέξεως σημεῖον, στὸ Ἑβραϊκὸ κείμενο ὑπάρχει τὸ σχῆμα Τ (ἢ Χ, t), ὑπάρχει ἡ λέξις Τάβ. Δηλαδή λέγει ὁ Θεὸς στὸν Χριστὸ νὰ σφραγίσαι τοὺς δικούς του μὲ τὸ σημάδι Τ ποὺ εἶναι ὁ Σταυρός. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία ὁμοίως ἐρμήνευσε. Οἱ Ὀριγένης, Τερτυλιανός, Κυπριανός, Ἱερώνυμος ἐρμήνευσαν ὅτι μὲ τὴν λέξη σημεῖον καὶ τὸ σημάδι Τ ἢ Χ ἢ t ποὺ ἦταν τὸ 22ο γράμμα τοῦ Ἑβραϊκοῦ ἀλφαβήτου, προεφητεύετο ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ.

(Περισσότερα Βλ. Κόκορη Δ., *Ἵσθροδοξία καὶ Κακοδοξία*, ἔνθ. ἄνωτ. σσ. 103-108).

Στὴν Καινὴ Διαθήκη ἔχομε ἄπειρες μαρτυρίες γιὰ τὸ σταυρὸ πού ἐσήκωσε ὁ Ἰησοῦς καὶ προσηλώθη ἐπ' αὐτοῦ. Ἐπίσης γιὰ νὰ πεισθεῖ ὁ Θωμᾶς γιὰ τὴν ἀνάσταση τοῦ Κυρίου ζητᾶ νὰ θέσει τὸ δάκτυλό του στὰ σημάδια πού δημιούργησαν οἱ ἥλιοι. Καταλυτικὸ ἐπίσης εἶναι τὸ χωρίο τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου, σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο θὰ προηγηθεῖ τὸ σημάδι, τοῦ Σταυροῦ στὸν οὐρανὸ καὶ μετὰ θὰ ἔλθει ἡ Δευτέρα Παρουσία. (Βλ. Ματθ. ΚΔ', 30)

Ἡ ἀπόκριψη- ἡ εὕρεση τοῦ ζωηφόρου Σταυροῦ

Μετὰ τὴ σταύρωση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὴ λαμπροφόρο ἀνάστασή του τὸ μένος τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἱερατείου κορυφώθηκε. Ἔτσι θέλησαν νὰ ἀλλάξουν τὴ μορφή τοῦ τόπου τῆς σταυρώσεως, νὰ ἀφανίσουν κάθε σημάδι πού θὰ θύμιζε τὴ νίκη τοῦ Θεανθρώπου ἐπὶ τοῦ Ἄδου καὶ τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο ἐπιχωμάτησαν τὸ λεγόμενον Γολγοθᾶ καὶ ἔκτισαν σύμφωνα μὲ τοὺς ἱστορικοὺς Σωκράτη, Σωζόμενο, Θεοδώρητο ἓνα ναὸ πρὸς τιμὴν τῆς θεᾶς Ἀφροδίτης.

Τριακόσια περίπου χρόνια ἀργότερα ὁ Κωνσταντῖνος δέχεται τὴν ἐπίθεση τοῦ Μαξεντίου, ἂν καὶ εἶχε συνάψει συμφωνία εἰρήνης, εὐρίσκεται σὲ πολὺ δύσκολη θέση, ἀποφασίζει νὰ προσευχηθεῖ σὲ Θεὸν ζῶντα ἐὰν ὑπάρχει, καὶ ζητᾶ νὰ τοῦ φανερωθεῖ. Τότε ἂν καὶ δὲν ἦταν χριστιανός, ἐξαιτίας τῆς θερμῆς ἰκεσίας του, βλέπει στοὺς οὐρανοὺς τρόπαιο σταυροῦ καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐπιγραφή λέγουσα «Ἐν τούτῳ νικά». Ἐκθαμβος, θεωρεῖ ὅτι συμβαίνει κάτι παράδοξο, τὴ νύκτα διελογίζεται τί μπορεῖ νὰ συμβαίνει αὐτὸ τὸ σημεῖο, μὲ συνέπεια, νὰ ἔχει δευτέρα θεοσημία. Ὁ Χριστὸς τοῦ παρουσιάζεται καθ' ὕπνον καὶ

τὸν προτρέπει νὰ δημιουργήσει ἀπομίμηση τοῦ φανέντος σημείου, διότι δι' αὐτοῦ θὰ νικήσει τὸν ἀντίπαλο. Ὁ ἴδιος τὸ πρῶν καλεῖ τοὺς ἀρμόδιους τεχνίτες καὶ περιγράφει τὴ σημαία πού εἶδε δις τὴν προηγούμενη ἡμέρα μὲ τὸ μονόγραμμα τοῦ Χριστοῦ. Τὸ λάβαρο κατασκευάζεται, ἡ μάχη δίδεται καὶ ὁ Κωνσταντῖνος ἀναδεικνύεται νικητής. (Περισσότερα Βλ. Εὐσεβίου Καισαρείας, *Εἰς τὸν βίον τοῦ Κωνσταντίνου βασιλέως Λόγ. Α', Ε.Π.Ε. 4, 213, 215*)

Μετὰ τὴν περιφανὴ αὐτὴ νίκη γύρω στὸ 312/313 μ.Χ., ὁ Κωνσταντῖνος στρέφεται πρὸς τὸ χριστιανισμό, ἐκδίδει τὸ Διάταγμα τῶν Μεδιολάνων τὸ 313, συγκαλεῖ, παρευρίσκεται καὶ προεδρεύει τιμῆς ἕνεκεν στὴν Α', Οἰκουμενικὴ Σύνοδο τὸ 325 μ.Χ. καὶ καλεῖ τὴ μητέρα του κοντά του. Μάνα καὶ γιὸς διηγοῦνται βιώματα θεοπτίας. Μάλιστα ἡ πρώτη τοῦ ἀποκαλύπτει τὴν παρακάτω συγκλονιστικὴ ἐμπειρία: «Μιὰ νύχτα λοιπόν, ἐνῶ κοιμόταν, βλέπει στὸν ὕπνο τῆς κάποια θεϊκὴ ὄπτασία, πού τὴν παρακινουῖσε νὰ ἔρθει στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ νὰ φέρει σὲ φῶς τοὺς καταχωνιασμένους ἱεροῦς



Οἱ Ἅγιοι Κωνσταντῖνος καὶ Ἑλένη.

τόπους. Στὴ συνέχεια νὰ ἀναζητήσῃ τὸν σεπτὸ Τάφο τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, πού ἦταν βαθιὰ μέσα σὲ χῶματα πολλὰ καταχωνιασμένους καὶ σκεπασμένους ἀπὸ εἰδωλολατρικὸ ναὸ, πού εἶχαν ἐπάνω του χτίσει οἱ ἔθνηκοί. Νὰ ψάξει ἀκόμη καὶ τὸν ἔνδοξο καὶ ζωοποιὸ Σταυρὸ του» (Εὐσεβίου Καισαρείας, *Βίος Κωνσταντίνου 2 PG 20, 1101 A-1108 B*, πᾶρ. Τσάμη Δ., *Μητρερικὸν Τόμ. Β', Θεσ/νίκη 1991, σ. 339*)

Ἐκεῖνος μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ τὴν ἀποστέλλει μὲ πολλοὺς στρατιῶτες στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ὕστερα ἀπὸ κόπους καὶ θυσίες, ἃς μὴν ξεχνοῦμε τὴν ἡλικία της, βρίσκει ἀνάμεσα σὲ ἄλλα χαλάσματα τὸν τίμιο σταυρὸ, μαζὶ μὲ ἄλλους δυό. Ποιὸς ἄραγε εἶναι τοῦ σταυρωθέντος Κυρίου; Ἡ ἀπά-

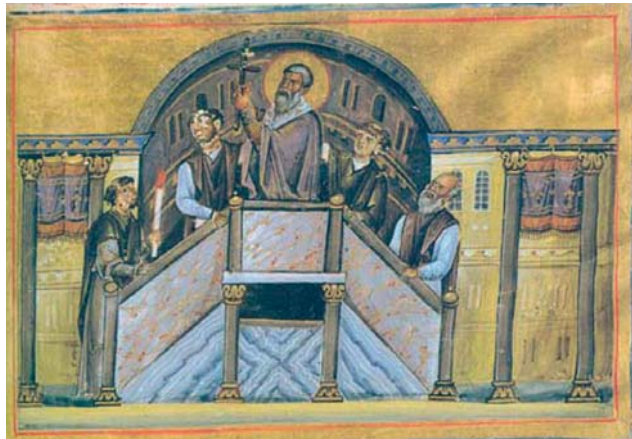
ντηση δίδεται ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπο Μακάριο, ὁ ὁποῖος καλεῖται νὰ μεταβεῖ σὲ μία ψυχο-ραγοῦσα γυναίκα. Ἀντὶ αὐτοῦ προτρέπει τοὺς καλοῦντας αὐτὸν, νὰ φέρουν τὴν ἀποθνήσκουσα ἐπὶ τοῦ σημείου τῆς εὐρέσεως καὶ νὰ τὴν ἀκουμπήσουν ἐπὶ τῶν ἀνευρεθέντων σταυρῶν. Μόλις ἡ ἀσθενοῦσα ἀκούμπησε τὸν σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὸν Σωκράτη ἱστορικὸ «ἀνερρώσθη καὶ ἐν τοῖς ὑγιαίνουσιν ἦν. Τοῦτον μὲν οὖν τὸν τρόπον τὸ τοῦ σταυροῦ ξύλον ἠῦρηται. Ἡ δὲ τοῦ βασιλέως μήτηρ, οἶκον μὲν εὐκτῆριον ἐν τῷ τοῦ μνήματος τόπῳ πολυτελῆ κατασκεύασεν» (Σωκράτους Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία I, PG 67, 119).

Ἡ πρώτη ὑψωση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ οἱ λοιπὲς ἐορτές του

Ἀμέσως μετὰ τὴν εὐρεση τοῦ ζωηφόρου Σταυροῦ, ἡ Ἁγία Ἑλένη συνόδευσε αὐτὸν μετὰ τοῦ Ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων Μακαρίου μέχρι τὰ Ἱεροσόλυμα. Ἐκεῖ ἔγινε μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ δεκτὸς καὶ ὁ Ἐπίσκοπος ὑψωσε αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ λαοῦ. Ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ θεᾷ του ἀναφώνησε «Κύριε ἐλέησον». Ἡ πρώτη ὑψωση ὑπολογίζεται τὸ 326 μ.Χ. Ὅμως, ἐπειδὴ τὰ Ἱεροσόλυμα κατακτήθηκαν ἀπὸ τοὺς Πέρσες, ὅχι μόνο χριστιανοὶ μετὰ αὐτῶν καὶ ὁ Πατριάρχης Ζαχαρίας ἀλλὰ καὶ τὸ τίμιο ξύλο μεταφέρθηκε στὴν Περσία. Τὸ 628 μ.Χ. ὁ βυζαντινὸς αὐτοκράτωρ Ἡράκλειος κατετρόπωσε τοὺς Πέρσες, ἀπελευθέρωσε τοὺς αἰχμαλώτους καὶ μετέφερε τὸν ζωοποιὸ σταυρὸ στὴ θέση του. Τότε ὑψώθη ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως ὑπὸ τοῦ ἐλευθέρου πλέον Πατριάρχου Ζαχαρίου, γεγονός τὸ ὁποῖον ἀποτελέσει ἀφορμὴ γιὰ τὸν ὀρισμὸ τῆς 14ης Σεπτεμβρίου ὡς ἡμέρα ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Ξύλου.

Ἐκτοτε καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωση τοῦ ἐορτολογίου καθιερώθηκαν καὶ ἄλλες ἐορτές πρὸς τιμὴν του, τὶς ὁποῖες ἀπαριθμεῖ σύγχρονος ἐρευνητὴς σὲ σχετικὸ ἄρθρο του:

α) Τῆς εὐρέσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἡ ὁποία ἐορτάζεται τὴν 6ην Μαρτίου.



Ἡ ὑψωση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Μηνολόγιο Βασιλείου II. Πρῶτο τέταρτο 11ου αἰῶνα.

Ρώμη, Ἀποστολικὴ Βιβλιοθήκη τοῦ Βατικανοῦ.

β) Ἡ ἐορτὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, ἡ ὁποία ἐορτάζεται κατὰ τὴν Γ΄ Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν.

γ) Ἡ ἐορτὴ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τιμωμένη τὴν 14ην Σεπτεμβρίου.

δ) Ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος, τὸ ἔτος 351, φωτεινοῦ Σταυροῦ, κατὰ τὴν 7ην Μαΐου. Ἐφάνη εἰς τὸν οὐρανὸν καθ' ὅλην τὴν ἕκτασιν, ἀπὸ τοῦ Γολγοθᾶ μέχρι τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν ἐπὶ ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων Κυρίλλου.

ε) Ἡ πρόοδος τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τὴν 1ην Αὐγούστου. Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ Τίμιος Σταυρὸς μετεφέρετο ἐκ τοῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας εἰς τὸ Παλάτιον καὶ ἐκεῖθεν τὴν 1ην Αὐγούστου περιήγετο ἐπὶ δέκα πέντε ἡμέρας ἀνὰ τὴν πόλιν πρὸς ἀγιασμὸν τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ ἀποτροπὴν τῶν λυμαιομένων τὴν πόλιν νόσων.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν ἐορτῶν τούτων ὁ Σταυρὸς τιμᾶται καὶ κατὰ τὶς δυὸ νησπησίμες ἡμέρες τῆς ἑβδομάδος, ἧτοι τὴν Τετάρτη καὶ τὴν Παρασκευὴ (Κωνσταντινίδου Ἰ., Ἡ ἐορτὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, παρ. Ἐγκόλπιον Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, Ἀθήνα 1994, σ. 45).

Διάδοση σημείου Σταυροῦ καὶ προσκύνησή του Ἄρση προσωπικοῦ Σταυροῦ

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἀπὸ τὸν τέταρτο αἰῶνα καὶ ἐξῆς τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ διαδίδεται, ἀποτυπώνεται παντοῦ, γίνεται ἀπὸ ἄρχοντες καὶ

ὑπηκόους, γυναῖκες καὶ ἄνδρες, δούλους καὶ ἐλεύθερους. Τὸ σύμβολο τῆς πιὸ χειρότερης τιμωρίας, μετατρέπεται σὲ μέσο ποθητὸ καὶ ἀξιαγάπητο.

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος διασώζει σὰ ἔργα του αὐτὴ τὴν παράδοση ποὺ ἐπικρατεῖ στὶς τάξεις τῶν χριστιανῶν λέγοντας: «Ὁ σταυρὸς ὑπάρχει στὴν ἱερὴ Τράπεζα, αὐτὸς στὶς χειροτονίες τῶν ἱερέων, αὐτὸς πάλι διαλάμπει στὴ θεία εὐχαριστία μαζί με τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ τὸν δεῖ νὰ ὑπάρχει παντοῦ, στὰ σπίτια, στὶς ἀγορές, στὶς ἐρημιές, στοὺς δρόμους, στὰ βουνά, στὶς κοιλάδες, στοὺς λόφους, στὶς θάλασσες καὶ στὰ πλοῖα καὶ στὰ νησιά, στὰ κρεβάτια καὶ στὰ ἐνδύματα, στὰ ὄπλα, στοὺς γάμους, στὰ συμπόσια, στὰ ἀργυρά καὶ χρυσὰ σκεύη, στὰ μαργαριτάρια, στὶς τοιχογραφίες, στὰ σώματα τῶν πολὺ ἀρρώστων ζώων, στὰ σώματα ἐκείνων ποὺ ἐνοχλοῦνται ἀπὸ δαίμονες, στοὺς πολέμους, στὴν εἰρήνη, στὴ διάρκεια τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νύχτας, στὶς ὁμάδες ἐκείνων ποὺ διασκεδάζουν καὶ στοὺς συλλόγους τῶν ἀθλουμένων. Τόσο περιπόθητο σ' ὅλους ἔγινε τὸ θαυμαστὸ αὐτὸ δῶρο, ἢ ἀνέκφραστη αὐτὴ χάρις. Κανεὶς δὲν ντρέπεται, δὲν νιώθει ἄσχημα, σκεπτόμενος, ὅτι ὁ σταυρὸς εἶναι σύμβολο τοῦ πιὸ καταραμένου θανάτου, ἀλλ' ὅλοι μετὰ τὰ στεφάνια καὶ τὰ στέμματα καὶ τὶς ἀπειρες σειρὲς τῶν μαργαριταριῶν». (Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Πρὸς Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας, Ε.Π.Ε. 34, 57, 59).

Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς εἰσηγεῖται νὰ προσκυνοῦμε ὄχι μόνο τὶς ἱερὲς εἰκόνες τῶν Ἁγίων προσώπων ἀλλὰ ἐξόχως καὶ τὸ τρόπαιο τοῦ Χριστοῦ, ἀποτυπώνοντας ταυτοχρόνως τὸ σημεῖο του στὸ σῶμα μας. Ἀπὸ τὰ κείμενά του παραθέτομε ἓνα ἀπόσπασμα: «Κι ὄχι μόνο τὴ θεία εἰκόνα νὰ προσκυνήσεις, ἀλλὰ καὶ τοῦ σταυροῦ του τὸν τύπο, διότι αὐτὸς εἶναι σημεῖο μέγιστο καὶ τρόπαιο Χριστοῦ ἐναντίον τοῦ Διαβόλου καὶ ὅλης τῆς ἀντίθετης φάλαγγος, γι' αὐτὸ καὶ φρίττουν καὶ τρέπονται σὲ φυγὴ βλέποντας

τὸν τύπο αὐτόν. Αὐτὸς ὁ τύπος, καὶ προτοῦ γίνε τὸ πρωτότυπο, πολὺ ἐδοξάσθηκε ἀπὸ τοὺς προφήτες καὶ πολλὰ ἑτεροατούργησε, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴ δευτέρα παρουσία τοῦ κερμασθέντος σ' αὐτὸν Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ πρόκειται νὰ ἔλθει γιὰ νὰ κρίνει ζωντανούς καὶ νεκρούς, θὰ προηγεῖται αὐτὴ ἡ μεγάλη καὶ φρικτὴ σημαία του μετὰ πολλὴ δύναμη καὶ δόξα. Δόξασέ τον λοιπὸν τώρα, γιὰ νὰ ἀτενίζεις τότε μετὰ παρρησία καὶ νὰ συνδοξασθεῖς μετὰ αὐτόν. Ἀλλὰ καὶ τῶν ἁγίων τὶς εἰκόνες, ἐπειδὴ ἐσταυρώθηκαν μαζί μετὰ τὸν Κύριο, νὰ προσκυνήσεις, προτυπώνοντας στὸ πρόσωπό σου τὸν σταυρὸ καὶ μνημονεύοντας τὴν κοινωνία τῶν παθημάτων τοῦ Χριστοῦ ποὺ ἐνεργήθηκε μέσα σ' ἐκείνους» (Γρηγ. Παλαμᾶ, Δεκάλογος τῆς κατὰ Χριστὸν νομοθεσίας 52, Ε.Π.Ε. 8, 489).

Ὁ ἴδιος Πατὴρ ὅταν ἀναφέρεται στὸν τρόπο ποὺ ἀκολουθεῖ κανεὶς τὸ Χριστὸ καὶ στὸ τί σημαίνει ἄρση τοῦ προσωπικοῦ μας σταυροῦ, ἐπισημαίνει: «Ν' ἀκολουθεῖ κάποιος τὸν Χριστὸ σημαίνει νὰ ζεῖ κατὰ τὸ εὐαγγεῖό του παρουσιάζοντας κάθε ἀρετὴ καὶ εὐσέβεια. Ν' ἀρνεῖται τὸν ἑαυτὸ του αὐτὸς ποὺ θέλει ν' ἀκολουθήσει καὶ νὰ σηκώνει τὸν σταυρὸ του, σημαίνει νὰ μὴ λυπεῖται τὸν ἑαυτὸ του ὅταν τὸ ἀπαιτεῖ ὁ καιρὸς, ἀλλὰ νὰ εἶναι ἔτοιμος γιὰ τὸν ἀτιμωτικὸ θάνατο ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀληθείας τῶν θείων δογμάτων. Τοῦτο δέ, τὸ ν' ἀρνηθεῖ κανεὶς τὸν ἑαυτὸ του καὶ νὰ παραδοθεῖ σ' ἐσχάτη ἀτιμία καὶ θάνατο, ἂν καὶ εἶναι μέγα καὶ ὑπερφυές, δὲν εἶναι παράλογο, διότι οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς δὲν θὰ ἐδέχονταν ποτέ, ὅταν μάλιστα μεταβαίνουν σὲ πόλεμο, νὰ τοὺς ἀκολουθήσουν ἄνθρωποι ποὺ δὲν εἶναι ἔτοιμοι νὰ πεθάνουν γι' αὐτούς. Ποῦ λοιπὸν εἶναι τὸ ἀξιοθαύμαστο, ἐὰν καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν, ἀφοῦ ἐπεδήμησε στὴ γῆ κατὰ τὴν ἐπαγγελία του, τέτοιους ἀκολουθοῦς ζητεῖ πρὸς ἀντιμετώπιση τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ τοῦ γένους; Ἀλλὰ οἱ μὲν βασιλεῖς τῆς γῆς δὲν μποροῦν νὰ ἀναζωώσουν τοὺς φονευθέντες στὸν πόλεμο οὔτε ν' ἀνταποδώσουν κάτι ταιριαστὸ στοὺς πρωταγωνιστὰς ἀπὸ αὐτοὺς τί θὰ μπο-

ροῦσε τάχα νὰ λάβει ἀπὸ αὐτοὺς κάποιος ποὺ δὲν ζεῖ πλέον; Ἀλλὰ καὶ γι' αὐτούς, ἂν ὁ θάνατος εἶναι ὑπὲρ εὐσεβῶν, ἡ ἐλπίς εἶναι στὸν Κύριο, ἔτσι δὲ ὁ Κύριος ἀναποδίδει ζωὴ αἰώνια σ' αὐτοὺς ποὺ ἐπρωτοστάτησαν στὸ νὰ τὸν ἀκολουθοῦν» (Γρηγορίου Παλαμᾶ, Ὁμιλία ΙΑ', 17 Ε.Π.Ε. 9, 307).

Σημεῖον Σταυροῦ καὶ καθημερινὸς τρόπος ζωῆς

Εἰς τὴν Πατερικὴ γραμματεία συναντοῦμε πολλές προτροπές γιὰ τὴν νοσηματοδότηση τῆς καθημερινότητος. Ἀπὸ τὶς πρῶτες κιόλας στιγμές ποὺ θὰ γεννηθεῖ τὸ παιδί οἱ Πατέρες συνιστοῦν νὰ κρεμιέται σταυρὸς στὸ κρεβατάκι του. «Τί νὰ ἀναφέρει κανεὶς δὲ τὰ φυλακτὰ καὶ τοὺς κώδωνας, ποὺ κρεμοῦν ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸ κόκκινο νῆμα καὶ τὰ ἄλλα ποὺ εἶναι γεμάτα μὲ πολλὴν μωρίαν, ἐνῶ δὲν πρέπει νὰ θέτουν τίποτε ἄλλο γύρω ἀπὸ τὸ παιδί παρὰ μόνον τὸν σταυρόν, διὰ νὰ τὸ προστατεύει» (Ἰωάννου Χρυσσοστόμου, Εἰς Α' Κορινθίους Ὁμιλ. ΙΒ', Ε.Π.Ε.18, 349).

Ὁ Θεόδωρος Στουδίτης ἀναφερόμενος στὴν ἀνατροφή ποὺ τοῦ ἔδωσε ἡ μητέρα του προβάλλει τὴν ἀρετὴ τῆς καὶ τὰ χρηστὰ ἦθη τῆς λέγοντας, «Ὅταν γέννησε ἐμένα πρῶτο, δὲν εἶπε ὅσα συνηθίζουν νὰ χρησιμοποιοῦν οἱ ἄλλες γυναῖκες στὰ νεογέννητα, σύμφωνα μὲ δαιμονικὴ παρακίνηση, κάνοντας μαντεῖες καὶ κρεμώντας φυλακτὰ καὶ λέγοντας διάφορα μαγικὰ ρητὰ καὶ στὶς κούνιες τοὺς καὶ στὰ ὑπνοδωμάτιά τους καὶ βάζοντας γύρω ἀπὸ τὸ λαιμὸ τοὺς κομπολόγια καὶ φυλακτὰ, ἀλλὰ τῆς ἦταν ἀρκετὸ νὰ μὲ ὀχυρώνει κάνοντας μόνον τὸ σημεῖο τοῦ ζωοποιοῦ σταυροῦ, προβάλλοντάς τον σὰν ὄπλο καὶ σὰν ἀσπίδα εἰρηνικὴ» (Θεοδώρου Στουδίτου, Ἐπικήδειος Λόγος στὴ μητέρα του Β', παρ. Τσάμη Δ., Μητερικὸν Τόμ. Δ', Ἀλεξανδρούπολη 1993, σ. 203).

Ὁ Γρηγόριος Νύσσης ἀναφερόμενος στὸ βίβιο τῆς Ὁσίας Μακρίνας λέγει ὅτι κατὰ τὴν ἐκδημία τῆς βρῆκαν νὰ κρέμεται ἀπὸ τὸ λαιμὸ τῆς Ἁγίας ἕνας σιδερένιος σταυρὸς τὸν ὁποῖο φοροῦσε πάντα. (Γρηγορίου Νύσσης, Εἰς τὸν βίον τῆς Ὁσίας Μακρίνας ΕΠΕ9, 377).

Ὁ Ἰωάννης ὁ Κολοβὸς ὅταν ἀπέσπασε ἀπὸ τὰ δίκτυα τῆς ἁμαρτίας μία γυναίκα τράπηκαν πρὸς τὴν ἔρημο καὶ λόγῳ τοῦ μήκους τῆς ὁδοῦ νυκτώθηκαν. Τότε τῆς ἔφτιαξε ἕνα μικρὸ προσκέφαλο ἀπὸ ἄμμο, τὸ σταύρωσε καὶ τῆς ἐπέδειξε ἐκεῖ νὰ πλαγιάσει προκειμένου νὰ διαφυλαχθεῖ ἀπὸ τοὺς πνευματικοὺς ἐχθρούς. (Ἰωάννου Κολοβοῦ, Ἀποφθέγματα 40, παρ. Τσάμη Δ., Μητερικὸν Τόμ. Β', Θεσ/νίκη 1991, σ. 43).

Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος συνιστᾷ σὲ μονάζουσα γυναίκα νὰ εὐλογεῖ τὸ ψωμί μὲ τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ καὶ νὰ λέγει λόγια εὐχαριστίας. Ἀπὸ τὸ λόγο του αὐτὸ παραθέτομε ἕνα ἀπόσπασμα: «Καὶ ὅταν καθίσεις στὸ τραπέζι καὶ πάρεις νὰ κόψεις τὸ ψωμί, ἀφοῦ τὸ σταυρώσεις τρεῖς φορές μὲ τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ, νὰ εὐχαριστήσεις καὶ νὰ πεῖς ἔτσι, Σὲ εὐχαριστοῦμε, Πατέρα μας, γιὰ τὴν ἀγία ἀνάστασή σου, διότι διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Υἱοῦ σου μᾶς τὴν ἐγνώρισες. Καὶ ὅπως τὸ ψωμί αὐτὸ ποὺ εἶναι ἐπάνω στὸ τραπέζι ἦταν διασκορπισμένο καὶ ἀφοῦ μαζεύθηκε ἔγινε ἕνα πράγμα, ἔτσι ἄς συγκεντρωθεῖ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἡ Ἐκκλησία σου ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς γῆς στὴ βασιλεία σου, διότι ἰδική σου εἶναι ἡ δύναμη καὶ ἡ δόξα σ' ὅλους τοὺς αἰῶνες, ἀμήν. Καὶ αὐτὴν μὲν τὴν προσευχὴν ὀφείλεις νὰ λέγεις, ὁσάκις πρόκειται νὰ κόψεις τὸ ψωμί σου γιὰ νὰ φάγεις, ὅταν δὲ πρόκειται νὰ τοποθετήσεις τὸ ψωμί ἐπάνω στὸ τραπέζι καὶ νὰ καθίσεις, νὰ λέγεις τὸ "Πάτερ ἡμῶν" ὀλόκληρον» (Μεγάλου Ἀθανασίου, Περὶ παρθενίας 13, Ε.Π.Ε.11, 191, 193).

Ὁ Ἰσαὰκ ὁ Σύρος συνιστᾷ στὸν ἀγωνιζόμενο μοναχὸ κατὰ τὴν ἄσκηση τοῦ κανόνος του νὰ σφραγίζει τὰ μέλη του διὰ τοῦ τύπου τοῦ σταυροῦ γιὰ νὰ ἀποκτᾷ τὴν ἀπαραίτητη γαλήνη καὶ νὰ ὑψώνεται στὴν ἐσώτερη θεωρία: «Γονάτισε κατὰ τὴ συνήθεια καὶ σήκω καὶ μὴν ἀρχίσεις ἀμέσως τὴν λειτουργία σου, ἀλλὰ, ἀφοῦ πρῶτα προσευχηθεῖς καὶ τελειώσεις τὴν προσευχὴ καὶ σφραγίσεις τὸ σπῆθος σου καὶ τὰ μέλη σου διὰ τοῦ τύπου τοῦ ζωοποιοῦ σταυροῦ, τότε μεῖνε σιωπηλὸς γιὰ λίγη ὥρα, ὡς ποὺ ν' ἀναπαυθοῦν οἱ αἰσθήσεις σου καὶ νὰ γαληνεύσουν οἱ λογισμοὶ σου, ἔπειτα

ἀπ' αὐτὸ ὕψωσε τὴν ἐσωτερικὴ θεωρίαν σου πρὸς τὸν Κύριον καὶ ζήτησε ἀπ' αὐτὸν μὲ φρόνημα λύπης νὰ ἐνισχύσει τὴν ἀσθενείαν σου, ὥστε νὰ γίνουν εὐάρεστες στὸ ἅγιο θέλημα σου καὶ ἡ σιχολογία σου καὶ οἱ σκέψεις τῆς καρδιάς σου» (Ἰσαὰκ Σύρου, Λόγος ΚΗ', 16 Ε.Π.Ε. 8β, 19).

Στὰ ἀνωτέρω θὰ πρέπει νὰ ἐπισυναφθοῦν ὅλες οἱ πράξεις προσευχῆς τῆς Ἐκκλησίας, ὅλων τῶν χρονικῶν περιόδων καὶ οἱ σκοποὶ γιὰ τοὺς ὁποίους τελοῦνται, ἀφοῦ σὲ ὅλες ἀποτυπώνεται τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ ἐμφανῶς ἢ ἀφανῶς ἀπὸ τὸ λειτουργοῦ ἱερωμένο.

Ἑρμηνεία τοῦ σημείου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ πῶς γίνεται.

Ἀναμφισβήτητα πολλοὶ θὰ ἔχουν ἀναρωτηθεῖ τί σημαίνει τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ ποὺ κάνουν. Εἶναι ἄραγε μία εὐσεβῆς συνήθεια; Εἶναι ἓνας ἀκόμα τύπος; Εἶναι μία κενὴ παράδοση; Ὅχι φυσικά. Ἐπίσης πολλοὶ θὰ ἔχουν ἰδεῖ συνανθρώπους τους, ποὺ ἀντὶ νὰ κάνουν σταυρὸ τους νὰ κινοῦν ἔτσι τὸ χέρι τους, ὥστε νὰ θυμίζουν κιθαριστή. Εἶναι ἄραγε τόσο σημαντικό αὐτό; Φυσικά ναί. Ἄς προσεγγίσο-

με ὁμῶς τὰ προηγούμενα μὲ τὸ θεοφώτιστο νοῦ τοῦ μεγάλου διδασκάλου Κοσμᾶ Αἰτωλοῦ. «Ἀκούσατε, χριστιανοί μου, πῶς πρέπει νὰ γίνε-ται ὁ σταυρὸς καὶ τί σημαίνει. Μᾶς λέγει τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον πῶς ἡ ἀγία Τριάς, ὁ Θεός, δοξάζεται εἰς τὸν οὐρανὸν περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους. Τί πρέπει νὰ κάμεις καὶ ἐσύ; Σμίγεις τὰ τρία σου δάκτυλα μὲ τὸ δεξιὸν τὸ χέρι σου καὶ μὴν ἠμπορώντας νὰ ἀνεβῆς εἰς τὸν οὐρανὸν νὰ προσκυνήσεις, βάνεις τὸ χέρι σου εἰς τὸ κεφάλι σου, διατὶ τὸ κεφάλι σου εἶναι στρογγυλὸ καὶ φανε-ρώνει τὸν οὐρανὸν καὶ λέγεις μὲ τὸ στόμα: Καθὼς ἐσεῖς οἱ ἄγγελοι δοξάζεται τὴν ἁγίαν Τριά-δα εἰς τὸν οὐρανὸν ἔτσι καὶ ἐγὼ ὡς δοῦλος ἀνά-ξιος δοξάζω καὶ προσκυνῶ τὴν ἁγίαν Τριάδα. Καί

καθὼς αὐτὰ εἶναι τρία, εἶναι ξεχωριστὰ εἶναι καὶ μαζί, ἔτσι εἶναι καὶ ἡ ἀγία Τριάς, ὁ Θεός, τρία πρόσωπα καὶ ἓνας ὁ μόνος Θεός. Κατεβάζεις τὸ χέρι σου ἀπὸ τὸ κεφάλι σου καὶ τὸ βάνεις εἰς τὴν κοιλίαν σου καὶ λέγεις: Σὲ προσκυνῶ καὶ σὲ λατρεύω, Κύριέ μου, ὅτι κατεδέχθης καὶ ἐσαρκώ-θης εἰς τὴν κοιλίαν τῆς Θεοτόκου διὰ τὰς ἁμαρ-τίας μας. Τὸ βάζεις πάλιν εἰς τὸν δεξιὸν σου ὦμον καὶ λέγεις: Σὲ παρακαλῶ, Θεέ μου, νὰ μὲ συγχωρήσεις καὶ νὰ μὲ βάλεις εἰς τὰ δεξιά σου μὲ τοὺς δικαίους. Βάνοντας τὸ πάλιν εἰς τὸ ἀρι-στερὸν ὦμον λέγεις: Σὲ παρακαλῶ, Κύριέ μου, μὴ μὲ βάλεις εἰς τὰ ἀριστερὰ μὲ τοὺς ἁμαρτωλοῦς.

Ἐπειτα κύπτοντας κάτω εἰς τὴν γῆν: Σὲ δοξάζω, Θεέ μου, σὲ προσκυνῶ καὶ σὲ λατρεύω, ὅτι καθὼς ἐβάλληκες εἰς τὸν τάφον, ἔτσι θὰ βαλθῶ καὶ ἐγώ. Καὶ ὅταν σηκώνεσαι ὀρθὸς φανερώνεις τὴν Ἀνάστασιν καὶ λέγεις: Σὲ δοξάζω, Κύριέ μου, σὲ προσκυνῶ καὶ σὲ λατρεύω, πῶς ἀναστήθηκες, ἀπὸ τοὺς νεκροὺς διὰ νὰ μᾶς χαρίσεις τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. Αὐτὸ σημαίνει ὁ πανάγιος σταυρός» (Κοσμᾶ Αἰτωλοῦ, Διδαχὴ Ε', παρ. Μενοῦνου Ἰ., Κοσμᾶ

Αἰτωλοῦ Διδαχές, Ἀθήνα 1979, σ. 210)

Ὅσον ἀφορᾷ τὴ ντροπὴ ποὺ κάποιοι αἰσθάνονται καὶ διστάζουν νὰ κάνουν τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ ὁ θεοφόρος Κύριλλος ὑπογραμμίζει: «Ἄς μὴ ντρεπόμαστε λοιπὸν γιὰ τὸ σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ κι ἂν ἀκόμη κάποιος κάνει τὸν σταυρὸ του κρυφά, ἐσύ νὰ σφραγίζεις τὸ μέτω-πό σου μὲ τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ φανερά, ὥστε οἱ δαίμονες, βλέποντας τὸ βασιλικὸ σημεῖο, νὰ φεύγουν μακριὰ τρέμοντας. Νὰ κάνεις αὐτὸ τὸ σημεῖο ὅταν τρῶς καὶ ὅταν πίνεις, ὅταν κάθεσαι, ὅταν κοιμᾶσαι καὶ ὅταν σηκώνεσαι, ὅταν μιλάς, ὅταν περπατᾷς καὶ γενικὰ σὲ κάθε περίπτωσιν». (Κυρίλλου Ἱεροσολύμων, Κατήχησις Φωτιζομέ-νων Δ', 14 Ε.Π.Ε. 1, 147).



Μαρμάρινο τεκτονικὸ κιονόκρανο μὲ χαραγμένο ἐπάνω τὸν Σταυρὸ· 8ος αἰ. μ.Χ. ὕψος 40 ἐκ., διάμετρος βάσης 34 ἐκ. Βυζαντινὸ καὶ χριστιανικὸ Μουσεῖο Ἀθηνῶν.

Ὁ Σταυρὸς ὡς ὄπλο καὶ στήριγμα πιστῶν

Σὲ ἰδιόμελο τοῦ ὄρθρου τοῦ Μηναιίου τῆς 14ης Σεπτεμβρίου διαβάζουμε «*Σταυρὸς ὁ φύλαξ πάσης τῆς οἰκουμένης, σταυρὸς ἡ ὠραιότης τῆς Ἐκκλησίας, σταυρὸς βασιλέων τὸ κραταίωμα, σταυρὸς πιστῶν τὸ στήριγμα, σταυρὸς ἀγγέλων ἡ δόξα καὶ τῶν δαιμόνων τὸ τραῦμα*». Αὐτοὶ οἱ λιγοστοὶ στίχοι ἐκφράζουν κατὰ τὸν καλύτερο τρόπο μία ἀναμφισβήτητη ἀλήθεια. Πολλοὶ Πατέρες ἐπικέντρωσαν τὴν προσοχή τους σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο καὶ μᾶς κατέλιπαν βιώματα μοναδικά.

Ὁ Γρηγόριος Θεολόγος ἀποτυπώνει στὰ ποιήματά του τὸν πόλεμο τοῦ ἀντικειμένου καὶ τὴ νίκη τοῦ ἰδίου διὰ τοῦ θείου σημείου.

«*Φεύγα ἀπὸ τὴν ψυχή, δολομήχανε,*

φεύγα ἀμέσως,

φεύγα ἀπὸ τὸ σῶμα μου,

φεύγα ἀπὸ τὴ ζωὴ μου.

Κλέφτη, φίδι, φωτιά, Βελίαρ,

κακία, θάνατε, χάσμα, θηρίο,

νύχτα, ἐνέδρα, λύσσα, χάος,

φθονερέ, ἀνθρωποκτόνε,

πού καὶ τοὺς πρώτους προγόνους μου

στοὶ θάνατο δόδηγες,

δίνοντάς τους νὰ γευτοῦν τὴν

κακία,

ὀλέθριε, καὶ τὸ θάνατο.

Ὁ βασιλεὺς Χριστὸς προστάζει νὰ φύγεις

σπὴν ἀφρισμένη θάλασσα,

ἢ στοὺς σκοπέλους ἢ στοὶ σκοτάδι τῶν χοίρων,

ὅπως παλιὰ ἡ αὐθάδης λεγεῶνα.

Ἵποχώρησε λοιπόν, μὴ σὲ χτυπήσω

μὲ τὸ σταυρό, πού ὅλα τὸν τρέμουν.

Τὸ σταυρὸ ἔχω στὰ μέλη μου,

τὸ σταυρὸ σπὴν πορεία μου,

τὸ σταυρὸ σπὴν καρδιά μου,

ὁ σταυρὸς εἶναι ἡ δόξα μου».

(Γρηγορίου Θεολόγου, *Ποιήματα*, ΝΕ', Ε.Π.Ε.10, 373).

Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος θεωρεῖ ὅτι ἡ δύναμη τοῦ σταυροῦ κυριαρχεῖ σὲ ὀλόκληρη τὴν οἰκουμένην καὶ γίνεται φανερὴ ὄχι μόνο στοὺς πιστοὺς ἀλλὰ καὶ στοὺς ἄπιστους, ὄχι μόνο στοὺς χριστιανοὺς ἀλλὰ καὶ στοὺς χλευαστὲς τῆς πίστεώς μας. Ἀπὸ τὸ λόγο του ἐπιλέγομε ἓνα ἀπόσπασμα: «*Μὲ τὸ νὰ διαβάλλουν τὸν σταυρὸν δὲν βλέπουν, ὅτι ἡ δύναμίς του ἔχει κυριαρχήσει εἰς ὀλόκληρον τὴν οἰκουμένην καὶ ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχουν ἀποκαλυφθεῖ εἰς ὅλους τὰ ἔργα τῆς θεογονίας*». Ἀσφαλῶς



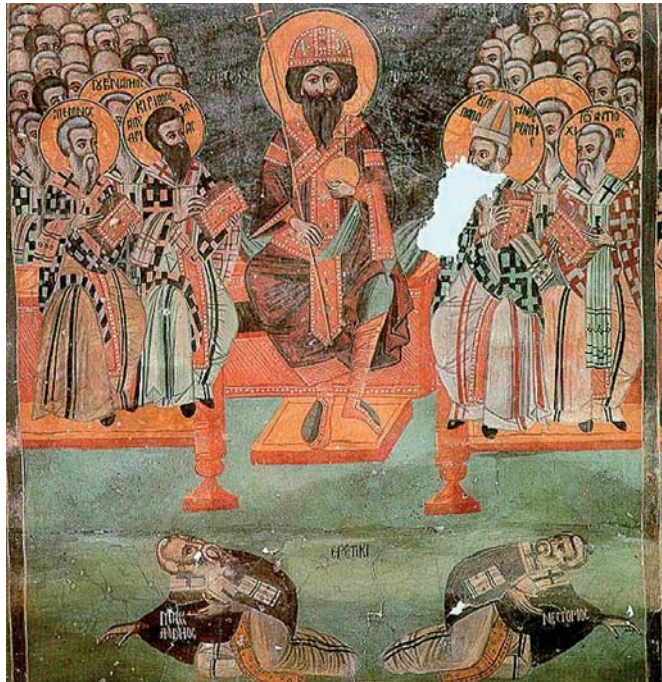
Βυζαντινὸς Σταυρὸς αὐτοκράτορος Ἰουστίνου τοῦ Β'. Μέσα βου αἰ., Μουσεῖο Βατικανοῦ.

δὲν θὰ ἐχλεύαζον ἓνα τόσο μέγα πρᾶγμα, ἐὰν ἀκριβῶς ἔστρεφον καὶ αὐτοὶ μὲ εἰλικρίνειαν τὸν νοῦν των εἰς τὴν Θεότητα τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ μᾶλλον θὰ τὸν ἀνεγνωρίζον καὶ οἱ ἴδιοι ὡς Σωτῆρα τοῦ κόσμου καὶ θὰ παρεδέχοντο, ὅτι ὁ σταυρὸς ἔχει γίνεῖ ὄχι διὰ νὰ βλάψει ἀλλὰ διὰ νὰ θεραπεύσει τὴν ἀνθρωπότητα. Διότι μὲ τὸ γεγονός τοῦ σταυροῦ κατηγορήθη κάθε εἰδωλολατρία καὶ μὲ τὸ σημεῖον αὐτὸ ἐκδιώκεται κάθε δαιμονικὴ φαντασία καὶ μόνον ὁ Χριστὸς προσκυνεῖται καὶ δι' αὐτοῦ ὁ

Πατὴρ γνωρίζεται καὶ οἱ ἀρνηταὶ κατατροπιάζονται, ὁ δὲ σταυρὸς μεταπέθει ἡμέραν μὲ τὴν ἡμέραν ἀοράτως τὰς ψυχὰς τῶν ἀντιλεγόντων». (Μεγάλου Ἀθανασίου, Κατὰ εἰδώλων Λόγ. Α', 1 Ε.Π.Ε. 1, 75).

Καταλυτικὸς ἐπίσης εἶναι ὁ μακροσκελὴς λόγος τοῦ Θεοδώρου Στουδίτου εἰς τὴν προσκύνησιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Οἱ ὠφέλειες πού προκύπτουν γιὰ ὅσους τὸν σέβονται, τὸν προσκυνοῦν, τὸν ἀποτυπώνουν στοὶ σῶμα τους εἶναι ἀμέτρητες. Ἀπὸ τὸν ὄντως χειμαρρῶδη λόγο του, παραθέτομε λίγες σκέψεις: «Ὁ σταυρὸς εἶναι πρᾶγμα πολυτιμότερο ἀπὸ ὅλα τὰ πρᾶγ-

ματα. Ὁ σταυρὸς εἶναι τὸ πιὸ ἀσφαλὲς καταφύγιο τῶν Χριστιανῶν. Ὁ σταυρὸς εἶναι τὸ πιὸ ἑλαφρὸ βᾶρος στὸν ὤμο τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ. Ὁ σταυρὸς εἶναι ἢ πιὸ καλὴ παρηγοριὰ τῶν ψυχῶν ποὺ βασανίζονται. Ὁ σταυρὸς εἶναι ὁ πιὸ ἀνεμπόδιστος δρόμος τῆς πορείας πρὸς τὸν οὐρανό. Τὸ ὕψος καὶ τὸ πλάτος τοῦ σταυροῦ εἶναι εὐρύτερο ἀπὸ τὸ μέγεθος τοῦ οὐράνιου θόλου. Ἡ ἰσχὺς καὶ ἡ δύναμη τοῦ σταυροῦ ἐπιφέρει τὴν καταστροφή κάθε ἀντίθετης δύναμης. Ἡ μορφὴ καὶ τὸ σχῆμα τοῦ σταυροῦ εἶναι ὄραμα πιὸ ὠραῖο ἀπὸ ὅλα τὰ σχήματα. Ἡ ἀστραπή καὶ ἡ λάμψη τοῦ σταυροῦ εἶναι ἀκτινοβολία λαμπρότερη ἀπὸ τὸν ἥλιο. Ἡ χάρις καὶ ἡ δόξα τοῦ σταυροῦ εἶναι δῶρο πιὸ θελκτικὸ ἀπὸ ὅλες τὶς χάρες. Ὁ σταυρὸς συνενώνει τὸν οὐρανὸ καὶ ἡ γῆ κατὰ τρόπο ποὺ ἐξασφαλίζει τὴν εἰρήνη. Τὸ ὄνομα τοῦ σταυροῦ εἶναι ἀγιασμός, ὅταν μάλιστα ἀναφέρεται μὲ τὶς γλῶσσες καὶ ἀκούεται μὲ τὰ αὐτιά. Μὲ τὸν σταυρὸ νεκρώθηκε ὁ θάνατος καὶ ὁ Ἄδὰμ ζωοποιήθηκε. Ὁ σταυρὸς ἦταν τὸ καύχημα ὅλων τῶν ἀποστόλων καὶ μὲ αὐτὸν δοξάσθηκαν οἱ μάρτυρες καὶ ἀγίασαν ὅλοι οἱ ὄσιοι. Μὲ τὸ σταυρὸ φορέσαμε τὸ Χριστὸ καὶ ἀποβάλαμε τὸν παλαιὸ ἄνθρωπο. Μὲ τὸ σταυρὸ σημαδευθήκαμε ὡς πρόβατα τοῦ Χριστοῦ καὶ συντασσώμασε στὴν οὐράνια μάνδρα. Μὲ τὸν σταυρὸ πλήτουμε τοὺς ἐχθροὺς μας καὶ πετυχαίνουμε νίκη σωτήρια. Μὲ τὸν σταυρὸ νικᾶμε τὰ πάθη καὶ ἀποφασίζουμε νὰ ζήσουμε ὑπερκόσμια. Ὅποιος φέρει στοὺς ὤμους του τὸ σταυρὸ γίνεται μιμητῆς τοῦ Χριστοῦ, καὶ δοξάζεται ὀλοφάνερα μαζί μὲ τὸ Χριστό. Τὸν σταυρὸ βλέποντάς τον ὁ ἄγγελος καμαρώνει, καὶ ὁ διάβολος καταντροπιάζεται. Ἄφοῦ βρῆκε τὸν σταυρὸ ὁ ληστής, εἰσήλθε στὸν παράδεισο καὶ ἀντάλλαξε τὶς ληστεῖες μὲ τὴ βασιλεία. Αὐτὸς ποὺ ἀπλῶς κάνει



Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος προεδρεύει στὴν Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδο τὸ 325 μ. Χ. στὴ Νίκαια κρατώντας τὸν Σταυρὸ.

τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ διαλύει τοὺς φόβους καὶ δέχεται τὴν εἰρήνη. Ὅποιος ἔχει φύλακά του τὸ σταυρὸ παραμένει ἀπαραβίαστος καὶ ἀβλαβής. Καθένας ποὺ ἀγαπᾷ τὸν σταυρὸ, μισεῖ τὸν κόσμον καὶ γίνεται ἐραστής τοῦ Χριστοῦ». (Θεοδώρου Στουδίτου, *Εἰς τὴν προσκύνησιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ* Ε.Π.Ε.18, 35)

Ἐπιλεγόμενα

Φιλάρετοι ἀναγνώστες, προσφιλεῖς ἀναγνώστριες. Ἡ ἀνάλυση θεμάτων ποὺ ἀφοροῦν τὸ σταυρὸ δὲν τελειώνει. Ἄς ἀρκεσθοῦμε στὰ ἀνωτέρω καὶ ἄς βιώσουμε μέσα μας περισσότερα ἀπὸ τὰ γραφόμενα. Τὸ λαμπρότατο κόσμημα, ὁ σταυρὸς ἄς γίνῃ συνοδοιπόρος τῆς ζωῆς μας, ἄς μᾶς θυμίζει τὸν Ἐσταυρωμένο, ἄς νοηματοδοτεῖ τὴ ὑπαρξή μας εἴτε πορευόμεθα τὸ δρόμο τοῦ Γολγοθᾶ, εἴτε εἴμεθα στὴν ὁδὸ τῆς Ἀνάστασης.

Ὁ ἔθνοϊερομάρτυρας Χρυσόστομος Σμύρνης

Παρασκευᾶ Συριανόγλου

Εἶναι πολύ δύσκολο νά κατορθώσει κανείς μέσα σέ λίγες ἀράδες νά ἀναφερθεῖ στή ζωή καί τό ἔργο τοῦ Χρυσοστόμου Σμύρνης, τελευταίου Μητροπολίτη τῆς Ἰωνικῆς πρωτεύουσας.

Νιώθω δέος τούτη τήν ὥρα νά μιῶ γιά ἐκεῖνο πού σ' ὅλη του τή ζωή ἔμεινε πιστός μέχρι θανάτου στήν Ἐκκλησία καί στό Ἔθνος, στράγγιξε μέχρι τέλος τό πικρό ποτήρι τῶν δοκιμασιῶν καί τῶν θλίψεων, καί ἐδαπάνησε ὅλες τίς δυνάμεις του γιά τό ποίμνιόν του.

Γεννήθηκε στά 1867 στήν Τρίγλια τῆς Προποντίδας. Ἀπό τά πρῶτα μαθητικά του χρόνια, διακρίθηκε γιά τήν ἀγνότητα τῶν παθῶν του, τήν εὐγένεια τοῦ χαρακτήρα καί τήν πνευματική του ὑπεροχή. Φοίτησε στή Θεολογική Σχολή τῆς Χάλκης, ἐκεῖ ὅπου -ὁ ἴδιος ἔλεγε- ποτίσθηκε μέ τό ἄδολον γάλα τῆς ὀρθοδόξου εὐσεβείας σέ συνδυασμό μετά τῆς φιλοσοφίας. Ὁ καθηγητής του Γρηγοῤῥας τόν θεωρεῖ ρήτορα καί ἀναμενόμενο διαπρεπεῖ θεολόγο.

Τό 1897 διορίζεται ὡς μέγας Πρωτοσύγκελλος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καί ἀπό τότε ἔρχεται ἀντιμέτωπος μέ τήν ὀργιάζουσα στή Μακεδονία σλαυική προπαγάνδα.

Τό 1902 ἐκλέγεται ἀπό τήν Ἱερά Σύνοδο παμψηφεί Μητροπολίτης Δράμας. Φεύγοντας γιά τήν ἔδρα του καί γνωρίζοντας τούς σκληρούς ἀγῶνες πού θά ἀντιμετώπιζε ἐκεῖ μέ τούς Βουλγάρους, εἶπε στόν Πατριάρχη:

«Ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ καί ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ θά ὑπηρετήσω τήν Ἐκκλησία καί τό Γένος καί ἡμίτρα τήν ὁποῖαν αἱ ἅγιοι χεῖρες σας ἐναπόθεσαν ἐπί τῆς κεφαλῆς μου, ἐάν πέπωται νά ἀπω-

λέσει ποτέ τήν λαμπηδόνα τῶν λίθων της, θά μεταβληθεῖ εἰς ἀκάνθινον στέφανον, μάρτυρος Ἱεράρχου». Λόγια προφητικά πού θά ἔπαιρναν σάρκα καί ὀστά ὕστερα ἀπό εἴκοσι χρόνια.

Στή Δράμα ἀνέγειρε σχολεῖα, ὀρφανοτροφεῖο, γηροκομεῖο, οἰκοτροφεῖο. Ἰδρυσε φιλόπωχες ἀδελφότητες, ἀναγνωστήρια, μουσικούς συλλόγους.

Τό φθινόπωρο τοῦ 1902 ἡ Μακεδονία βρίσκεται στό κέντρο τῆς βουλγαρικῆς θηριωδίας. Στόχος ὁ ἑλληνικός πληθυσμός καί ὁ ἐπικεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Χρυσόστομος ἀναλαμβάνει τήν ὀργάνωση τῆς ἄμυνας καί ἀναγκάζει τούς Βουλγάρους νά ὑποχωρήσουν.

Οἱ πιστοί ὁμολογοῦν ὅτι τούς παρέλαβε λαγούς καί τούς μετέτρεφε σέ λιοντάρια.

Εἶναι γνωστό τό μέγεθος τῆς πατριωτικῆς του δράσης κι ὅταν τό 1906 βρίσκεται σέ ἔορτή στό Παναθηναϊκό Στάδιο ἀποθεώνεται.

Ὅμως μέ τίς ἐνέργειές του γίνεται στόχος ὄχι μόνο τῶν Βουλγάρων καί τῶν Τούρκων, ἀλλά καί τῶν Ἀγγλογάλλων πού ἀπό ἄλλη σκοπιά φροντίζουν γιά τά συμφέροντά τους στήν περιοχή.

Σέ κάποια ἐπιστολή του γράφει: *«Περιεκυκλώθην ἀπό πλῆθος κυνῶν καί σπεῖρα κακῶν ζητεῖ τήν κεφαλῆν μου».* Τό 1907 ἡ Ὑψηλή Πύλη ἀπομακρύνει τόν Χρυσόστομο ἀπό τή Δράμα χαρακτηρίζοντάς τον «ἐπικίνδυνον ταραξίαν». Ἀπό τή Δράμα ἐγκαταστάθηκε προσωρινά στή Θεσσαλονίκη καί ἀπό ἐκεῖ τόν ἔδιωξαν καί τόν ὑποχρέωσαν νά ἐγκατασταθεῖ στήν ἰδιαίτερη πατρίδα του.

Τό 1908 τοῦ δίνεται ἀμνηστία καί ἐπιστρέφει στή Δράμα. Ἀρχίζει ξανά τούς ἀγῶνες καί τήν ἴδια ὥρα ἀρχίζουν ξανά Τούρκοι καί Βούλγαροι

*Ὁμιλία τοῦ κ. Παρασκευᾶ Συριανόγλου, Προέδρου τοῦ Συλλόγου Ρεθυμνίων Μικρασιατῶν, κατά τό ἐτήσιο μνημόσυνο γιά τά θύματα τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς τοῦ 1922, πού τελέσθηκε στόν Ἱερό Ναό Παναγίας Ἐλεούσας Ἱεράπετρας τήν Κυριακή 23 Σεπτεμβρίου 2007, ὕστερα ἀπό πρωτοβουλία τοῦ Συλλόγου Μικρασιατῶν Ἱεράπετρας.

τούς κατατρεγμούς καί τίς διώξεις. Ἀπομονώνεται καί ἐξορίζεται γιά δεύτερη φορά. Τό 1910 ἀθώνεται ἀπό τήν Ἱερά Σύνοδο, ἡ ὁποία τόν ἐκλέγει Μητροπολίτη Σμύρνης. Τοῦ δόθηκε ἐκεῖνο πού πολλές φορές ζήτησε: «*Ζητῶ Σταυρόν, μέγανον Σταυρόν, ἐπί τόν ὁποῖον θά δοκιμάσω τήν εὐχαρίστησιν καθηλούμενος, καί μή ἔχων ἕτερόν τι νά δώσω πρός σωτηρίαν τῆς ἡμετέρας Πατρίδας, νά δώσω τό αἷμα μου*».

Ἐφτασε στή Σμύρνη στίς 10 Μαΐου 1910 καί ὁ ἐνθρονιστήριος λόγος του ἦταν πρόγραμμα, κήρυγμα, ἐξομολόγηση καί ὑποθήκη. Ἡ δράση του ἦταν θρησκευτική, κοινωνική καί ἐθνική. Ἀναδείχθηκε σέ σκαπανέα καί πρωτεργάτη γιά κάθε ὠραῖο καί εὐγενικό, γιά κάθε καλό καί μεγάλο. Ἡγέτης πραγματικός, ἀκτινοβολεῖ ἀπό αἰσιοδοξία κι Ἑλλάδα, ἀπό θέληση καί ἀποφασιστικότητα. Ὑποστήριξε ἐνθερματίς θρησκευτικές ὀργανώσεις, μερίμνησε ιδιαίτερα γιά τήν παιδεία, παρακολούθησε ἀπό κοντά τό ἔργο τῶν σχο-

λείων. Κατάφερε καί κίνησε τό ἐνδιαφέρον τοῦ κόσμου γιά τή βυζαντινή μουσική. Ἐνδιαφέρθηκε γιά τήν ἴδρυση τοῦ Ἰωνικοῦ Πανεπιστημίου.

Οἱ πατριωτικές ἐκδηλώσεις τοῦ Χρυσόστομου κάνουν τίς τουρκικές ἀρχές νά ἀντιδράσουν. Τόν κατηγοροῦν ὅτι παρακινεῖ γιά σημαιοστολισμούς ἐκκλησιῶν καί σχολείων μά πιό πολύ κι ἀπ' αὐτό τόν βαραίνει ἡ κατηγορία ὅτι στά ἔγγραφα του χρησιμοποιεῖ σφραγίδα μέ τόν δικέφαλο ἀετό.

Τόν Ἰούνιο τοῦ 1910 ὀργανώνει στή Σμύρνη ὀγκῶδες συλλαλητήριο γιατί στή Μακεδονία παραδίδονται ἀπό τούς Τούρκους στούς Βουλγάρους πολλές ἑλληνικές ἐκκλησίες. Ἡ ἐνέργειά του αὐτή συγκινεῖ τήν ἐλευθερή Ἑλλάδα τόσο,

ὥστε στίς διαδηλώσεις τῆς Ἀθήνας ἀκούγονταν τά συνθήματα: «Ζήτω ὁ Χρυσόστομος, Ζήτω ἡ Μακεδονία».

Ὁ Χρυσόστομος ἦταν πάντα κοντά στούς νέους καί τόν ἀθλητισμό. Παραχώρησε δωρεάν στόν Πανιώνιο μιά ἔκταση 105.000 τ. μ. παρόλο πού τόν πίεζαν οἱ Ἄγγλοι προσφέροντάς του 100.000 χρυσές λίρες. Ἐνίσχυσε καί τά ὑπόλοιπα σωματεῖα, ὅπως ἦταν ὁ Ἀπόλλωνας, ὁ Πέλο-

πας, ὁ Ἑρμῆς κ. ἄ. Ἦταν πάντοτε παρών στούς Πανιώνιους ἀθλητικούς ἀγῶνες. Κι ὅταν δημιουργήθηκε στή Σμύρνη σοβαρό πρόβλημα γιά τό ἄν πρέπει οἱ κληρικοί νά παρακολουθοῦν θεατρικές παραστάσεις, τάχθηκε ὑπέρ τῆς παρακολούθησης σοβαρῶν ἔργων καί συναυλιῶν κλασσικῶν μουσουργῶν.

Ἀπό τό 1914 ἀρχίζει ὁ Μεγάλος Γολγοθᾶς τοῦ Δεσπότη. Συμφωνά μέ τό σχέδιο τοῦ

Γερμανοῦ Στρατηγοῦ Λίμαν Φόν Σάνσερς, οἱ ραγιάδες κι οἱ γκισούρηδες ἔπρεπε νά ἐξολοθρευτοῦν. Ὅλοι σχεδόν οἱ Ρωμηοί τῶν παραλίων διώχθηκαν βίαια ἀπό τίς ἐστίες τους. Ληλασίες, σφαγές, ξερριζωμός κι ὁ Χρυσόστομος νά μάχεται μόνος γιά τή σωτηρία τῶν Ἑλλήνων καί δέν ἀποθαρρύνεται ἀπό τήν ψυχρή στάση τῶν ἰσχυρῶν.

Ἡ Ἐκκλησία κηρύττεται σέ διωγμό καί οἱ ἀνταποκριτές τῶν ἐφημερίδων τῆς Εὐρώπης ἀποκαλοῦν τόν Χρυσόστομο ὀμηρικό ἥρωα.

Ὁ ἑλληνικός πληθυσμός τῶν παραλίων κινδυνεύει νά ἐξοντωθεῖ κι ὁ Βενιζέλος μπροστά σ' αὐτή τή συμφορά ἐτοιμάζει σχέδιο ἀνταλλαγῆς ἀγροτικῶν πληθυσμῶν, τό ὁποῖο σχέδιο εἶχε



Ὁ Ἐθνοἱερομάρτυρας Χρυσόστομος Σμύρνης.

προτείνει ἡ Τουρκία. Ὁ Χρυσόστομος ἀντιδρᾷ μέ ἀγανάκτηση καί χαρακτηρίζει τήν πρόταση ἀπαίσια καί φρικαλέα, ὀλέθρια καί ἐξευτελιστική. Δέν πραγματοποιήθηκε, ἀφοῦ ξέσπασε ὁ Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, ὅμως δέν ξεχάστηκε ἀπό τούς Τούρκους.

Ὁ Δεσπότης δέν σταματᾷ νά ἀγωνίζεται καί δέν διστάζει σέ τίποτα. Ὁ Βαλῆς τῆς Σμύρνης Ραχμῆ εἰσηγεῖται στήν Ὑψηλή Πύλη τήν ἀπέλασή του ὡς ἐπικίνδυνου γιά τήν Δημόσια τάξη καί τόν χαρακτηρίζει ἐχθρό τῆς Τουρκίας. Τοῦ προτείνει νά ἀποχωρήσει προτοῦ ἐκδιωχθεῖ κι αὐτός ἀρνεῖται γιατί τήν ἀποχώρηση τήν θεωρεῖ λιποταξία. Μέ συνοδεία χωροφυλάκων ὀδηγεῖται στό σιδηροδρομικό σταθμό καί ἀναχωρεῖ γιά Κωνσταντινούπολη. Ἡ ἀπόσταση δέν τόν ἐμποδίζει νά συνεχίσει τόν ἀγώνα γιά τή προστασία τοῦ ποιμνίου του. Ἐπιτέλους ἡ σημαντική νίκη τοῦ 1918 ἔκανε τούς Μικρασιάτες νά βγοῦν στούς δρόμους καί νά φωνάζουν «Χριστός Ἀνάστη». Ὁ Νομάρχης Νουρεντίν ἐξοργίζεται καί μέ ἀνακοινώσεις ἀπειλεῖ, ὅμως οἱ γαλανόλευκες δέν κατεβαίνουν ἀπό τούς ἰστούς.

Στή Σμύρνη φτάνουν πληροφορίες ὅτι πιθανόν νά γίνει Πατριάρχης ὁ Χρυσόστομος. Κι ὅλοι οἱ Σμυρνιοί τό ἀντεύχονται. Στίς 18 Δεκεμβρίου ὁ Χρυσόστομος ἐπανερχεται στή Μητρόπολή του κάτω ἀπό μιά ἀποθεωτική ὑποδοχή. Συνεχίζει τόν μεγάλο ἀγώνα καί τήν προσφορά του καί στίς 2 τοῦ Μάη τοῦ 1919 στήν παραλία τῆς Σμύρνης εὐλόγησε τήν ἑλληνική ἀρματωσιά καί ρίγισε στό φτερουγίσμα τῆς λευτεριάς. Δύο χρόνια πότιζε τίς δάφνες τοῦ στρατοῦ μας καί ξαφνικά στή θέση τους εἶδε νά φυτρώνουν κυπαρίσσια, τά τρόπαια γινήκανε χαλάσματα, ὁ κῆπος τῆς Ἐδέμ. Φωτιά καί κόλαση. Μάταια προσπαθεῖ νά συνενοηθεῖ μέ τόν Στεργιάδη. Μάταια ζητᾷ βοήθεια.

Ἀπό τόν Μάρτιο τοῦ ἔ22 βλέπει ξεκάθαρα τό τέλος τοῦ πιό μεγάλου ὄνειρου, τῆς πιό ἀπίστευτης χαρᾶς. Ζητᾷ τήν συμπαράσταση τοῦ



Ὁ Χρυσόστομος Σμύρνης μέ Κληρικούς καί τίς Ἀρχές τῆς Σμύρνης.

Πάπα, μά ἐκεῖνος κωφεύει. Δημιουργεῖ Παμμικρασιατική Ἄμυνα καί γι' αὐτόν τόν λόγο ἔρχεται σέ ρήξη μέ τόν Στεργιάδη. Συνεχίζει τίς ἐκκλήσεις πρὸς τούς μεγάλους. Στίς 15 Ἀπριλίου ζητᾷ τήν παρέμβαση τοῦ Ἰταλοῦ Πρωθυπουργοῦ Ντέ Φάκτα. Ὅμως ἡ ἀπάντηση ἦταν ἀπογοητευτική. Κάνει διάβημα πρὸς τήν Ἑλληνική Κυβέρνηση καί ζητᾷ νά ἐνημερωθεῖ ἐγκαίρως σέ περίπτωση ἀπομάκρυνσης τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ. Ἐκεῖνοι τόν καθησυχάζουν. Στίς 17 τοῦ Μάη κάνει διάβημα πρὸς τό Ἰονικό Παγχριστιανικό Συνέδριο, ὅμως δέν παίρνει ἀπάντηση. Ὅκτώ μέρες πρὶν ἀπό τήν εἴσοδο τῶν Τούρκων στή Σμύρνη ὁ Χρυσόστομος ἀκόμα προσπαθεῖ. Ὅμως στίς 22 Αὐγούστου τόν χτυπᾷ ὁ πρῶτος κεραυνός. Ὁ ἀνεκδιήγητος Στεργιάδης δίνει διαταγή νά διαλυθεῖ τό σῶμα πολιτοφυλακῆς πού ἔχει ὀργανωθεῖ ἀπό τούς Σμυρνιοῦς. Δυστυχῶς ἀρχίζει πιά ἡ εἰς Ἄδη κάθοδος. Ἀρχισαν καί ἐπαληθεύονται τά λόγια τῆς Ἀποκάλυψης: «Καί ὅτε ἤνοιξε τήν σφραγίδα τήν τετάρτην... εἶδον καί ἰδοῦ: ἵππος χλωρός, καί καθημένος ἐπάνω αὐτοῦ, ὄνομα αὐτοῦ θάνατος καί ὁ ἄδης ἠκολούθει μετ' αὐτοῦ».

Μιά κόλαση ἡ Σμύρνη πού θά τή ζήλευε κι ὁ Δάντης αὐτός. Κι εἶναι ὁ Χρυσόστομος νά στέκεται ὀρθός καί νά παρηγορεῖ τούς ἐτοιμοθάνατους. Τοῦ γίνεται πρόταση ἀπό τούς Γάλλους νά φύγει μαζί τους καί νά σωθεῖ, ὅμως ἔχει παρμέ-



Ἡ Σμύρνη στίς φλόγες.

νη τήν ἀπόφαση θ' ἀνέβει στό Γολγοθᾶ του γιά νά σταυρωθεῖ.

Ξημέρωσε τό Σάββατο 11 τό πρωῖ. Στή Σμύρνη μπαίνει ὁ Χάρος. Σέ μαρασμό κάθε πνοή, τῆς Μοίρας μας φαρμάκι. Τ' ἀπόγευμα παλιός ξεδικιωτής ὁ Νουρεντίν στέλνει ἀμάξι στή Μητρόπολη καί παίρνει τό Δεσπότη μας. Εὐγενικά χωρίς νά φοβερίζει τόν φέρνει στό Κονάκι. Ξημέρωσε κι ἡ Κυριακή. Τῆς Σμύρνης ὅλες οἱ Ἐκκλησίες κλειστές. Βουβάθηκαν σήμαντρα καί καμπάνες. Ἀνάμεσα σ' αὐτές τίς ὥρες· μιά ἦτανε πιό τραγική. Ἀπό τήν πόρτα τοῦ Κονακιοῦ βάνουσα σπρώχθηκε ὁ Χρυσόστομος, τόν δικαστή του ὄχλο ν' ἀντικρύσει. Περήφανος, καρτερικός στάθηκε, ὥσπου ὁ συρφετός οὐρλιάζοντας μέ μανιασμένη σκέψη, ἀπάνω σ' ἄγιο του κορμί χύμηξε.

Ἐὶς τὴν Πυρρὴν γράφει... «Μόλις κατέβηκε ὁ Μητροπολίτης στό δρόμο, ὁ ἑξαλλος ὄχλος ἔπρεπε πάνω του. Τόν ἄρπαξαν, τόν ἔσυραν ἀπό τὰ γένεια, τοῦ ἔβγαλαν τὰ μάτια μέ μαχαίρι. Ξέσχισαν τό ράσο του· καί πάτησαν θριαμβευτικά τό καλυμμαύχι του, ἔπειτα αἰμόφυρτο καί μισοπεθαμένο τόν ὠδήγησαν στήν Τουρκική συνοικία Τσεσμελίκι, ὅπου ὑπέστη ἄλλα μαρτύρια. Τόν κομματιάσαν φωνάζοντας «κιοπεῖν παρτασί» (κομματιάστε τόν σκύλο). Καί οἱ δήμιοί του, ἀκόμη καί παιδιὰ πῆραν τίς κομματιασμένες σάρκες του καί τίς περιέφεραν στίς τουρκικές συνοικίες».

Ἐπρεπε τό σῶμα του νά χαθεῖ. Ὅλες οἱ μαρτυρίες συμπίπτουν, ὁ Χρυσόστομος ὑπέστη τό μαρτύριό του μέ καρτερικότητα. Τό σκῆνωμα του χάθηκε, ἐξαφανίσθηκε, τάφηκε ὅμως στίς ψυχές ὄλων τῶν Ἑλλήνων. Λήκυθος ἔγινε ἡ ψυχὴ τοῦ γένους. Τήν ἡμέρα τοῦ μαρτυρίου του ἄρχισε ὁ δρόμος τοῦ πικροῦ ἐκπατρισμοῦ γιά τόν Ἑλληνισμό τῆς Μικρασίας καί γιά τόν ἴδιο ὁ δρόμος πρὸς τήν ἀθανασία.

Ἐὶς τὴν Σμύρνην ἐχάραξε ἀνεξίτηλη ὀλόχρυση σελίδα στήν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦς Γένους.

Ἄοπλος τήν τιμὴν τῶν ὄπλων διέσωσε τὰς παραδόσεις τῶν Ἑλλήνων ἠξίωσε τήν ὑπεροψία τῶν τυράννων κατερράκωσε τήν μανία τῶν δημίων ἀπτόητος ἀντιμετώπισε τήν ὑπερτάτην θυσίαν εἰς τό ἔθνος αὐτοπροεραίτως προσέφερε, τήν πόλιν ἔσασε ἑλληνικὴν διεφύλαξε.

Οὔτε σποδός, οὔτε στάχτη ἀπόμεινε ἀπὸ τό σῶμα του τό φθαρτό.

Ἡ ὕλη σεβάσθηκε τόν ἐξαῦλωθέντα μάρτυρα κι ἄφησε στή θέση της κυρίαρχο τό πνεῦμα τήν ἰδέα, τό σύμβολο.

Τό ἀκάνθινο στεφάνι πού φόρεσε, ἡ ὀρθόδοξη Ἐκκλησία τό ἀντικατέστησε μέ τό φωτοστέφανο τῆς ἁγιουσύνης, παρά τίς ἀντιρρήσεις ὀρισμένων.

Ἐὶς τὸν Χρυσόστομο δέν ἦταν μόνο ὁ Δεσπότης, ὁ Πατέρας, ὁ Ἐθνάρχης τῆς ἑλληνικῆς Σμύρνης ἀλλὰ καί ὁ διάδοχος τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου. Εἶναι ἓνα Σύμβολο. Αὐτὴ τὴν ὥρα οἱ ψυχές ἄς γονατίσουν στή μνήμη τοῦ νεομάρτυρα τῆς Σμύρνης. Ἐὶς τὸν Χρυσόστομο δέν πέθανε, ἡ ψυχὴ του βρίσκεται ἀνάμεσά μας καί ψάλλει «Δεῦτε λάβετε φῶς».

*Μέ θρηνησμό καί δάκρυα
ἔβαλα τό μελάνι
καί μέ τ' ἀναστενάγματα
ἐκράτουν τό κοντύλι...*

Τό διαδίκτυο στήν ὑπηρεσία
τῆς ἐνοριακῆς ποιμαντικῆς διακονίας
Χαρίσματα καί διακονήματα μέσα στό Φῶς
τῆς θυσιαστικῆς-εὐχαριστιακῆς διακονίας

Δημητρίου Σαβοϊδάκη,
Δικηγόρου

Εἰς τό ὄνομα τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος Ἀμήν*.

Ἡ ἀποψινή παρουσίαση σεβαστοί πατέρες καί ἀγαπητοί ἀδελφοί θά κινηθεῖ σέ δύο θεματικές ἐνότητες, ἀντίστοιχες μέ τόν τίτλο καί τόν ὑπότιτλο τῶν θεμάτων πού ἀναφέρονται στήν πρόσκληση γιά τήν ἀποψινή μας συνάντηση.

Ἡ πρώτη θεματική ἐνότητα ἀφορᾷ τό Διαδίκτυο ὡς μέσο τῆς ἐνοριακῆς ποιμαντικῆς διακονίας, ὡς μέσο ἐπικοινωνίας καί ἀναζήτησης τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, μέσα στά πλαίσια τοῦ εὐχαριστιακοῦ ἡθους τῆς ὀρθόδοξης παράδοσης καί ἐν Χριστῷ ζωῆς.

Ἡ δεύτερη θεματική ἐνότητα ἀφορᾷ τήν ἀναζήτηση καί τήν ἀνάδειξη τῶν χαρισμάτων τῶν πιστῶν (κληρικῶν καί λαϊκῶν) μέσα στήν ἐκκλησιολογία τῆς Ὀρθόδοξης πνευματικότητας καί ζωῆς, ὡς μέσων διακονίας πού ὑπηρετοῦν τόν Θεό καί τόν συνάνθρωπο, καί μᾶς ὁδηγοῦν στή θέωση μέσα ἀπό τήν θυσιαστική-εὐχαριστιακή μας διακονία, ὡς υἱῶν τῆς κληρονομίας τοῦ Θεοῦ καί ὄχι ὡς δούλων μισθοποδοσίας.

Καί πρῖν ξεκινήσει ἡ παρουσίαση τῶν παραπάνω θεμάτων, θά πρέπει νά γίνει μία εἰσαγωγική παρατήρηση: ὅ,τι λεχθεῖ στήν συνέχεια ἀποτελεῖ μία παρουσίαση καί παράθεση καλῶν λογισμῶν καί μόνον, ἀφοῦ ἐξάλλου δέν θά ἦταν δυνατόν νά θεωρηθοῦν οἱ παρακάτω σκέψεις ὡς προϊόν πνευματικῶν ἐμπειριῶν, τίς ὁποῖες στερεῖται ὁ ὁμιλητής, ὡς ξένος πρὸς τίς ἐμπειρίες αὐτές, ζώντας μέ ἐπίγνωση μέσα σέ ἕνα ὅλως ἐκκοσμικευμένο πνεῦμα, τό ὁποῖο καθημερινῶς καταπολεμᾷ κατά τήν ρῆση τοῦ θείου Παύλου: «βλέπω δέ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου καί ἀιχμαλωτίζοντά με ἐν τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου» (Ρωμ. 7,23).

Τήν ἔννοια τῶν καλῶν λογισμῶν ὁ ὁμιλῶν τήν λαμβάνει γιά πρώτη φορά ἀπό τήν συμμετοχή του σέ μία ἐπίσκεψη μιᾶς συντροφιάς προσκυνητῶν στό Ὅσιον Ὅρος, πρὸς τόν νῦν μακαριστό ἀγιορείτη μοναχό πατέρα Παῖσιο, τόν γνωστό ἀσκητή τοῦ κελλίου τῆς «Παναγούδας»: «Νά κάνετε παιδιά μου τό νοῦ σας

ἐργοστάσιο καλῶν λογισμῶν».

Καί λόγω τοῦ ὅτι δέν θά ἤθελα νά προχωρήσω σέ ἀνάλυση τῆς ἔννοιας τῶν καλῶν λογισμῶν, ὡς εὐρισκόμενος πρῖν ἀπό τό πρῶτο σκαλοπάτι τῆς πνευματικῆς ζωῆς, θά τελειώσω τήν παρένθεση αὐτή μέ τήν σκέψη ὅτι οἱ καλοί λογισμοί ἀφενὸς προφυλάσσουν τόν ἄνθρωπο ἀπό τίς διάφορες πνευματικές «κακοτοπιές», καί ἀφετέρου καλόν εἶναι νά τοὺς μοιράζεται ὁ πιστός, ἐξαγορεύοντας αὐτοὺς πρὸς τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς μέσα σέ πνεῦμα συναλληλίας καί ἀγάπης.

Μέσα ἀπό τό πνεῦμα τῶν παραπάνω σκέψεων καί διαπιστώσεων, θά ξεκινήσουμε τό πρῶτο θέμα μας, δηλαδή: «Τό Διαδίκτυο στήν ὑπηρεσία τῆς ἐνοριακῆς ποιμαντικῆς διακονίας».

Μέ τήν πρώτη ἀνάγνωση τοῦ θέματος διαπιστώνουμε ὅτι ὡς θεματικοὶ πυλώνες πρὸς συσχέτισμό καί ἀλληλεπίδραση μεταξύ τους, παρουσιάζονται μπροστά μας ἀφενὸς τό Διαδίκτυο, μιᾶ ἐφαρμογῆς τῆς σύγχρονης παγκόσμιας τεχνολογίας, μέ ἄλλοτε ὠφέλιμες καί ἄλλοτε βλαβερές συνέπειες γιά τόν σημερινό ἄνθρωπο, καί ἀφετέρου ἡ ἐνοριακή ποιμαντική διακονία, ὡς διαχρονική διακονία σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου, πού ἀποσκοπεῖ στόν ἁγιασμό καί στήν θέωση αὐτοῦ.

Καί στό σημεῖο αὐτό θά πρέπει νά σᾶς ἐξηγηθῶ: Πνευματικό ἐρέθισμα γιά τήν ἀνάπτυξη τοῦ πρώτου ἀπό τίς δύο θεματικές ἐνότητες πού παρουσιάζονται στήν ἀγάπη σας, ἀποτέλεσε ἕνα βιβλίο, πού μοῦ δώρησε ἕνας φίλος πρῖν εἴκοσι καί πλέον ἔτη, μέ τίτλο: «Ἀπάνθισμα Ἐπιστολῶν», Θεοφάνους τοῦ Ἐγκλείστου, Ἐκδόσεις Ἱερᾶς Μονῆς Παρακλήτου.

Ἀπό τόν Πρόλογο τοῦ παραπάνω βιβλίου μαθαίνομε ὅτι ὁ Θεοφάνης ὑπῆρξε Ἐπίσκοπος τῆς Ρωσικῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας τοῦ 19ου αἰώνα, καί ὅτι παραιτήθηκε τῆς ἀρχιερατικῆς του διακονίας γιά νά παραμείνει ἐγκλειστος ἐπί εἰκοσιοκτὼ δλόκληρα χρόνια σ' ἕνα κελλί στήν ἔρημο Βισένσκυ.

Ἐνῷ ὅμως ἐγκατέλειψε τήν ἀρχιερατική του διακονία χάριν τῆς ἡσυχαστικῆς ζωῆς, ὁ Κύριος τοῦ Ἀμπελώνος τοῦ ἀνέθεσε μιᾶ ἄλλη Ποιμαντική, τήν «ταχυδρομική ποιμαντική». Δεχόταν καθημερινά 20-

*Ὁμιλία τοῦ κ. Δ. Σαβοϊδάκη στό Πνευματικό Κέντρο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου Παναγίας Μπεντεβῆ Ἡρακλείου στίς 24 Ἰουνίου 2007.

40 ἐπιστολές ἀπὸ διάφορα πρόσωπα καὶ μέρη μὲ ἐρωτήματα, στίς ὁποῖες ἀπαντοῦσε συνήθως σέ ὅλες. Οἱ ἐπιστολές αὐτές πρόσφεραν καὶ συνεχίζουν νά προσφέρουν καθοδήγηση καὶ παρηγορία σέ ἀναριθμητες ψυχές.

Ἀπὸ τὸ ἀνωτέρω σύγγραμμα τοῦ Θεοφάνους τοῦ Ἐγκλείστου, παραμένομε σέ δύο σημεία: τὸ πρῶτο εἶναι ἡ «ταχυδρομικὴ ποιμαντικὴ», ὡς τρόπος προσέγγισης καὶ ἐπικοινωνίας τῶν ἀνθρωπίνων προσώπων, μέσα ἀπὸ μία ἐνέργεια τοῦ ἱερέα, τοῦ πνευματικοῦ πατέρα καὶ ποιμένα, πού στρέφεται μὲ τὸν παραπάνω τρόπο πρὸς τὴν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων τοῦ καθενὸς πιστοῦ ξεχωριστά, προβλημάτων πνευματικῶν, ποιμαντικῶν, θεμάτων πίστεως καὶ ὀρθόδοξης ζωῆς, καὶ τὸ δεύτερο εἶναι ἡ θυσιαστικὴ-εὐχαριστιακὴ διακονία τοῦ πνευματικοῦ πατέρα, πού κυριολεκτικὰ «θάβει» τὸν ἑαυτό του, χάριν τοῦ ποιμνίου του, καὶ ἐφαρμόζει στὴν ζωὴ του τὴν ρῆση τοῦ Παύλου: «ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός».

Ὁ Θεοφάνης ὁ Ἐγκλειστος ὑπῆρξε πολυγραφοτάτος. Ἡ ἀδελφὴ τοῦ Λέοντος Τολστόι ἔλεγε: «Δυὸ σύγχρονοί μας ἔγραψαν πολλά. Ὁ ἀδελφός μου ὁ Λέων καὶ ὁ ἐπίσκοπος Θεοφάνης. Μὲ τὴ διαφορά ὅτι ὁ ἕνας ἔγραψε πρὸς ἀπώλεια τῆς ψυχῆς, ἐνῶ ὁ ἄλλος πρὸς σωτηρία τῆς».

(Ἀπάνθισμα Ἐπιστολῶν: Θεοφάνους τοῦ Ἐγκλείστου. Ἐκδόσεις Ἱερᾶς Μονῆς Παρακλήτου).

Τὴν ἴδια ἀκριβῶς «ταχυδρομικὴ ποιμαντικὴ» εἶχε ἐφαρμόσει καὶ ἕνας μεγάλος ἀσκητὴς καὶ Ἅγιος, ὁ Ἅγιος Βαρσανούφιος στὰ μέσα τοῦ ΣΤ΄ αἰώνα, καὶ μετὰ ἀπὸ αὐτὸν ὁ μαθητὴς του Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Προφήτης, στὸ κοινοβιακὸ μοναστήρι τοῦ Ἀββᾶ Σέριδου κοντὰ στὴ Γάζα τῆς Παλαιστίνης, οἱ ὁποῖοι ἔζησαν ὡς ἐγκλειστοὶ σέ κελιά πού βρίσκονταν ἔξω ἀπὸ τὸ Κοινόβιο, κατεύθυναν ὅμως καὶ καθοδηγοῦσαν τοὺς μοναχοὺς μὲ ἐπιστολές καθὼς καὶ μὲ τὰ ἰδιαίτερα χάρισματα καὶ τίς δωρεές τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, μὲ τὰ ὁποῖα εἶχαν καταστολισεῖ (*Βίβλος Ψυχωφελῆς Βαρσανουφίου καὶ Ἰωάννου*, Ἐκδ. Σ. Σχοινᾶ, Βόλος 1960).

Σέ μία νεότερη ἔκδοση τῆς Ψυχωφελοῦς Βίβλου, πού περιέχει 120 ἀπὸ τίς 836 Ἐρωταποκρίσεις τῶν δύο ἀνωτέρω Ἁγίων (Π. Σωτήρχου: Ὁ Μέγας Γέρον Ἅγιος Βαρσανούφιος καὶ ὁ μαθητὴς του Ἅγιος



Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κροστάνδης.

Ἰωάννης ὁ Προφήτης, Ἐκδόσεις Ἁκρίτας), στὸν πρόλογο τῆς ἐν λόγω ἔκδοσεως ἀναφέρεται: «Τρεῖς εἶναι οἱ λόγοι γιὰ τοὺς ὁποίους διαλέξαμε τὴν Ψυχωφελεστάτην Βίβλον καὶ μεταφράσαμε σέ σύγχρονη γλῶσσα, κατανοητὴ ἀπὸ ὅλους, τίς 120 Ἐρωταποκρίσεις τῆς:

Ὁ πρῶτος εἶναι ἡ διαπίστωση ὅτι μᾶς διδάσκει τὸν μόνον ὀρθό, δηλονότι τὸν ὀρθόδοξο, τρόπο ζωῆς, πού εἶναι ὁ ἀσκητικός.

Ὁ δεύτερος λόγος εἶναι ἡ διαχρονικὴ ἐπικαιρότητα τῆς διδασκαλίας αὐτῆς, πού γίνεται μάλιστα ἀκρως ἀπαραίτητη στὴν ἐποχὴ μας, ἐποχὴ συγχύσεως, εὐδαιμονισμοῦ καὶ λήθης τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ὁ τρίτος λόγος εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ἡ θαυμαστὴ διδασκαλία τῶν Ἐρωταποκρίσεων αὐτῶν εἶναι συγκεκριμένη καὶ σαφής. Ἀναφέρεται κυρίως σέ πρακτικὰ ζητήματα καὶ ἀπορίες τῆς καθημερινῆς ζωῆς καὶ ὑποδεικνύει κάθε φορά τί πρέπει νά κάνει ὁ χριστιανός, γιὰ νά πορευεῖται κατὰ Θεόν. Δίνει ἄμεση καὶ ὄχι ἔμμεση βοήθεια στὸν ἀναγνώστη, πού τὸν διδάσκει, τὸν φωτίζει καὶ τὸν κατευθύνει στὸ πνεῦμα τῆς Χάριτος, τοῦ Ἐλέους καὶ τῆς Μετανοίας».

Ἄλλη μία σημαντικὴ προσωπικότητα τῆς Ὀρθοδόξου πνευματικότητας, πού χρησιμοποίησε τὴν «ταχυδρομικὴ ποιμαντικὴ» εἰς διακονίαν τοῦ ποιμνίου

καὶ πρὸς δόξαν Θεοῦ ἦταν ὁ π. Ἰωάννης τῆς Κροστάνδης, Ρώσος ἱερέας, ὁ ὁποῖος ἀποτέλεσε, ψυχὴ τε καὶ πνεύματι, «θυσία λογικὴ τῷ Θεῷ», πρὸς αὐτὸν δὲ κατέφθαναν καθημερινὰ ἀπὸ ὅλη τὴ Ρωσία καὶ τὸ ἐξωτερικὸ ἑκατοντάδες ἐπιστολῶν μὲ γραπτὴ τὴν ἐξομολόγηση τῶν χριστιανῶν καὶ μὲ ποικίλα αἰτήματα γιὰ συμβουλές, τὴν προσευχὴ ἢ τὴν θεραπευτικὴ ἐπέμβαση τοῦ π. Ἰωάννου. Σέ πολλές ἀπ' αὐτές τίς ἐπιστολές ἀπαντοῦσε χωρὶς κἂν νά τίς ἀνοίξει!...» (π. Ἰωάννου τῆς Κροστάνδης: *Ὁ οὐρανὸς στὴ γῆ, Πρόλογος*, Ἐκδόσεις Ἱερᾶς Μονῆς Παρακλήτου). Ἀλλὰ καὶ στὸν εἰκοστὸ αἰώνα, πού μόλις ἔληξε, ἀρκετοὶ πνευματικοὶ πατέρες χρησιμοποίησαν στὴν διακονία τους ὡς μέσον τὴν ταχυδρομικὴ ποιμαντικὴ, καὶ στὴν ἀποψινὴ παρουσίαση θά ἀναφέρομε ἀπλῶς δύο ἀκόμη φωτεινὰ παραδείγματα: τὸν μακαριστὸ πατέρα Φιλόθεο Ζερβάκο, καὶ τὸν μακαριστὸ πατέρα ἀγιορεῖτῃ μοναχὸ Ἱερώνυμο Σιμωνοπετρίτη, τὸν ἐπονομαζόμενον καὶ Γέροντα τῆς Ἀναλήψεως, ἀπὸ τὴν πολύχρονη διακο-

νία του στό μετόχι τῆς Ἀναλήψεως στήν Ἀθήνα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σιμωνόπετρας τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Ὅμως ὁ πρῶτος πού χρησιμοποίησε τήν «ταχυδρομική ποιμαντική» γιά νά μεταδώσει στούς χριστιανούς τῶν νεοσύστατων τότε Ἐκκλησιῶν τήν διδασκαλία καί τήν ἐν Χριστῷ ζωή τῆς Ἐκκλησίας, ἦταν ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν Παῦλος, ὁ ὁποῖος, μέσα ἀπό τίς Ἐπιστολές του ἔγινε Παιδαγωγός εἰς Χριστόν γιά τούς χριστιανούς κάθε ἐποχῆς, ὑπήκοος στό θέλημα τοῦ Παναγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ.

Ἀπό ὅλα τά ἀνωτέρω παραδείγματα τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ, οἱ ὁποῖοι μέ αὐταπάρνηση ζωῆς, ἀφιερῶθηκαν μέσα ἀπό τήν «ταχυδρομική ποιμαντική» στήν ὑπηρεσία καί τήν διακονία τῆς ποιμάνσεως τῆς λογικῆς ποιμνῆς τοῦ Κυρίου Ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, παρατηροῦμε ὅτι οἱ ἴδιοι κατέστησαν «θυσία λογική» τῷ Κυρίῳ, ἢ ἄλλως κατά τό Τροπάριον τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ: «Ἱερεῖα ἔμψυχα, ὀλοκαυτώματα λογικά, μάρτυρες Κυρίου...» (Μαρτυρικόν Ἀποστίχων Ἑσπερινοῦ Τετάρτης Ἦχος Δ'), καθόσον «...Οἱ ἅγιοι Μάρτυρες λοιπόν ἔτσι πρόσφεραν τό σῶμα καί τήν ψυχή τους στό Θεό. Καί ὄχι μόνο τους ἑαυτούς τους, ἀλλά καί ὅ,τι εἶχαν καί ὅ,τι ὑπῆρχε γύρω τους...» (Ἀββᾶ Δωροθέου, Ἔργα Ἀσκητικά, ΙΖ Διδασκαλία, Ἐκδόσεις Ἐτοιμασία Ἱερᾶς Μονῆς Τίμιου Προδρόμου Καρέας 2000, σελ. 383).

Μέ τόν ἴδιο λοιπόν τρόπο πού οἱ Μάρτυρες τοῦ Κυρίου κατέστησαν «ιερεῖα ἔμψυχα, ὀλοκαυτώματα λογικά», ἔτσι καί οἱ Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ, πού ἐνασχολήθηκαν μέ τήν ἀνωτέρω «ταχυδρομική ποιμαντική», ἔδωσαν μέ αὐταπάρνηση ὀλόκληρη τή ζωή τους γιά τήν διακονία τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, σέ αὐτό τό εἶδος ποιμαντικῆς διακονίας.

Καί ἐρχόμαστε στό Διαδίκτυο, ἓνα σύγχρονο μέσο ἐπικοινωνίας καί πληροφορίας, πού εἶναι τόσο ἀμφιλεγόμενο στίς μέρες μας, γιά τήν ὠφέλεια ἀλλά καί γιά τήν ζημία πού προξενεῖ παράλληλα στούς χρήστες του.

Γιά τήν ὠφέλεια τοῦ Διαδικτύου δέν χρειάζεται κἄν νά κάνουμε ὁποιαδήποτε ἀναφορά, ἀφοῦ εἶναι σέ ὅλους γνωστή ἡ πρωτεύουσα θέση τήν ὁποία καταλαμβάνει τόσο στόν τομέα τῆς πληροφορίας, ὅσο καί στόν τομέα τῆς ἐπικοινωνίας σέ παγκόσμιο ἐπίπεδο, καθώς καί ἡ μεγάλη επίδραση τήν ὁποία ἐξασκεῖ σέ ἄτομα, ὀργανωμένες κοινωνικές ὁμάδες, λαούς, καί γενικότερα σέ ὁποιοδήποτε ἀναζητεῖ τήν «ἐξερευνη-

ση» ἑνός καινούργιου κόσμου στόν χῶρο τῆς γνώσης, τῆς ἐπικοινωνίας, τῆς ἀναζήτησης προσώπων, ἰδεῶν, ἀλλά καί ἀκόμη τῆς ψυχαγωγίας, διασκέδασης, καί ψυχικῆς ἐκτόνωσης, ἀπό τά τεράστια βάρη καί ἄγχη, πού ἔχει ἐπωμιστεῖ ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος.

Ὅμως τήν ἴδια στιγμή, πού τό παραπάνω «παγκόσμιο ὑπερεργαλεῖο γνώσης, ἐπικοινωνίας καί ψυχαγωγίας» προσφέρει τήν τεράστια εὐεργετική του ἐπίδραση σέ κάθε χρήστη αὐτοῦ τοῦ νέου μέσου τῆς σύγχρονης τεχνολογίας, τήν ἴδια στιγμή παράλληλα ἓνα κύμα ἀρνητικῶν ἐπιπτώσεων κατακλύζει τήν χρήση του καί δημιουργεῖ μεγάλο σκεπτικισμό σέ παγκόσμιο ἐπίπεδο γιά τήν ἐμφάνιση καί λειτουργία τους μέσα στούς κόλπους τοῦ Διαδικτύου, ὅπως γιά παράδειγμα ἡ ἐμφάνιση κυκλωμάτων παιδικῆς ἐκμετάλλευσης (σεξουαλικῆς κακοποίησης καί πορνογραφίας), καθώς καί ἀρκετῶν ἄλλων μορφῶν ἀρνητικῆς ἐπίδρασης πάνω στόν σύγχρονο ἄνθρωπο, πού δέν ἀπο-

τελεῖ ὅμως περιεχόμενο τῆς ἀποψιῆς παρουσίας.

Ἐπίσης θά πρέπει νά ἐπισημανθεῖ ὅτι ἡ ὄλο καί διογκούμενη μοναξιά τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου γίνεται σέ γενικότερο ἐπίπεδο πέραν τοῦ Διαδικτύου πολλές φορές ἀντικείμενο ἐκμετάλλευσης τοῦ ἀνθρώπινου πόνου καί τῆς ἀνάγκης τοῦ ἀνθρώπου νά ἐπικοινωνήσῃ μέ ἄλλους ἀνθρώπους πού θά τοῦ λύσουν τά προβλήματα

τά του ἢ ἀπλῶς θά τοῦ κρατήσουν λίγη συντροφιά.

Σέ ἀρκετές ἀπό τίς παραπάνω περιπτώσεις, ἡ ἀπάλυνση τοῦ ἀνθρώπινου πόνου καί τῆς μοναξιάς, γίνεται μέ οἰκονομικά ἀνταλλάγματα, ἀφοῦ ἡ παροχή λίγης «χαρᾶς» σέ αὐτόν γίνεται ἀρκετές φορές μέ χρηματική ἐπιβάρυνση, πού ὅμως ἡ «χαρά» αὐτή, ἀντί νά γεμίσει τήν ψυχή τοῦ ἀνθρώπου μέ πραγματική χαρά καί ψυχική ἀνάταση, σέ ὀρισμένες περιπτώσεις τήν ὁδηγεῖ σέ ἓνα ὑπαρξιακό κενό, ἔλλειψη αἰσιοδοξίας καί στόχων γιά τήν ζωή, καί κάποιες φορές ὁδηγεῖ τόν ἄνθρωπο σέ ἀρνητικές συμπεριφορές, συμπεριφορές τίς ὁποῖες ἡ ὀργανωμένη κοινωνία ἀπλῶς ἐπιβεβαιώνει τήν ὑπαρξή τους, καί στίς ὁποῖες περιπτώσεις συνήθως ἀργεῖ νά παρέμβῃ γιά νά βοηθήσῃ τόν ἄνθρωπο νά ἐξέλθει ἀπό τήν πνευματική καί ψυχική του κατάπτωση.

Ἔτσι γίνεται φανερό ὅτι σέ ἀντίθεση μέ ὅλα τά ἄγχη καί τίς ἀνασφάλειες πού κατακλύζουν τόν σύγχρονο ἄνθρωπο, ἡ Ἐκκλησία μπορεῖ μέσῳ τοῦ Διαδικτύου



νά ἀρθρώσει λόγο ὀρθόδοξης μαρτυρίας, πνευματικῆς ἐν Χριστῷ οἰκοδομῆς καί διακονίας, νά ποιᾶνε τόν σύγχρονο ἄνθρωπο, καί νά τόν ὀδηγήσει σέ στενή καί διαρκῆ σχέση καί μέθεξή του μέ τήν μυστηριακή ζωή τῆς Ὀρθοδόξου πνευματικότητας καί ἐν Χριστῷ Ζωῆς, καί νά δημιουργήσει σχέσεις πνευματικῆς πατρότητας ἀνάμεσα στούς ποιμαίνοντες καί ποιμαινόμενους.

Τό ἠλεκτρονικό ταχυδρομεῖο (e-mail) τοῦ Διαδικτύου ἔχει δημιουργήσει μία ἐπανάσταση στόν χώρο τῆς ἄμεσης ἐπικοινωνίας τῶν προσώπων, γνωστή σέ ὅλους, πού δέν εἶναι ἀνάγκη νά ἀναλυθεῖ περαιτέρω ἐδῶ.

Ἔτσι ἡ δημιουργία μιᾶς «διαδικτυακῆς Ποιμαντικῆς» μπορεῖ νά λειτουργήσει ὡς τρόπος ἐπικοινωνίας τοῦ πνευματικοῦ πατέρα καί τοῦ κάθε ἀνθρώπου, μέσω ἐγκατάστασης ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου στόν ναό, πού ἤδη σήμερα σέ πολλούς ναούς ὑπάρχει ἠλεκτρονικό ταχυδρομεῖο, καί μέσω αὐτοῦ τοῦ ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου, ὁ ἄπλος χρήστης τοῦ διαδικτύου θά στέλνει τήν ἐπιστολή του μέ τά ἐρωτήματα καί τά ζητήματα πού τόν ἀπασχολοῦν στόν πνευματικό πατέρα, ὁ ὁποῖος πνευματικός πατέρας θά ἔχει ἀποφασίσει ἐλεύθερα νά ἀσχοληθεῖ μέ αὐτό τό εἶδος τῆς «διαδικτυακῆς Ποιμαντικῆς».

Μέσα στήν ἐν Χριστῷ ζωή καί τό εὐχαριστιακό ἦθος τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ κάθε πνευματικός πατέρας ἀναλαμβάνει τήν κάθε ἐκκλησιαστική του διακονία ὡς ἐκπλήρωση ἐσωτερικῆς πνευματικῆς του ἀνάγκης, ὡς ἔκφραση ἐνός ἱεροῦ καθήκοντος, πού πηγάζει ἀπό μέσα του καί ἀναβλύζει ἐκούσια πρὸς τόν ἐξωτερικό κόσμο, παράγοντας ἔτσι πνευματικό ἔργο καί καρπούς.

Μέ τήν διακονία ὡς ἔκφραση ἐνός ἱεροῦ καθήκοντος θά ἀσχοληθοῦμε καί στήν παρούσα πρώτη ἐνότητα, ἀλλά καί διεξοδικότερα στήν δεύτερη θεματική ἐνότητα τῆς ἀποψινῆς παρουσίας, δηλαδή στήν ἐνότητα «Χαρίσματα καί διακονήματα μέσα στό Φῶς τῆς θυσιαστικῆς-εὐχαριστιακῆς διακονίας».

Εἶναι ὅμως σημαντικό νά ἐπισημάνουμε ἐδῶ κάποια ἀπό τά χαρακτηριστικά τοῦ ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου, πού σχετίζονται μέ τό θέμα πού παρουσιάζεται στήν ἀγάπη σας, δηλαδή τό θέμα τῆς «διαδικτυακῆς Ποιμαντικῆς».

1) Τό ἠλεκτρονικό ταχυδρομεῖο παρουσιάζει ἀρχικά μία ἄμεσότητα ἀνάμεσα σέ αὐτόν πού γράφει τήν ἐπιστολή καί σέ αὐτόν πού τήν λαμβάνει. Ὁ κουρασμένος ἀπό τίς σύγχρονες «σειρήνες» ἄνθρωπος, ἀπό τό καθημερινό του ἄγχος καί ἀπό τά πιεστικά του προβλήματα, πού πολλές φορές δέν βρίσκουν ἀπάντηση, ἡ ὁποία ἀπάντηση νά τοῦ δώσει μία πιξίδα

ζωῆς καί ὀρθῆς ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων αὐτῶν, κάθετα πολλές φορές μπροστά ἀπό ἕνα ἠλεκτρονικό ὑπολογιστή, καί χαμένος μέσα στήν σκοτοδίνη τῶν προβλημάτων του, ἀναζητεῖ λύσεις, ὅπως εἰπώθηκε καί παραπάνω, σέ κάθε μορφῆς συμβούλους, πού ἐκμεταλλεύονται τήν εὐπιστία του, δίδοντας του ἀπαντήσεις πού σέ ἀρκετές περιπτώσεις ἀντί νά ἡρεμοῦν τήν ψυχὴ του, δημιουργοῦν σέ αὐτήν περισσότερα προβλήματα καί αὐξάνουν τό ὑπαρξιακό του κενό.

Αὐτὴ ἡ ἄμεση ἐπικοινωνία πού προσφέρει τό ἠλεκτρονικό ταχυδρομεῖο, μπορεῖ νά λειτουργήσει ὡς ἄμεση ἐπικοινωνία πνευματικοῦ πατέρα καί λαϊκοῦ, πού ἐπιζητεῖ τήν πνευματικὴ καθοδήγηση καί παρηγορία, καθὼς ἕνα τακτικό ἀνοίγμα τοῦ ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου σέ καθημερινή βάση ἀπό τόν πνευματικό πατέρα καί ἡ ἄμεση ἀπάντηση στόν λαϊκό, δημιουργεῖ αὐτό τό πλεονέκτημα τῆς ἄμεσης ἐπικοινωνίας.

2) Ἡ μυστικότητα τῆς ἐπικοινωνίας. Ὡς εἶναι γνωστό ὁ χρήστης τοῦ ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου μπορεῖ νά «κλειδώσει» μέ χρήση κωδικοῦ ἀριθμοῦ τήν πρόσβαση τρίτου στό ἠλεκτρονικό του ταχυδρομεῖο, καί ἔτσι ἐπιτυγχάνει τό ἀπαραβίαστο τῆς ἐπικοινωνίας του μέ τόν πνευματικό πατέρα.

3) Ἡ λειτουργία τοῦ ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου ὡς ἕνα προσάδιο γιά τήν ἀνάπτυξη σχέσεως πνευματικῆς πατρότητας καί ἐν Χριστῷ οἰκοδομῆς ἀνάμεσα στόν ποιμαίνοντα πνευματικό πατέρα καί στόν ποιμαινόμενο λαϊκό. Δηλαδή ὡς ἕνας δρόμος γιά νά ὀδηγηθεῖ ὁ πιστός στήν συνέχεια, μέσα καί ἀπό τά ἄγνωστα σέ μᾶς μονοπάτια τῆς Θείας Οἰκονομίας στό Μυστήριο τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολόγησης καί τό Μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας, προκειμένου νά βιώσει μέσα τοῦ τό Εὐχαριστιακό ἦθος, πού μᾶς καλεῖ νά ζήσουμε ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία μας.

Ὅπως τονίστηκε καί στόν πρόλογο τοῦ παρόντος θέματος, ἡ ἐπικοινωνία μέσω τοῦ Διαδικτύου εἶναι ἕνας τρόπος ἐπικοινωνίας πολὺ διαδεδομένος, ἤτοι σέ κυρίαρχο βαθμό, μέ ἀποτέλεσμα νά κρατεῖ τά σκῆπτρα τῆς ἐπικοινωνίας τό διαδίκτυο στήν σύγχρονη ἐποχή.

Ἔτσι ὡς τρόπος διακονίας τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου ἀπό τήν Ἐκκλησία, ἡ διαδικτυακὴ ποιμαντικὴ ἐπιζητεῖ τήν διακονία τοῦ κάθε συγκεκριμένου ἀνθρώπου, μέ τά προβλήματα καί τοὺς προβληματισμούς του. Τό διαδίκτυο μέ τόν τρόπο αὐτό, καθίσταται ἀπλῶς τό μέσο τῆς εὐκόλης καί ἄμεσης πρόσβασης τοῦ πνευματικοῦ νά γνωρίσει τά προβλήματα καί τίς ἀγωνίες τοῦ κάθε ἀνθρώπου. Καί τονίζεται ἡ λέξις μέσο, προκειμένου νά ἐπισημανθεῖ μέ ἔμφαση ὅτι σέ καμία περίπτωση ἡ Ἐκκλησία δέν «ἐκκοσμι-

κεύεται», μόνο καί μόνο ἐπειδή χρησιμοποιεῖ ὡς μέσο ἐπικοινωνίας, τόν πλέον διαδεδομένο τρόπο ἐπικοινωνίας τῆς ἐποχῆς μας. Οὔτε «συζηματίζεται» μέ τόν «αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου», ἀντίθετα μεταδίδει καί μεταγγίζει στόν σύγχρονο κουρασμένο καί «θολωμένο» ἄνθρωπο τό εὐχαριστιακό ἦθος καί τή ζωή τοῦ Ἐσταυρωμένου καί Ἁναστάτος Χριστοῦ, ὡς μοναδική δυνατότητα ζωῆς καί σωτηρίας, μέσα ἀπό τήν διακονική, εὐχαριστιακή καί θυσιαστική ζωή τῆς Ἐκκλησίας.

Πέραν ὅμως ἀπό τά χαρακτηριστικά τοῦ ἠλεκτρονικοῦ Ταχυδρομείου, πού σχετίζονται μέ τήν ἀνάπτυξη τῆς Διαδικτυακῆς Ποιμαντικῆς, θά πρέπει νά κάνουμε καί τίς παρακάτω ἐπισημάνσεις:

Ἡ λέξη διαδίκτυο ἀναλυόμενη στήν πρόθεση *δι* καί τή λέξη *δίκτυο*, περιέχει τό δίκτυο, πού στήν διδασκαλία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀναφέρεται πολλές φορές, ὑπάρχει δέ καί ἡ παραβολή τῆς Σαγῆνης (=δικτύου) [Ματθ. 13, 47-48], ὅμως τό ἐπίσης σημαντικό εἶναι ὅτι ὁ Κύριος Ἡμῶν εἶπε στους μαθητές Του καί ἀποστόλους Σίμωνα (Πέτρο) καί Ἄνδρέα: «*δεῦτε ὀπίσω μου καί ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἀλιεῖς ἀνθρώπων*» (Μάρκ. 1,17), πρὸς δέ τόν Σίμωνα (Πέτρον): «*μη φοβοῦ ἀπό τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔση ζωγρῶν*» (Λουκ. 5,10). Τό ὅτι ὁ ποιμένας εἶναι πνευματικός ἀλιεὺς ψυχῶν, γιά νά προσέλθουν οἱ ψυχές πρὸς σωτηρίαν τους πρὸς τόν Σωτήρα Χριστόν, δίνει καί τήν διαχρονική σημασία στήν ἔννοια τοῦ πνευματικοῦ δικτύου, τό ὁποῖο μέ τήν διακονία τοῦ ποιμένα, καί τήν θαυματουργική Χάρη καί Οἰκονομία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὁδηγεῖ ψυχές στήν αἰώνια σωτηρία καί ζωή ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Μέ τίς παραπάνω σκέψεις δέν ἔγινε κάποια σημειολογική ἀναφορά στήν διαχρονική ἔννοια τοῦ δικτύου, ἀπό τόν ὀμιλοῦντα, πού στερεῖται παντελῶς γνώσεων σημειολογίας, ὅμως τονίστηκε ἡ διαχρονική σημασία τοῦ πνευματικοῦ δικτύου, τῆς Θείας Διδασκαλίας καί ἐν Χριστῷ Ζωῆς καί Διακονίας, πού ὁ ἴδιος ὁ Κύριος μας Ἰησοῦς Χριστός ἔθεσε στήν παντοτινή διακονία καί σωτηρία τῶν ἀνθρώπων, δηλαδή τόν ἴδιο τόν Θεανθρώπινο Ἐαυτό Του.

Ἐνα θέμα πού θά μᾶς ἀπασχολήσει πολύ τόσο στήν πρώτη θεματική ἐνότητα, δηλαδή τήν παρουσίαση τοῦ διαδικτύου ὡς μέσου ἐνοριακῆς ποιμαντικῆς διακονίας, ὅσο καί στή δεύτερη θεματική ἐνότητα, δηλαδή τῶν Χαρισμάτων καί διακονημάτων μέσα στό Φῶς τῆς θυσιαστικῆς-εὐχαριστιακῆς διακονίας, εἶναι αὐτή καθαυτή ἡ ἔννοια τῆς Διακονίας, ὡς σκοποῦ ἀλλά καί ὡς μέσου γιά τήν σωτηρία στήν ὀρθόδοξη μυστηριακή ζωή τοῦ πιστοῦ.

Ἡ παρουσίαση δέ τῆς ἔννοιας τῆς Διακονίας στίς παραπάνω δύο θεματικές ἐνότητες γίνεται γιά νά διαπιστωθεῖ ὁ κυρίαρχος ρόλος της στήν ἐνοριακή ποιμαντική, διαχρονικά σέ κάθε ἐποχή, καθώς καί εἰδικότερα στήν σημερινή ἐποχή, πού ἡ Διακονία πρέπει νά ἔχει τήν κυρίαρχη θέση στήν ὅλη ζωή τῆς Ἐκκλησίας.

Τῆ Διακονία τήν μαθαίνουμε ἀπό τή σωτηριώδη Διδασκαλία τοῦ Θεοῦ καί Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀπό τόν Ὅποιο μαθαίνουμε τήν κυριαρχική καί σωτηριολογική της ὑπόσταση: «*Ὅς ἐάν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι, ἔσται ὑμῶν διάκονος, καί ὅς ἐάν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔσται ὑμῶν δοῦλος· ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἤλθε διακονηθῆναι, ἀλλά διακονῆσαι καί δοῦναι τήν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀπὸ πολλῶν*» (Ματθ. 20, 26-28), «*ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γινέσθω ὡς ὁ νεώτερος, καί ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακωνῶν. Τίς γάρ ὁ μείζων, ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ διακωνῶν; Οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; Ἐγὼ δέ εἰμί ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακωνῶν*» (Λουκ. 22, 26-27).

Ὅπως ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἔτσι καί ἡ Ἐκκλησία Του διακονεῖ πάντα ἄνθρωπο, σέ κάθε ἐποχή, καί σέ ὁποιοσδήποτε συνθήκες, καθόσον «*Αὐτό εἶναι τό μέγα μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας, πού δέν εἶναι μία θρησκευτικὴ ὀργάνωση, ἀλλὰ μία θεανθρώπινη ἐνότητα, μιά ἐνότητα τῆς μιάς καί μόνης, τῆς καθολικῆς καί ἀδιάκοπης ἀγάπης*» (π. Μιχαήλ Καρδαμάκη, Ἐκκλησία, ἡ ὠραιωθεῖσα ἀγάπη, σελ. 53).

Ἡ διακονία εἶναι συνώνυμη τῆς ἀγάπης, ἀποτελεῖ τό ἄλλο πρόσωπο τῆς ἀγάπης, δίνει νόημα στήν θυσιαστική καί εὐχαριστιακή διάσταση τῆς ἀγάπης, ἐνσαρκώνει τό εὐχαριστιακό ἦθος τῆς Ἐκκλησίας, τό ὁποῖο εὐχαριστιακό ἦθος μπορεῖ νά λεχθεῖ ὅτι ἀποτελεῖ καί διακονικό ἦθος στήν ζωή τῆς Ἐκκλησίας μας, ὡς ζωῆς αὐτοθυσίας καί προσφορᾶς.

Ἔτσι αὐτό πού στήν ἀκαδημαϊκή θεολογική ὀρολογία ἀποκαλοῦμε ἀλληλοπεριχώρηση τῶν προσώπων, στήν ἀπλή ποιμαντική πρακτική τό ὀνομάζουμε διακονία τῶν προσώπων. Παράλληλα ὅ,τι ὀνομάζουμε στήν ὀρθόδοξη ζωὴ ἀγαπητικὴ σχέση καί ἀγαπητικὴ κοινωνία, ἀποτελεῖ

αὐτόματα διακονικὴ σχέση καί διακονικὴ κοινωνία.

Ἡ προσέγγισή μας στόν Χριστό, μέσω τῆς μυστηριακῆς ζωῆς τῆς ἐκκλησίας μας, εἶναι μιά παράλληλη διακονία μας πρὸς τόν Τριαδικό Θεό καί πρὸς τόν συνάνθρωπο.

Οἱ παραπάνω ἀναφορές στήν ἔννοια τῆς ὀρθόδοξης διακονίας, ἔννοια μέ τήν ὁποία θά ἀσχοληθοῦμε καί σέ ἄλλα σημεία τῆς σημερινῆς παρουσίας, ἔγιναν γιά νά τονιστεῖ ὅτι ἡ διακονία στή ζωὴ τῆς Ἐκκλη-

σίας (διακονήματα κληρικῶν-διακονήματα λαϊκῶν) ἀποτελεῖ τό «δῆμιον» γιά τή ζωή τοῦ πιστοῦ, καθώς καί τόν ἀσφαλῆ τρόπο μέ τόν ὁποῖο ὁ ἄνθρωπος θά προσφέρει στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας τά χαρίσματα πού τοῦ ἐμπιστεύθηκε ὁ Θεός, καί τοῦ δώρισε τό Ἅγιο Πνεῦμα, προκειμένου τά ἐν λόγῳ δωρηθέντα ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα χαρίσματα, νά μετατραποῦν ἀπό τόν ἄνθρωπο καί μέ τήν ἐλεύθερη βούλησή του σέ διακονήματα, πού θά διακονήσουν τόν Θεό καί τόν πάσχοντα συνάνθρωπο, πρὸς δόξαν τοῦ Παναγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ.

Ἐνας μέγας σταθμός γιά τήν κατανόηση τῆς διακονίας, ὡς θεόδοτης ἐντολῆς, καί ὡς ἐννοίας πρωταρχικῆς σημασίας στήν διδασκαλία τοῦ Κυρίου Ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἶναι ἡ παραβολή τῶν ταλάντων.

Ἡ σημασία αὐτῆς τῆς παραβολῆς στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας εἶναι κεφαλαιώδης, γιατί μέ τήν ἐν λόγῳ παραβολή, τονίζει ὁ Κύριος μας τό πρωταρχικό καθήκον τοῦ ἀνθρώπου, μέ τήν διακονία αὐτοῦ πρὸς τοὺς συνανθρώπους του, νά αὐξάνει τά χαρίσματα πού τοῦ δώρησε ὁ Θεός, καί νά πολλαπλασιάζει τά χαρίσματα αὐτά, μετατρέποντάς τα σέ διακονήματα, ἀφοῦ ὁ θεῖος προορισμός τῶν χαρισμάτων εἶναι νά γίνουν διακονήματα, πού θά προσφερθοῦν ἀπλόχερα ἀπό τόν ἄνθρωπο ὡς διακονία τοῦ πρὸς τόν Θεό καί τόν πάσχοντα συνάνθρωπο.

Μέ τήν ἐν λόγῳ παραβολή ὁ Κύριος μας, μᾶς τονίζει ἀφενὸς ὅτι τά πάντα εἶναι δῶρα τοῦ Θεοῦ πρὸς τόν ἄνθρωπο, ἡ σύνολη Δημιουργία (ὕλικός κόσμος), ὁ ἐρχομός στή ζωή κάθε ἀνθρώπου, τά χαρίσματα μέ τά ὁποῖα ἐφοδιάζει ὁ Θεός κάθε ἄνθρωπο, τά χαρίσματα καί οἱ δωρεές τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πού λαμβάνει ὁ ἄνθρωπος μέσα ἀπὸ τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας, καί ἀφετέρου ὅτι ὁ θεῖος προορισμός τῶν χαρισμάτων καί δωρεῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι νά τά μετατρέψει μέ τήν δική του ἐλεύθερη βούληση καί ἐπιλογή ὁ ἄνθρωπος σέ διακονήματα, μέ τά ὁποῖα θά ὑπηρετήσει τόν Θεό καί τόν πάσχοντα συνάνθρωπο.

Ἐνα δέ φυσικό ἀποτέλεσμα (φυσικό κατὰ τήν ἐννοία τῶν Θείων πνευματικῶν νόμων) αὐτῆς τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἀνθρώπου στό θεῖο θέλημα, δηλαδή τῆς μετατροπῆς τῶν δωρηθέντων σέ αὐτόν θείων χαρισμάτων σέ διακονήματα, εἶναι ἡ αὐξηση τῶν χαρισμάτων στόν ἄνθρωπο ἀπὸ πλευρᾶς τοῦ Θεοῦ. Αὐτό μᾶς τό λέγει ὁ ἴδιος ὁ Κύριος στήν παραβολή του: «*Εὖ δοῦλε ἀγα-*



θέ καί πιστέ!, ἐπὶ ὀλίγα ἤς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σέ καταστήσω» (Μάρκ. 25, 23), «*τῷ γάρ ἔχοντι παντί δοθήσεται καί περισσευθήσεται, ἀπὸ δέ τοῦ μὴ ἔχοντος, καί ὃ ἔχει, ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ»* (Μάρκ. 25, 29).

Ὅμως καί σέ πολλά ἄλλα σημεῖα τῆς θείας διδασκαλίας, γίνεται ἀντιληπτή καί φανερώνεται ἡ παραβολή τῶν ταλάντων.

«*Ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, μετρηθήσεται ὑμῖν, καί προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν. Ὅς γάρ ἂν ἔχη, δοθήσεται αὐτῷ καί ὅς οὐκ ἔχει, καί ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ»* (Μάρκ. 4, 24-25), «*οὐδεὶς ἐστὶν ὅς ἀφήκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφούς ἢ ἀδελφάς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγρούς ἐνεκεν ἐμοῦ καί ἐνεκεν τοῦ εὐαγγελίου, ἐάν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ οἰκίας καί ἀδελφούς καί ἀδελφάς καί πατέρα καί μητέρα καί τέκνα καί ἀγρούς μετὰ διωγμῶν, καί ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον»* (Μάρκ. 10,2 9-30), «*δίδοτε καί δοθήσεται ὑμῖν, ... τῷ γάρ αὐτῷ μέτρῳ, ᾧ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν»* (Λουκ. 6,38), «*βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε ὅς γάρ ἐάν ἔχη, δοθήσεται αὐτῷ, καί ὅς ἐάν μὴ ἔχη, καί ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ»* (Λουκ. 8, 18), «*παντί δέ ᾧ ἐδόθη πολύ, πολύ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ, καί ᾧ παρέθεντο πολύ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν»* (Λουκ. 12, 48), «*ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐστὶν ὅς ἀφήκεν οἰκίαν ἢ γονεῖς ἢ ἀδελφούς ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἐνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὅς οὐ μὴ ἀπολάβῃ πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ καί ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον»* (Λουκ. 18, 29-30).

Ἡ αὐτὴ δέ παραβολή τῶν ταλάντων ἐπαναλαμβάνεται ἀπὸ τόν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστόν καί ὡς παραβολή τῶν δέκα μνῶν (Λουκ. 19, 11-26). Ἀπὸ ὅλες τίς παραπάνω ἐπαναλαμβανόμενες ἀναφορές τοῦ Κυρίου μας στόν σωτηριώδη Λόγον Αὐτοῦ, ἀντιλαμβανόμεστε ὅτι τά χαρίσματα μέ τά ὁποῖα ὁ Θεός μᾶς κοσμεῖ, καί τά ὁποῖα μᾶς δωρίζει, ἀφενὸς ἔχουν διακονικό χαρακτήρα, δηλαδή ὁ ἄνθρωπος μέ τήν ἐλεύθερη βούλησή του καί τήν ἐπίκληση τῆς Χάρης τοῦ Θεοῦ τά μετατρέπει σέ διακονήματα, ἀφετέρου δέ ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν τά ἐν λόγῳ χαρίσματα πού μᾶς ἔχει δωρήσει, τά πολλαπλασιάζει, καί ἐπιθυμεῖ τήν θυσιαστική μας διακονία, δηλαδή τήν ὀρθή διαχείριση ἀπὸ ἐμᾶς τῶν ἐν λόγῳ χαρισμάτων.

Ἡ παραβολή δέ τῶν ταλάντων, καθώς καί οἱ διάσπαρτες ἀναφορές σέ αὐτήν στόν σωτηριώδη Λόγον

τοῦ Κυρίου μας, ἀποτελοῦν προοίμιο τῆς ἐξαγγελίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ στήν ἐπέλευση τῶν μετὰ τήν Πεντηκοστή δωρεῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πρὸς τὸν ἄνθρωπο, καὶ μνεῖα στήν ὀρθή διαχείριση «ἐν Χριστῶ» τῶν δωρεῶν αὐτῶν.

Ἐπομένως τά σωτηριώδη νοήματα τῆς παραβολῆς τῶν ταλάντων τοῦ Κυρίου μας διατρέχουν τὴ συνολικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἀποτελοῦν τὴν «ραχοκοκαλιά» τῆς ὀρθοδοξοπατερικῆς σκέψης καὶ τῆς ἐν Χριστῶ ζωῆς μας.

Θά πρέπει δὲ νὰ ἐπισημάνομε ἐδῶ ὅτι ἀμέσως μετὰ τὴν ἀναφορά τῆς παραβολῆς τῶν ταλάντων στό Εὐαγγέλιο τοῦ Εὐαγγελιστῆ Ματθαίου, ἀκολουθεῖ ἀμέσως (Ματθ. 25, 31-46) ἡ ἀναφορά τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Κυρίου μας καὶ ἡ τελικὴ κρίση, στήν ὁποία μπορεῖ νὰ γίνῃ ἡ «ἀνίχνευση» τῆς ἐννοίας τοῦ θυσιαστικοῦ-διακονικοῦ χαρακτήρα τῶν ταλάντων, καὶ ἐν τέλει τοῦ προορισμοῦ τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξης, ὅπως ἐπισημαίνεται ἀπὸ τοὺς σωτηριώδεις λόγους τοῦ Κυρίου μας.

Ἐνα σημεῖο στό ὁποῖο πρέπει νὰ σταθοῦμε κατὰ τὴν ἀποψινὴ παρουσίαση εἶναι ἡ ἀπεικόνιση τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πού κρούει τὴν θύρα τῆς ψυχῆς μας, περιμένοντας καρτερικά νὰ τὴν ἀνοίξουμε γιὰ νὰ εἰσέλθει σέ αὐτήν, ἡ ὁποία ἔχει ἀποτυπωθεῖ στήν πρόσκληση πού ἔχετε στά χέρια σας.

Ὁ Χριστός εὐρίσκεται ἐξω ἀπὸ τὴ θύρα τῆς ψυχῆς μας καὶ περιμένει καρτερικά καθ' ὅλη τὴν διάρκεια τῆς ζωῆς μας, νὰ τὴν ἀνοίξουμε γιὰ νὰ εἰσέλθει μέσα στήν ψυχὴ μας. Ἀπὸ τὴν Ἀποκάλυψη τοῦ Ἰωάννου, πληροφοροῦμεθα τοὺς Θεῖους Λόγους τοῦ Κυρίου μας: «*Ἴδού ἔστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτόν καὶ δειπνήσω μετ' αὐτοῦ καὶ αὐτός μετ' ἐμοῦ*» (Ἀποκ. 3, 20). Ἄς ἀκούσουμε τὸ σχετικὸ σχόλιο γιὰ τὸ ἐν λόγω ἐδάφιο ἀπὸ τὸν Ἅγιο Νικόδημο τὸν Ἁγιορείτη στό πνευματικὸ του Σύγγραμμα «*Ὁ Ἀόρατος Πόλεμος*», Κεφάλαιο Γ', σελ. 26-27, «*Καὶ ποῖος θέλει πιστεῦσαι ποτέ, πῶς ὁ Θεός, πού κρούει πάντοτε τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐπιθυμῶν νὰ ἐμβῇ μέσα καὶ νὰ δειπνήσῃ κατὰ τὴν Ἱεράν Ἀποκάλυψιν κοινωτῶν εἰς αὐτόν τά χαρίσματά του, πῶς ὅταν τοῦ ἀνοίγῃ τὴν καρδίαν ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸν προσκαλῇ, αὐτός νὰ κάμῃ ἐκουσίως τὸν κωφόν, καὶ νὰ μὴν θέλῃ νὰ ἐμβῇ;*».

Μέ αὐτὰ τά λόγια τοῦ Ὁ Ἅγιος Νικόδημος θέλει νὰ

μᾶς δώσει μέ ἔμφαση τὴν ἀέναη καὶ συνεχῆ ἐπιθυμία τοῦ Πανάγαθου Τριαδικοῦ Θεοῦ νὰ εἰσέλθει στήν ἀνθρώπινη ψυχὴ, ἡ ὁποία καὶ θά ἀποτελέσει κατοικητήριο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Στὸ ἴδιο συμπέρασμα καταλήγει καὶ ὁ Ἅγιος Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ, ὁ ὁποῖος μᾶς διδάσκει ὅτι «*σκοπὸς τῆς χριστιανικῆς ζωῆς εἶναι ἡ ἀπόκτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος*», καὶ γιὰ τὸ παραπάνω ἐδάφιο τῆς Ἀποκαλύψεως παρατηρεῖ: «*Ἡ Θύρα εἶναι ἡ ζωὴ μας, πού δὲν ἔκλεισε ἀκόμη μέ τὸν θάνατο. ὦ! Πόσο θᾶθελα, φίλε τοῦ Θεοῦ (ἀπευθυνόμενος ὁ Ἅγιος στὸν νεαρὸ μαθητῆ του Μοτοβίλωφ) νὰ σὰς βλέπω πάντα γεμάτο μ' αὐτὴ τὴ ζωὴ τῆς χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος!*» (Ὁ Ἅγιος Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ, *Εἰρήνης Γκοραίνωφ*, Ἐκδόσεις Τήνος, σελ. 180 καὶ 184).

Κι ἂς ἀκούσομε καὶ ἓνα τελευταῖο σχόλιο πάνω στό ὑπέροχο αὐτὸ ἀπόσπασμα τῆς Ἀποκάλυψης ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Ἀντώνιο τοῦ Σουρόζ στό ἀπάνθισμα δοκιμῶν του «Πορεία καὶ συνάντηση» (Ἐκδόσεις Ἀκρίτας σελ. 53-54): «*Ἄν στεκόμασταν στήν πόρτα καὶ τὴ χτυπούσαμε ταπεινά, δειλά περιμένοντας τὸ κάλεσμα νὰ μποῦμε, ἴσως ἀνακαλύπταμε μέ θαυμασμό καὶ ἐκπληξῆ ὅτι κι ἀπὸ τὴν ἄλλῃ μεριά τῆς πόρτας Κάποιος ἄλλος στέκεται καὶ χτυπάει: «Ἴδού ἔστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω» λέει ὁ Κύριος (Ἀποκ. 3, 20) ἴσως*



ἀνακαλύπταμε ὅτι ἀπὸ τὴ δικὴ Του πλευρὰ ἡ πόρτα εἶναι ξεκλείδωτη, ἐνῶ ἀπὸ τὴ δικὴ μας εἶναι κλειδωμένη. Ἡ δικὴ μας καρδιά εἶναι σφραγισμένη καὶ, ἀλήθεια πόσο στενὴ εἶναι, πόσο ἀπόρθητο νὰ κάνει τὸ βῆμα, νὰ διακινδυνεύσει τὴν κατάργηση τοῦ νόμου καὶ νὰ μπεῖ στό χῶρο τῆς ἀγάπης, ὅπου τὸ καθετὶ εἶναι τόσο εὐθραυστο καὶ ἀπόρθητο ὅσο ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἴδια ἡ ζωὴ. Ὁ Θεός συνεχίζει νὰ χτυπάει μ' ἐλπίδα, μέ ἐπιμονή, μέ ὑπομονή, ἀδιάκοπα, χρησιμοποιώντας ἀνθρώπους ἢ περιστάσεις, ἀκόμη καὶ τὴ σιωπηλή, ἀμυδρὴ φωνὴ τῆς συνείδησής μας. Σάν τὸ ζητιάνο πού χτυπάει τὴν πόρτα τοῦ πλούσιου, ἔτσι κι ὁ Θεός διάλεξε νὰ εἶναι φτωχός καὶ μᾶς χτυπάει τὴν πόρτα περιμένοντας τὴν ἀγάπη μας καὶ τὴ φιλανθρωπία μας νὰ Τοῦ προσφέρουν μία ἀληθινὴ, ἀνθρώπινη καρδιά».

Κι εἶναι τόση ἡ λαχτὰρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ ἀνοίξομε σ' Αὐτόν τὴ θύρα τῆς καρδιάς μας, πού μᾶς θυμίζει συνεχῶς μέ τοὺς θεόσωστους λόγους

Του: «κἀγὼ ὑμῖν λέγω, αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν, ζητεῖτε καὶ εὕρησете, κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν· πᾶς γάρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὕρισκει καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται» (Λουκ. 11, 9-10), καὶ «διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα ἂν προσευχόμενοι αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε, καὶ ἔσται ὑμῖν» (Μάρκ. 11, 24).

Ἡ ἀναφορά στὴν παραπάνω εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, πού ἀναμένει καρτερικά νὰ ἀνοίξει ἀπὸ ἐμᾶς ἢ θύρα τῆς ψυχῆς μας στὸ κάλεσμα Του γινε γιὰ δυὸ λόγους στὴν ἀποψινὴ παρουσίαση: ὁ πρῶτος λόγος εἶναι γιὰ νὰ μᾶς θυμίσει ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν παραβιάζει τὴν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, ἀντίθετα περιμένει ἀπὸ ἐμᾶς μὲ τὴν ἐλεύθερη ἐπιλογή μας νὰ ἀνταποκριθοῦμε στὸ κάλεσμά Του, καὶ νὰ ἀνοίξουμε σὲ Αὐτὸν τὴ θύρα τῆς ψυχῆς μας, καὶ ὁ δεύτερος λόγος, πού κάνει ἀμεσότερα κατανοητὴ τὴν σύνδεση τῆς παραπάνω ἀναφορᾶς (ἀπεικόνισης) μὲ τὴν ἀποψινὴ παρουσίαση εἶναι ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας ἐπιθυμεῖ -ὅπως καὶ ὁ Κύριος μας- ἀκολουθούσα τὸ μαρτυρικὸ παράδειγμά Του, ὡς νύμφη Του, πού μᾶς ὁδηγεῖ στὴν σωτηρία, νὰ ἀγρυπνεῖ καὶ νὰ περιμένει ἀενάως ὡς Διακονούσα Ἀγάπη τὸν καθένα ἀπὸ ἐμᾶς νὰ δεχθοῦμε τίς σωτηριῶδεις ὑπηρεσίες καὶ διακονίες τῆς, συμμετέχοντες μὲ ἐμπιστοσύνη σὲ ὀλόκληρη τὴν μυστηριακὴ τῆς Ζωῆς, δηλαδὴ τὴ Ζωὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ζωῆς ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἔτσι ὁ κάθε ποιμένας καὶ πνευματικὸς πατέρας, εἰς τύπον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀναμένει μὲ τὴν θυσιαστικὴ του ἀγάπη τὴν δική μας ἀρχικὴ αὐτόβουλη κίνηση γιὰ νὰ μᾶς ὁδηγήσει μέσα ἀπὸ τὴν μυστηριακὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μας στὴν «Ὀντως Ζωή».

Αὕτη δὲ ἡ ἀναμονὴ τοῦ ἱερέως δὲν εἶναι μία κατάσταση παθητικῆ· ἀντίθετα ἡ διακονούσα ἀγάπη του, δηλαδὴ ἡ ἐν Χριστῷ διακονία του εἶναι μία κατάσταση ἐνεργός, πού διαποτίζεται ἀπὸ τὰ καθημερινὰ του δάκρυα, καὶ τοὺς ἀγῶνες του, οὕτως ὥστε ὅλοι μας «καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνωσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφεσ. 4, 13), καθόσον ὁ Κύριος μας «ἔδωκε τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομήν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφεσ. 4, 11-12). Ἐπίσης δὲ γιὰ τοὺς πνευματικὸς ποιμένες ὁ θεῖος Παῦλος ἐπίσης ἀναφέρει: «Ὅτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρετὰς Χριστοῦ καὶ οἰκονόμους μυστηρίων Θεοῦ» (Α΄ Κορ. 4, 1).

Ἄς δοῦμε λοιπὸν μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μας, ὡς

ἓνα καλὸ λογισμό, τὴν πάντοτε ἀνοικτὴ καρδιά τοῦ ἱερέως, πού περιμένει, μέσα ἀπὸ τίς ἠλεκτρονικὲς σελίδες τοῦ ὑπολογιστῆ του, τίς γεμάτο πόνο καὶ δάκρυα ἐπιστολές, τῶν πολλὲς φορές ἀνωνύμων ἀποστολέων σὲ αὐτόν, πού ἔχουν «γονατίσει» ἀπὸ τὰ ἀνυπερβλήτα πολλὲς φορές ἐμπόδια τοῦ «κόσμου τοῦτου», καὶ γυρεύουν τὸ ἀσφαλὲς «σκάφος», τὴν πυξίδα, πού θὰ δώσει νόημα στὴν ἄδεια ἀπὸ προορισμὸ ζωῆ τους.

Ἐνα λοιπὸν σύγχρονο ὀρθοδοξοπατερικὸ διακόνημα, τῆς ἠλεκτρονικῆς ἀλληλογραφίας, πόση ἀλήθεια βοήθεια μπορεῖ νὰ προσφέρει ἀμφίπλευρα, τόσο σὲ αὐτόν πού ζητεῖ τὴν βοήθεια, ὅσο καὶ σὲ αὐτόν πού καλεῖται νὰ τὴν προσφέρει.

Καὶ βέβαια σὲ καμμία περίπτωση δὲν θὰ μπορούσαμε νὰ ὑπεισέλθομε στὰ ἄγνωστα σὲ μᾶς μονοπάτια τῆς Θείας Οἰκονομίας, καὶ ὅσα λέγονται ἀπόψε ἐδῶ, μόνο ὑπὸ μορφήν καλῶν λογισμῶν καὶ χριστοποθητῶν ἐπιθυμιῶν δύναται νὰ λεχθοῦν, δηλαδὴ ὅτι ἡ πνευματικὴ ὠφέλεια ποιμαίνοντων καὶ ποιμαινομένων σὲ μιὰ τέτοια περίπτωση εἶναι τεράστια.

Γιὰ νὰ γίνει δὲ περισσότερο φανερὴ μία θετικὴ (πνευματικὴ) ἀλληλεπίδραση ἀνάμεσα σὲ ποιμαίνοντες καὶ ποιμενόμενους πάνω στὸ θέμα, πού παρουσιάζεται στὴν ἀγάπη σας, ἄς ἔλθομε νὰ δοῦμε ἓνα τμῆμα ἀπὸ τὸ Γ΄ κεφάλαιο τῆς πρὸς Ἐφεσίους Ἐπιστολῆς τοῦ Οὐρανοφάντορος Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν Παύλου:

«Τούτου χάριν κάμπω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται, ἵνα δώῃ ὑμῖν κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις τί τὸ πλάτος καὶ μήκος καὶ βάθος καὶ ὕψος, γινῶναι τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πληρωμα Θεοῦ» (Ἐφεσ. 3, 14-19).

Τὸ παραπάνω τμῆμα ἀπὸ τὸ τρίτο κεφάλαιο τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς τοῦ θεοῦ Παύλου, πάντοτε ἐξασκοῦσε μέσα μου μιὰ ἀκατανίκητη ἔλξη. Ἀρχικὰ ἔχοντας διαβάσει τὸ δοκίμιο «Σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις» ἀπὸ τὸ σύγγραμμα τοῦ μακαριστοῦ πατρὸς Ἰουστίνου Πόποβιτς (†1979) «Ἀνθρωπος καὶ Θεάνθρωπος» (Ἐκδόσεις Ἀστήρ, Δ΄ Ἐκδοση), ἀντιλήφθηκα ὅτι ὁ πνευματικὸς ἀγῶνας κάθε χριστιανοῦ, μόνον μέσα ἀπὸ τὴν συνδρομὴ καὶ τὴν βοήθεια τῶν

Ἅγιών, δύναται νά φέρει ἀποτελέσματα. Οἱ Ἅγιοι εἶναι ἐκεῖνοι πού βοηθοῦν κάθε πιστό στόν δύσκολο «ἀόρατο πόλεμο» πού δέχεται ὁ πιστός ἀπό τίς ἐναντίες δυνάμεις τοῦ πονηροῦ, κατά τόν ἀνηφορικό πνευματικό του ἀγώνα.

Ἔτσι ἡ λειτουργία αὐτή τοῦ πνευματικοῦ μας ἀγώνα «σύν πᾶσι τοῖς ἁγίοις» καθίσταται σωτηριώδης καί μοναδική γιά κάθε ἄνθρωπο, πού ἐπιζητεῖ ἕνα ἀσφαλές στήριγμα γιά τόν καθημερινό πνευματικό του ἀγώνα, στούς Ἅγίους, οἱ ὁποῖοι ἅγιοι τοῦ Θεοῦ «ἐπιβεβαιώνουν κατά τρόπον πειστικόν καί ἀληθινόν καί ὅλα τά ἄλλα δόγματα, ὅπως: περί τῆς Ἐκκλησίας, περί τῆς χάριτος, περί τῶν ἁγίων μυστηρίων, περί τῶν ἁγίων ἀρετῶν, περί τοῦ ἀνθρώπου, περί τῆς ἁμαρτίας, περί τῶν ἱερῶν λειψάνων, περί τῶν ἁγίων εἰκόνων, περί τῆς μελλούσης ζωῆς, περί ὅλων τῶν ἄλλων, πού ἀποτελοῦν τήν θεανθρωπίνην οἰκονομίαν τῆς σωτηρίας» (Ἰουστίνου Πόποβιτς, ὁ.π., σελ. 90, ὡς καί σελ. 94-95).

Ἔτσι ἀπό μία πρώτη ἀνάγνωση τοῦ παραπάνω ἀποσπάσματος ἀπό τήν πρὸς Ἐφεσίους Ἐπιστολή τοῦ Θεοῦ Παύλου, βγαίνει ἀπερίφραστα τό συμπέρασμα ὅτι οἱ χριστιανοί μέσα ἀπό τήν μίμηση τῶν Ἅγίων τοῦ Θεοῦ, ὄντας ριζωμένοι βαθειά καί θεμελιωμένοι στήν ἀγάπη, μποροῦν νά καταλάβουν ποιό εἶναι τό πλάτος καί τό μήκος καί τό βάθος καί τό ὕψος τῆς συγκαταβάσεως καί τοῦ ἐλέους τοῦ Χριστοῦ καί νά γνωρίσουν βιωματικά τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία ὑπερβαίνει κάθε μέτρο καί ὄριο τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως, ὥστε νά ἐπέλθει ὡς ἀποτέλεσμα νά πληρωθοῦν μέ τήν ἀφθονία τῶν δωρεῶν καί τελειότητων, πού πηγάζουν ἀπό τόν Θεόν.

Μιά δεύτερη ὅμως ἀνάγνωση τοῦ στίχου «σύν πᾶσι τοῖς ἁγίοις» ἀπό τό ἀνωτέρω ἀπόσπασμα, ὅπως ἐρμηνεύεται ἀπό τόν μακαριστό καθηγητή Παναγιώτη Τρεμπέλα στήν γνωστή του Ἐρμηνεία τῆς Καινῆς Διαθήκης, μᾶς δίδει τήν ἐρμηνεία τοῦ ἀνωτέρω στίχου ὡς «μαζί μέ ὅλους τους Χριστιανούς». Ἡ ἐν λόγω ἐρμηνεία τοῦ ὡς ἄνω θεολόγου καθηγητοῦ, ὡς παράλληλη καί ἐξ ἴσου ἰσχύουσα ἐρμηνεία, ἐπιρρύνεται καί ἀπό τούς στίχους 11 καί 12 τοῦ ἐπομένου κεφαλαίου δ' τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς «καί αὐτός ἔδωκε τούς μέν ἀποστόλους, τούς δέ προφήτας, τούς δέ εὐαγγελιστάς, τούς δέ ποιμένας καί διδασκάλους, πρὸς τόν καταρτισμόν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομήν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ».

Ἐπομένως ὡς μία δεύτερη ἐξίσου ἰσχύουσα ἐρμηνεία εἶναι καί αὕτη, μέ τήν ὁποία ὁ Ἀπόστολος μᾶς ἀνακοινώνει ὅτι οἱ χριστιανοί μαζί μέ ὅλους τούς ἁγί-

ους χριστιανούς, ὄντας ριζωμένοι βαθειά καί θεμελιωμένοι στήν ἀγάπη, μποροῦν νά καταλάβουν ποιό εἶναι τό πλάτος καί τό μήκος καί τό βάθος καί τό ὕψος τῆς συγκαταβάσεως καί τοῦ ἐλέους τοῦ Χριστοῦ.

Πῶς ὅμως ἀντιλαμβανόμαστε αὐτή τήν ἐνότητα τῶν χριστιανῶν «σύν πᾶσι τοῖς ἁγίοις» ὡς τρόπον μέ τόν ὁποῖο θά γνωρίσομε τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία ὑπερβαίνει κάθε μέτρο καί ὄριο τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως, ὥστε νά ἐπέλθει ὡς ἀποτέλεσμα νά πληρωθοῦν οἱ χριστιανοί μέ τήν ἀφθονία τῶν δωρεῶν καί τελειότητων, πού πηγάζουν ἀπό τόν Θεόν; Μόνον μέσω τῆς διακονίας ἐν ἀγάπῃ κάθε πιστοῦ (κληρικοῦ καί λαϊκοῦ) πρὸς τόν ἄλλο ἀδελφὸ χριστιανό, μποροῦμε νά φθάσομε «εἰς τήν ἐνότητα τῆς πίστεως καί τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφεσ. 4,13).

Διαπιστώνουμε καί πάλι μέσω τοῦ ἀνωτέρω ἐδαφίου τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Θεοῦ Παύλου, ὅτι ἡ διακονία μας (κληρικῶν καί λαϊκῶν) πρὸς τούς ἄλλους ἀδελφούς μας, εἶναι πολύ σημαντικός παράγοντας γιά νά εἰσελθομε, μέ τήν Χάρη καί τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ, καί μέ τήν βίωση καί τῶν ὑπολοίπων θείων ἀρετῶν, τῆς πίστεως, τῆς ὑπακοῆς, τῆς ταπεινοφροσύνης κ.λπ., στόν θαυματουργικό κόσμον τῆς Θείας χάριτος καί τῶν δωρεῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καί νά γνωρίσομε τήν ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ, πού ξεπερνᾷ κάθε μέτρο ἀνθρωπίνης γνώσεως, καί ἡ ὁποία ἀλήθεια, διά τῆς ἐπενεργείας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, μᾶς κοσμεῖ μέ τήν ἀφθονία τῶν δωρεῶν καί τελειότητων, πού πηγάζουν ἀπό τόν Θεόν.

Γιά τό παραπάνω ἀπόσπασμα τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἄς ἀκούσομε τί λέγει ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης στό Προοίμιό του στίς 14 Ἐπιστολές τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «Ἐάν εἰς τὰς ἐπιστολάς τοῦ Παύλου συνεχῶς καταγίνεσθε, ἀδελφοί μου παμπόθητοι, ἐν μέν τῇ παρουσίᾳ ζωῆι θέλετε ἀξιωθῆτε νά ἀπολαύσετε τήν μεγάλην ἐκείνην εὐχὴν ὅπου ὁ ἴδιος Παῦλος διά τούς χριστιανούς ἤψχετο “Τούτου χάριν κάμπω τά γόνατά μου πρὸς τόν πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ... ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σύν πᾶσι τοῖς ἁγίοις τί τό πλάτος καί μήκος καί βάθος καί ὕψος, γνῶναι τε τήν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ” (Ἐφεσ. 3, 14, 18-19), ἤγουν θέλετε ἀξιωθῆτε νά καταλάβετε τό ὕψος τῆς Τριαδικῆς Θεολογίας, τό βάθος τῆς ἐνσάρκου τοῦ Θεοῦ Λόγου Οἰκονομίας, τό μήκος τοῦ αἰδίου Προορισμοῦ, τό πλάτος τῆς εἰς πάντας ἀνθρώπους Ἰουδαίους καί Ἐθνικούς ἐκτεينو-

μένης ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ. Ἡ τό ὕψος τῆς εἰς οὐρανοῦς τῶν προωρισμένων ἀναβάσεως, τό βάθος τῶν τοῦ Θεοῦ κριμάτων, τό μήκος τῆς αἰδιότητος καί τό πλάτος τῆς θείας ἀγάπης. Ἐν δέ τῇ μελλούσῃ ζωῇ θελετε ἀξιοθῆτε νά ἴδῃτε καί αὐτόν τόν ἴδιον μακάριον Παῦλον, Παῦλον τό στόμα καί νοῦν τοῦ Χριστοῦ...» (Ὁρθόδοξος Φιλόθεος Μαρτυρία, Ἐκδόσεις Ὁρθόδοξος Κυψέλη, Ἰανουάριος-Σεπτέμβριος 1989).

Γράφοντας αὐτές τίς γραμμές γιά τήν παρουσίαση τοῦ θέματος αὐτοῦ στήν ἀγάπη σας, διάβασα σέ μία ἐφημερίδα γιά τήν τελευταία συνήθεια πού ἔχει ἐπικρατήσει στους χρήστες τοῦ διαδικτύου, δηλαδή τήν δυνατότητα κάθε χρήστη νά γράφει ἕνα κείμενο καί νά τό παρουσιάζει στό Διαδίκτυο, ὅπου τά ἐν λόγω κείμενα ὀνομάζονται στήν ἀγγλική γλώσσα μέ τήν ὀρολογία τοῦ διαδικτύου blogs. Μία λέξη πού ἀποτελεῖ σύντμηση δυό λέξεων, web logs, δηλαδή δικτυακά ἡμερολόγια.

Καί τό πιό σημαντικό: οἱ ἀναγνώστες σχολιάζουν καί τά σχόλια δημοσιεύονται κάτω ἀπό τό κείμενο. Ἐνα blog συνδημιουργεῖται ἀπό τούς ἀναγνώστες του. Ἡ παραπάνω συνήθεια ἔχει πάρει τεράστιες διαστάσεις στους χρήστες τοῦ διαδικτύου, καί μία ἑταιρεία πού καταγράφει τά δικτυακά ἡμερολόγια κατέγραψε μέχρι τά μέσα Δεκεμβρίου 2006 τήν ὑπαρξη 55.000.000 τέτοιων δικτυακῶν ἡμερολογίων. (Καθημερινή τῆς Κυριακῆς τῆς 31-12-2006, Νίκου Δήμου: Ἡ ἐπανάσταση τῶν blogs).

Ἄς σκεφθοῦμε λοιπόν, ἐν εἶδει ἑνός καλοῦ λογισμοῦ, κάποιον πού θέλει νά ἀξιοποιήσει τά χαρίσματα, μέ τά ὁποῖα τόν ἔχει προικίσει ὁ Θεός, νά δημιουργεῖ ὑπό μορφήν ἑνός διακονήματος, τή διαμόρφωση ἑνός παρομοίου δικτυακοῦ ἡμερολογίου, στό ὁποῖο ἀνά τακτά χρονικά διαστήματα νά παρουσιάζει, κάνοντας σταχυολόγηση ἀπό τήν Ὁρθόδοξη πατερική σοφία, κείμενα τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, μέ ἀπόδοση στή νεοελληνική γλώσσα εἴτε μεταφρασμένα στήν ἀγγλική, εἴτε στή γερμανική εἴτε στή γαλλική γλώσσα, μέ ἀναφορά κάθε φορά σέ μία ἀπό τίς θεῖες ἀρετές, καί τόν τρόπο προσέγγισής τους, μέσα ἀπό τήν βιωμένη ἀπό τούς Ἁγίους Πατέρες Ἀλήθεια τοῦ Σταυρωθέντος καί Ἀναστάντος Χριστοῦ, κάτω δέ ἀπό τίς μεταφρασμένες περικοπές τῶν κειμένων τῶν Ἁγίων Πατέρων, ὁ συντάκτης τοῦ δικτυακοῦ ἡμερολογίου, θά μπορεῖ νά κάνει κάποια δικά του σχόλια, πού θά ἐμβαθύνουν στίς θεῖες ἀλήθειες καί θά

εἰσάγουν τόν ἀναγνώστη καί χρήστη τοῦ διαδικτύου στήν ὀρθοδοξοπατερική ζωή.

Ἄς φαντασθοῦμε λοιπόν μέ τά μάτια τῆς ψυχῆς μας, ἕνα παράδειγμα, ὅπως λ.χ. κάποιους μοναχούς (ἢ καί πνευματικούς πατέρες ἐνοριῶν ἐν τῷ κόσμῳ), οἱ ὁποῖοι μέ τήν εὐχή τοῦ γέροντός τους, νά καταρτίζονται ἕνα δικτυακό ἡμερολόγιο, σέ τακτική βάση, πρὸς «καταρτισμόν τῶν ἁγίων», πρὸς νοουθεσίαν τῶν ἀδελφῶν, μέ ἐπιλογές ἀγιοπατερικῶν κειμένων, καί δικά τους σχόλια στό τέλος τῶν κειμένων.

Σήμερα πού ἡ τεχνολογία βοηθάει νά μπορούμε νά ἀντιγράψουμε ὀλόκληρα κείμενα, μέσω σαρωτικῶν μηχανημάτων «scanners» καί ἀντιγραφικῶν προγραμμάτων, μέ τά ὁποῖα, μέσα σέ λίγα λεπτά τῆς ὥρας, μπορεῖ νά φέρεται ὁποιοσδήποτε μπροστά στόν κειμενογράφο τοῦ προσωπικοῦ του ὑπολογιστοῦ



ὅποια κείμενα θέλει, ἀνεξαρτήτως ἐκτάσεως τῶν κειμένων, ἔτσι καί ὁ πνευματικός πατέρας ἢ ὁ μοναχός πού καταρτίζει ἕνα δικτυακό ἡμερολόγιο, μέ τήν παρουσίαση ἀγιοπατερικῶν κειμένων, μπορεῖ νά προβεῖ ἐν συνεχείᾳ στήν ἀπόδοσή τους στή νεοελληνική γλώσσα, καί νά τά θέσει ὑπ' ὄψιν κάθε πονεμένης ψυχῆς, μέ σχόλια καί παρατηρήσεις του, εἶναι δέ δυνατόν νά προσφέρει μία πολύ σημαντική ἐργασία εὐαγγελισμοῦ καί πνευματικῆς κατάρτισης τῶν πιστῶν, μέ τήν συνδρομή τῆς Θεῆς Οἰκονομίας, μέσω

τοῦ διαδικτύου.

Τήν ἴδια ἀκριβῶς θυσιαστική διακονία θά μπορούσαν νά προσφέρουν καί κάποιοι ξενόγλωσσοι πατέρες, οἱ ὁποῖοι μεταφράζοντας στήν ξένη γλώσσα πού γνωρίζουν (π.χ. ἀγγλική, γαλλική ἢ γερμανική) τά ἀγιοπατερικά κείμενα, καί κάνοντας κάποια δικά τους σχόλια κάτωθι τῶν ἐν λόγω κειμένων, θά μπορούσαν νά δώσουν σέ ὅλο τόν κόσμο τήν μοναδική Ἀλήθεια τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, γιά νά ζήσει ὁ κόσμος.

Καί εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὅταν ἡ προσέγγιση τοῦ συντάκτη τοῦ δικτυακοῦ ἡμερολογίου, γίνεται μέ θυσιαστική - διακονική διάθεση σέ πνεῦμα αὐταπαρνήσεως, τότε εἶναι δυνατόν νά ὑπάρξουν ἐκπληκτικά ἀποτελέσματα, ἄγνωστα σέ μᾶς, ἀφοῦ ἡ Οἰκονομία τοῦ Θεοῦ ἀναλαμβάνει πάντοτε τό ἔργο τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων μέσα ἀπό ἄγνωστους δρόμους γιά τόν ἄνθρωπο.

Θέλοντας νά ἐπισημάνομε τό πόσο σημαντικό εἶναι στήν πνευματική ζωή τῆς Ἐκκλησίας ἡ διακονία ὄλων τῶν ἀνθρώπων πρὸς τούς συνανθρώπους τους, θά

χρησιμοποιήσουμε ένα παράδειγμα ἀπὸ τὸ χῶρο τῆς βιομηχανίας στὸν τομέα τῆς μεταποίησης.

Τὸ γάλα εἶναι ἓνα πρωτίστης σημασίας διατροφικὸ ἀγαθὸ γιὰ τὴν σωματικὴ ἀνάπτυξη τοῦ ἀνθρώπου καὶ γιὰ νὰ μπορέσει νὰ καταναλωθεῖ στὴν σύγχρονη ἐποχὴ θὰ πρέπει ἄμεσα νὰ μεταφερθεῖ μὲ τὰ κατάλληλα μέσα ἀπὸ τὸ χῶρο παραγωγῆς στὸν χῶρο μεταποίησης, δηλαδή στὴν βιοτεχνία γάλακτος ἢ στὴν βιομηχανία γάλακτος. Ἡ μεταποιητικὴ μονάδα εἶναι ἀπαραίτητη καὶ γιὰ αὐτὴ ἀκόμα τὴν κατανάλωση τοῦ ἀπλοῦ γάλακτος, ἀκόμη καὶ ἂν δέν δημιουργηθοῦν ἀπὸ αὐτὸ ἄλλα προϊόντα, ἀφοῦ τὸ γάλα μπορεῖ νὰ καταναλωθεῖ μόνο μετὰ ἀπὸ τὴν παστερίωσή του.

Ὅμως γιὰ νὰ μπορέσει τὸ γάλα νὰ παραληφθεῖ ἀπὸ τὰ κατάλληλα μέσα καὶ νὰ φθάσει στὴν συνέχεια στὴν μεταποιητικὴ μονάδα πρὸς κατεργασία, θὰ πρέπει νὰ παραμείνει γιὰ τὶς λίγες ὥρες μετὰ τὴν παραγωγή του (ἄμελξη) μέσα σὲ σταθμούς πρόψυξης στὸν χῶρο τοῦ παραγωγοῦ, καὶ ἔτσι θὰ φθάσει στὴν μεταποιητικὴ μονάδα χωρὶς τὴν παραμικρὴ ἀλλοίωση σὸ περιεχόμενο καὶ τὶς θρεπτικὲς οὐσίες πού περιέχει.

Ἄς μεταφέρουμε τώρα τὸ παραπάνω παράδειγμα στὸν χῶρο τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Ὁ πιστὸς γιὰ νὰ ὀδηγηθεῖ στὴν σωτηρία του ἔχει ἀνάγκη τῆς μυστηριακῆς ζωῆς, πού μόνο ἡ Ἐκκλησία μπορεῖ νὰ τοῦ παρέχει, ὁ ἱερέας, πού θὰ τοῦ μεταδώσει μέσω τῶν μυστηρίων, τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ. Ὅμως γιὰ νὰ ὀδηγηθεῖ ἀρκετὲς φορές ὁ πιστὸς μέχρι τὸ Κυριακό, μέχρι τὸν πνευματικὸ πατέρα πού θὰ ἀναλάβει τὴν πνευματικὴ του ζωὴ, χρειάζεται κάποια ἐρεθίσματα, κάποιες κινήσεις, κάποιες προσλαμβάνουσες παραστάσεις, τὶς ὁποῖες θὰ λάβει ἀπὸ ὁποιοδήποτε ἀνθρώπο, κληρικὸ ἢ λαϊκό, ὁ ὁποῖος βιώνει μέσα του τὴν θυσιαστικὴ-εὐχαριστιακὴ διακονία, καὶ προσφέρει τὸν ἑαυτό του, ἢ καὶ μικρὸ ἀκόμη μέρος τοῦ ἑαυτοῦ του στὸν «καταρτισμὸ τῶν ἁγίων», συγκεφαλαιώνοντας μέσα του τὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας «σύν πᾶσι τοῖς ἁγίοις», σύμφωνα μὲ τὶς πῖο πάνω ἀναφορὲς πρὸς τὴν ἀγάπη σας.

Εἶναι ἡ «πνευματικὴ ἐκμετάλλευση» τῶν χαρισμάτων, κατὰ τὴν παραβολὴ τῶν ταλάντων, πού ὁ πιστὸς μετατρέπει, μὲ τὶς εὐχές τοῦ πνευματικοῦ του σὲ διακονήματα, γιὰ τὴν οἰκοδομὴ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας.

Γιὰ τὸ γεγονὸς δὲ ὅτι μία ἀπλή φράση ἑνὸς ἀνθρώπου, πού κουβαλεῖ μέσα του τὴν θυσιαστικὴ-εὐχαρι-

στικὴ διακονία, μπορεῖ, μὲ τὴν συνδρομὴ τῆς Θεῆς Οἰκονομίας, νὰ ἀλλάξει καὶ νὰ μεταμορφώσει πνευματικὰ ἓνα ἀνθρώπο καὶ νὰ τὸν ὀδηγήσει στὴν σωτηρία του, καθὼς καὶ στὴν σωτηρία καὶ ἄλλων ψυχῶν, ἄς δοῦμε ἓνα μικρὸ ἀπόσπασμα, ἀπὸ τὴν εἰσαγωγὴ τοῦ πνευματικοῦ συγγράματος (ἐπιλογή δοκιμίων) τοῦ μητροπολίτη Ἀνωτινίου τοῦ Σουρόζ: *Πορεία καὶ συνάντηση* (Ἐκδόσεις Ἀκρίτας, σελ. 9-10). Ἐξηγεῖ γιὰ τὴν νεότητά του ὁ μετέπειτα μητροπολίτης: «Μέχρι τὰ 15-16 χρόνια μου ἤμουν ἄπιστος καὶ μαχητικὰ ἀντιεκκλησιαστικός. Δέν ἤθελα νὰ ξέρω τὸν Θεό. Δέν ἐνδιαφερόμουνα καὶ μισοῦσα καθετὶ συνδεδεμένο μὲ τὸν Θεό, ὁμολογεῖ ὁ ἴδιος... Ἦταν Σαρακοσὴ καὶ



ἤμουν τότε μέλος μιᾶς ρωσικῆς ὀργάνωσης νέων σὸ Παρίσι. Ἐνας ἀπὸ τοὺς ὀμαδάρχες μας ἤρθε καὶ μοῦ ἔπε: Καλέσαμε ἓναν ἱερέα νὰ μᾶς μιλήσει. Ἐλα. Μ' ἀγανάκτηση τοῦ ἀπάντησα ἀπότομα πὼς δέν εἶχα καμιά ὄρεξη. Δέν ἤξερα σὲ τί θὰ μπορούσε νὰ μὲ ὠφελήσει ἡ Ἐκκλησία. Ὁ ὀμαδάρχης ἦταν πρακτικός.

Μοῦ ἐξήγησε ὅτι ὅλοι στὴν ὀμάδα μας εἶχαν ἀντιδράσει κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο. Θὰ ἦταν ὅμως ντροπὴ ἂν ἐρχόταν ὁ ἱερέας καὶ κανένας δέν πατοῦσε στὴν ὀμιλία του. Ἐλα καὶ μὴ προσέχεις, συνέχισε ὁ ὀμαδάρχης. Ἀπλῶς ἔλα γιὰ νὰ πιάσεις μία

θέση. Γιὰ τόσο λίγο πρᾶγμα δέν μπορούσα νὰ πῶ ὅχι στὴν ὀργάνωσή μου κι ἔτσι πῆγα σὴν διάλεξη. Δέν εἶχα πρόθεση νὰ προσέξω. Ἀλλὰ τ' αὐτιά μου κάπι ἄρπαξαν. Κι ὅτι ἄκουγα μ' ἔκανε νὰ ἀγανακτῶ ἀκόμη περισσότερο. Ἐβλεπα μία εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας πού μοῦ ἦταν ἀποκρουστικὴ. Ὅταν τελείωσε ἡ ὀμιλία, ἔτρεξα σπῖτι γιὰ νὰ ἐλέγξω τὴν ἀλήθεια αὐτῶν πού εἶπε ὁ ὀμιλητής. Ζήτησα ἀπὸ τὴν μητέρα μου ἂν εἶχε κανένα Εὐαγγέλιο γιὰ νὰ δῶ ἂν θὰ ἐπαληθεύονταν ἐκεῖ ἡ ἀπαίσια ἐντύπωση πού εἶχα ἀποκομίσει ἀπὸ τὴν ὀμιλία. Δέν περίμενα πολὺ γιὰ ν' ἀλλάξω γνώμη ἀπὸ τὸ διάβασμα, κι ἔτσι φυλλομετρώντας τὶς σελίδες τῶν τεσσάρων εὐαγγελίων διάλεξα τὸ συντομώτερο γιὰ νὰ μὴ χάνω ἄσκοπα τὸν καιρὸ μου. Ἄρχισα νὰ διαβάζω τὸ κατὰ Μᾶρκον.

Καθὼς διάβαζα τὴν ἀρχὴ καὶ πρὶν φθάσω σὸ τρίτο κεφάλαιο, ξαφνικὰ εἶχα τὴν αἴσθηση πὼς στὴν ἄλλη πλευρά τοῦ γραφείου μου ὑπῆρχε μία παρουσία. Κι ἡ βεβαιότητα πὼς αὐτὴ ἡ παρουσία ἦταν ὁ Χριστὸς πού στεκόταν ἐκεῖ ἀπέναντι, ὑπῆρχε τόσο δυνατὴ πού δέν

μὲ ἔχει ἐγκαταλείψει ἀπὸ τότε. Αὐτὴ ἦταν ἡ μεγάλη καμπή. Ἄφοῦ ὁ Χριστὸς ἦταν ζωντανός κι ἐγὼ βρισκόμουν μέσα στὴν Παρουσία Του, μπορούσα πιά νὰ πῶ μὲ βεβαιότητα ὅτι ὅσα εἶχε νὰ μοῦ πεῖ τὸ Εὐάγγελιο γιὰ τὴ Σταύρωση καὶ γιὰ τὸν Προφήτη τῆς Γαλιλαίας ἦταν ἀληθινὰ κι ὅτι ὁ Ἐκατόνταρχος εἶχε δίκιο ὅταν ἔλεγε: Ἄληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος. Κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τῆς Ἀνάστασης μπορούσα νὰ διαβάσω μὲ βεβαιότητα τὴν ἱστορία τοῦ Εὐαγγελίου, ξέροντας πῶς τὸ καθεὶ σ' αὐτὴν ἦταν ἀληθινὸ, ἀφοῦ τὸ ἀνεξήγητο γεγονός τῆς Ἀνάστασης ἦταν γιὰ μένα πιὸ σίγουρο ἀπὸ κάθε ἄλλο γεγονός στὴν ἱστορία». Βλέπομε ἐπομένως μία ἀπλή προτροπή, πού γίνεται μὲ φόβο Θεοῦ, ποιά ἐκπληκτικὰ ἀποτελέσματα μὲ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ μπορεῖ νὰ ἀποφέρει.

Μὲ τὸ τελευταῖο αὐτὸ παράδειγμα κλείνομε τὴν πρώτη θεματικὴ ἐνότητα, καὶ εἰσερχόμαστε στὴν δεύτερη θεματικὴ ἐνότητα τῆς ἀποψινῆς παρουσίας, δηλαδή τῶν «Χαρισμάτων καὶ διακονημάτων μέσα στὸ Φῶς τῆς θυσιαστικῆς-εὐχαριστιακῆς διακονίας».

Ἡ ἀνάγκη γιὰ τὴν παρουσίαση τῆς δεύτερης αὐτῆς θεματικῆς ἐνότητας προέκυψε ὡς ἀπάντηση στὰ ἐρωτήματα πού τίθενται διαχρονικὰ γιὰ τὴν φύση καὶ λειτουργία τῶν χαρισμάτων καὶ διακονημάτων μέσα στὴν Ἐκκλησία καὶ στὴν ὀρθόδοξη ἐνορία, καθὼς ἐπίσης καὶ στὴν ἐνεργοποίηση τῶν χαρισμάτων τῶν λαϊκῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ μορφήν διακονημάτων, πάντοτε ὑπὸ τὴν ποιμαντικὴ διακονία καὶ καθοδήγηση τοῦ ἱερέως καὶ πνευματικοῦ, ὁ ὁποῖος ὡς φιλόσοργος πατέρας, ἐνθαρρύνει, βοηθᾷ, συνδράμει καὶ προσεύχεται γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν χαρισμάτων αὐτῶν.

Ἐναυσμα γιὰ πνευματικὸ προβληματισμὸ σχετικὰ μὲ τὴν παρουσίαση τῆς δεύτερης αὐτῆς θεματικῆς ἐνότητας, ἡ ὁποία πραγματεύεται τὰ χαρίσματα καὶ τὰ διακονήματα τῶν πιστῶν στὴ ζωὴ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας, καὶ ἡ ὁποία συμπληρώνει τὴν πρώτη θεματικὴ ἐνότητα, ὑπὸ τὴν ἄποψη ὅτι τὰ χαρίσματα καὶ διακονήματα ἀποτελοῦν μία προέκταση τῆς παραβολῆς τῶν ταλάντων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ μία ἐνεργὸ ὑλοποίηση τῆς διακονίας ὅλων τῶν πιστῶν μέσα στὸν κόσμον, ἀπέτελεσε μία πρόσφατη ὁμιλία (Ἰούνιος 2004) τοῦ πατρὸς Μιχαὴλ Καρδαμάκη στὴν Ροδιά Ἡρακλείου Κρήτης, καθὼς καὶ τοῦ θεολόγου-φιλολόγου καθηγητοῦ Ἰωάννη Τσερεβελάκη, κατὰ τὴν ἱερά πανήγυρη τῆς ἐορτῆς τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου στὸν Ἱερό Ναὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τοῦ Κέντρου Διακονίας Νεότη-
τας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Τίτου Ἡρακλείου, μὲ

θέμα τοῦ πατρὸς Μιχαὴλ Καρδαμάκη: *Χαρίσματα καὶ Διακονήματα. Μία σημαντικὴ πτυχὴ τῆς Παύλειας Ἐκκλησιολογίας* (Ἀνάτυπο στὸ Ἐνοριακὸ Δελτίο Ἐνορίας Ἁγίου Τίτου Ἡρακλείου Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2004), καὶ Ἰωάννη Τσερεβελάκη: *Χάρις καὶ Χαρίσματα κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο*. (Ἀνάτυπο στὸ Ἐνοριακὸ Δελτίο Ἐνορίας Ἁγίου Τίτου Ἡρακλείου, Σεπτέμβριος-Ὀκτώβριος 2004).

Τὰ χαρίσματα, τὰ ὁποῖα συναντοῦμε στὶς ἐπιστολές τοῦ Ἀποστόλου Παύλου (1. Ρωμ. 12, 1-15, 2. Α' Κορ. 12ο, 13ο καὶ 14ο κεφάλαιο, 3. Ἐφεσ. 4, 1-16 καὶ 3, 14-19) ἀποτελοῦν καρπούς τῆς Χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. «Τὰ χαρίσματα εἶναι ἀνάλογα τῆς χάριτος πού ἐπισκιάζει καὶ διαποτίζει τὴν ὑπαρξὴ κάθε πιστοῦ, εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς παρουσίας τοῦ Πνεύματος τῆς χάριτος στὴ ζωὴ του εἶναι ὁ καρπὸς τῆς γονιμοποιουῦ ἔκχυσης τῆς χάριτος στὴν ψυχὴ τοῦ χριστιανοῦ» (Ἰωάννη Τσερεβελάκη: *Χάρις καὶ Χαρίσματα κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο*, Ἀνάτυπο στὸ Ἐνοριακὸ Δελτίο Ἐνορίας Ἁγίου Τίτου Ἡρακλείου Σεπτέμβριος Ὀκτώβριος 2004).

Μιά σαφὴς ἀναφορὰ ἀπὸ τὸν θεῖο Ἀπόστολο γιὰ τὴν φύση καὶ τὸν σκοπὸ τῶν χαρισμάτων γίνεται στὸ 12ο Κεφάλαιο τῆς Α' πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῆς του. «Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσὶ, τὸ δὲ αὐτὸ Πνεῦμα καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσὶ, καὶ ὁ αὐτὸς Κύριος καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσὶν, ὁ δὲ αὐτὸς ἐστὶ Θεός, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἐκάστω δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ Πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον» (Α' Κορ. 12, 4-7), «πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, διαιροῦν ἰδίᾳ ἐκάστω καθὼς βούλεται» (Α' Κορ. 12, 11).

Εἶναι πολὺ σημαντικὸ γιὰ τὴν κατανόηση τῶν χαρισμάτων καὶ διακονημάτων μέσα στὴν Ἐκκλησία, νὰ ἐπιμείνομε στὴν ἔννοια τῆς ἐνότητος τῶν χαρισμάτων, μέσα ἀπὸ τὸ κατωτέρω παράδειγμα τοῦ Θεοῦ Ἀποστόλου, καὶ στὶς τρεῖς Ἐπιστολές του (Α' πρὸς Κορινθίους, πρὸς Ρωμαίους, πρὸς Ἐφεσίους), στὶς ὁποῖες ἐπιστολές του μᾶς κάνει μνεῖα γιὰ τὴν ὑπαρξὴ, τὴν φύση καὶ τὴν λειτουργία τῶν χαρισμάτων καὶ διακονημάτων, ἥτοι τὸ παράδειγμα τοῦ σώματος, τοῦ ὁποῖου τὰ μέλη, ἰσχυρότερα καὶ ἀσθενέστερα, εἶναι ὅλα ἀναγκαῖα γιὰ τὴν ὑπαρξὴ καὶ λειτουργία τοῦ σώματος (Α' Κορ. 12, 22-24). Ὁ παραλληλισμὸς τοῦ φυσικοῦ σώματος πρὸς τὸ ἐκκλησιαστικὸ σῶμα μὲ Ἀρχηγὸ τὸν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστὸ (Α' Κορ. 12,12) γίνεται ἀπὸ τὸν θεῖο Ἀπόστολο, γιὰ νὰ κατανοήσουμε τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας ὡς σώματος Χριστοῦ καὶ τὴν ἀναγκαιότητα καθενὸς μέλους τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἐν λόγω δὲ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸν συγκερασμὸ τῶν

ἰσχυρῶν μέ τ᾽ ἀσθενῆ μέλη μέσα στό ἴδιο σῶμα, ἔγινε γιά νά μήν ὑπάρχει διχασμός καί διαίρεση στό σῶμα, ἀλλά νά λαμβάνουν τήν ἴδια καί τήν ἴση φροντίδα ἀναμεταξύ τούς τά μέλη τό ἓνα γιά τό ἄλλο (Α΄ Κορ. 12, 25), καί πράγματι εἶτε πάσχει καί πονεῖ ἓνα μέλος πάσχουν μαζί του ὅλα τά μέλη, εἶτε δοξάζεται ἓνα μέλος, χαίρουν μαζί του ὅλα τά μέλη (Α΄ Κορ. 12, 26).

Στήν πρὸς Ῥωμαίους Ἐπιστολή του ὁ Θεῖος Ἀποστόλος τοῦ Χριστοῦ (Ῥωμ. 12, 4-6), προτάσσοντας τῆς διδασκαλίας του περὶ χαρισμάτων, τήν ἔννοια τῆς ἐνότητος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος, μᾶς λέγει : «καθάπερ γάρ ἐν ἐνὶ σώματι μέλη πολλά ἔχομεν, τὰ δέ μέλη πάντα οὐ τήν αὐτὴν ἔχει πράξιν, οὕτως οἱ πολλοὶ ἐν σώματι ἑσμέν ἐν Χριστῷ, ὁ δὲ καθεὶς ἀλλήλων μέλη. Ἔχοντες δέ χαρίσματα κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα...».

Καί ἐρχόμαστε στήν ἀναφορά τοῦ Θεοῦ Παύλου περὶ χαρισμάτων καί διακονημάτων στήν πρὸς Ἐφεσίους Ἐπιστολή του: «Ἐνὶ δὲ ἐκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφεσ. 4, 7).

Καί ἀφοῦ μᾶς πεῖ στήν συνέχεια ὅτι ἔδωσε στήν Ἐκκλησία του ὁ Χριστός ἀποστόλους, προφήτες, εὐαγγελιστές, ποιμένες καί διδασκάλους, μᾶς τονίζει ὅτι ὁ σκοπὸς τους θά εἶναι ὁ καταρτισμὸς τῶν Χριστιανῶν, καί ἡ ἐπιτέλεση τοῦ ἔργου τῆς διακονίας, μέ τό ὅποιο οἰκοδομεῖται τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ (Ῥωμ. 4, 12).

Ὅμως ὁ τελικός σκοπὸς τοῦ καταρτισμοῦ τῶν Χριστιανῶν στήν ἐν Χριστῷ ζωὴ, ἀναφέρεται στὰ ἐδάφια 15 καί 16 τοῦ 4ου κεφαλαίου τῆς πρὸς Ἐφεσίους Ἐπιστολῆς τοῦ οὐρανοφάντορος Παύλου: «ἀληθεύοντες δέ ἐν ἀγάπῃ αὐξήσομεν εἰς αὐτόν τὰ πάντα, ὅς ἐστι ἡ κεφαλὴ, ὁ Χριστός, ἐξ οὗ πᾶν τό σῶμα συναρμολογούμενον καί συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἀφῆς τῆς ἐπιχορηγίας κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἐνός ἐκάστου μέρους τὴν αὐξήσιν τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομήν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ».

Ἄς δοῦμε ὅμως τί μᾶς λέγει γιά τὰ ἐν λόγῳ ἐδάφια τῆς ὑπέροχης ἐπιστολῆς τοῦ Θεοῦ Ἀποστόλου ὁ Ἱερός Χρυσόστομος (Λόγος ΙΑ΄ πρὸς Ἐφεσίους): «...οἱ ψυχές εἶναι ἐνωμένες μαζί του (μέ τόν Χριστό) σάν μέλη, καί ἡ πρόνοιά του καί ἡ χορήγηση τῶν χαρισμάτων γίνεται ἀνάλογα καί δίνει τήν αὐξήσιν σύμφωνα μέ τήν δυνατότητα κάθε μέλους.

Τί σημαίνει τό «διὰ τῆς ἀφῆς τῆς ἐπιχορηγίας»; Δηλαδή διὰ τῆς αἰσθήσεως. Γιατί τό πνεῦμα ἐκεῖνο τό ὅποιο ἐπιχορηγεῖται στὰ μέλη ἀπό τήν κεφαλὴ, ὅταν ἔλθει σέ ἐπαφή μέ τό κάθε μέλος ἔτσι ἐνεργεῖ. Σάν νά ἔλεγε κάποιος ὅτι τό σῶμα ὅταν λάβει τήν ἐπιχορη-

γήσιν ἀπό τό κεφάλι, ἀνάλογα μέ τὰ μέλη του, προχωρεῖ στήν αὐξήσιν ἢ μέ ἄλλο τρόπο τὰ μέλη ἀνάλογα μέ τό μέτρο τους δεχόμενα τήν ἐπιχορήγηση, προχωροῦν στήν αὐξήσιν ἢ καί μέ ἄλλο τρόπο ὅταν τό πνεῦμα ἐπιχέεται ἀφθονά ἀπό πάνω καί ὅταν ἔρχεται σέ ἐπαφή μέ ὅλα τὰ μέλη, καί χορηγεῖται τόσο, ὅσο μπορεῖ τό καθένα νά δεχθεῖ, ἔτσι προχωρεῖ τό σῶμα στήν αὐξήσιν. Γιατί ὁμως πρόσθεσε τό «ἐν ἀγάπῃ»; Διότι δέν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος γιά νά κατεβεῖ τό Ἅγιο Πνεῦμα. Διότι ὅπως ἀκριβῶς, ἂν συμβεῖ κάποιο χέρι ν' ἀποσπασθεῖ ἀπό τό σῶμα, τότε τό πνεῦμα τό ὅποιο ἔρχεται ἀπό τόν ἐγκέφαλο, καί ζητάει νά συνεχίσει τήν πορεία του, ἂν δέν τό βρεῖ, δέν βγαίνει ἔξω ἀπό τό σῶμα καί δέν βγαίνει ἀπό αὐτό, ἀφοῦ διαπεράσει τό χέρι, ἀλλά ἂν δέν τό βρεῖ στή θέση του δέν τό πλησιάζει, τό ἴδιο συμβαίνει καί ἐδῶ, ἐάν δέν εἴμεθα συνδεδεμένοι μέ τήν ἀγάπην... Ἡ ἀγάπη ἀνοικοδομεῖ, καί συντελεῖ στό νά εἴμαστε ἐνωμένοι μεταξύ μας καί συνδεδεμένοι καί συναρμολογημένοι.

Ἐάν λοιπόν θέλουμε νά ἀπολαμβάνουμε τό πνεῦμα πού ἔρχεται ἀπό τήν κεφαλὴ, ἄς εἴμαστε στενά συνδεδεμένοι μεταξύ μας. Γιατί δύο τρόποι ἀποκοπῆς ἀπό τό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας ὑπάρχουν ὁ ἓνας ὅταν ψυχράνουμε τήν ἀγάπην, καί ὁ δεύτερος, ὅταν τολμήσουμε πράγματα πού εἶναι ἀνάξια νά γίνονται σέ ἐκεῖνο τό σῶμα διότι καί μέ τούς δύο αὐτούς τρόπους χωρίζουμε τούς ἑαυτούς μας ἀπό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας... Καί ἂν ἀκόμη ἔχομε πράξει ἄπειρα καλά, δέν θά καταδικαστοῦμε λιγώτερο ἀπό αὐτούς πού διαμέλισαν τό σῶμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐμεῖς οἱ ὅποιοι διαιροῦμε τό ἐκκλησιαστικό πλήρωμα».

Εἶδαμε ἀπό τόν ἀνωτέρω λόγο τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου, γιά τήν ἐρμηνεῖα πού δίδει στήν φράση «ἐν ἀγάπῃ» ὅτι «δέν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος γιά νά κατεβεῖ τό Ἅγιο Πνεῦμα» στόν κάθε ἄνθρωπο, ὡς μέλους τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος, παρά μόνον μέ τήν ἀγάπην.

Στό ἴδιο ἀκριβῶς συμπέρασμα, φθάνουμε καί μέ τήν ἀνάγνωση τοῦ τελευταίου ἐδαφίου (31) τοῦ 12ου κεφαλαίου περὶ πνευματικῶν χαρισμάτων (Α΄ πρὸς Κορινθίους), τό ὅποιο μᾶς εἰσάγει στόν ὑπέροχο ὕμνο τῆς ἀγάπης (Α΄ Κορινθίους, κεφάλαιο 13ο): «ζηλοῦτε δέ τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα, καί ἐπι καθ' ὑπερβολὴν ὁδόν ὑμῖν δείκνυμι.»

Ἀπό τήν ἐρμηνευτικὴ ἀπόδοση τοῦ στίχου ἀπό τόν καθηγητὴ κ. Τρεμπέλα πληροφοροῦμαστε: «Ἐπιδιώκετε δέ μέ ζῆλο τὰ χαρίσματα, πού φέρουν μεγαλυτέραν ὠφέλειαν, δι' αὐτό δέ εἶναι καί ἀνώτερα χαρίσματα. Καί σᾶς δεικνύω ἀκόμη δρόμον καί μέσον ἔξο-

χον καὶ ὑπέροχον, μέ τό ὁποῖον ἀποκτῶνται τά καλύτερα χαρίσματα. Καί τό μέσον αὐτό εἶναι ἡ ἀγάπη».

Μέ τήν παράθεση καί ἐρμηνευτική ἀπόδοση καί τοῦ ἀνωτέρω εἰσαγωγικοῦ στίχου στόν ὑπέροχο ὕμνο τῆς ἀγάπης, καταλήγουμε στό συμπέρασμα, ὅτι ἡ ἀγάπη εἶναι ὁ μοναδικός τρόπος μέ τόν ὁποῖο τό Ἅγιο Πνεῦμα, καί οἱ ἄπειρες δωρεές Του, καί τά ἀπειράριθμα χαρίσματα Του κατέρχονται μέσα ἀπό τήν ὀρθόδοξη μυστηριακή ζωή πρός τόν ἄνθρωπο, δηλαδή μόνο μέ τήν ἀγάπη.

Ἐπομένως ἡ διακονία, ὡς συνώνυμη τῆς ἀγάπης, ὡς θεία δωρεά πρός τόν ἄνθρωπο ἀπό τόν Πανάγιο Τριαδικό Θεό, προσελκύει τό Ἅγιο Πνεῦμα καί τίς ἄπειρες δωρεές Του, νά σκηνώσει μέσα μας, καί νά μᾶς συναρμόσει, καί νά μᾶς συνδέσει «ἐν ἀγάπῃ» μέ ὅλους τους ἀνθρώπους, μέ ὅλο τό ἐκκλησιαστικό πλήρωμα.

Γιά τό γεγονός δέ ὅτι ὁ ἄνθρωπος καλλιεργώντας τά χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἔχει τήν δυνατότητα νά μὴν περιπέσει σέ ὑπερηφάνεια καί ὑψηλοφροσύνη, ἀλλά νά καλλιεργήσει ταπεινό φρόνημα, μᾶς ὁμιλεῖ στό ὑπέροχο ἔργο του «Ἄόρατος Πόλεμος» ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης (Κεφάλαιο ΛΓ', σελ.131, Ἐκδόσεις ΦΩΣ, ΧΕΕΝ): «Ἀλλά καί ὅταν ἡ ἐνθύμησις τῶν καλῶν ἔργων καί ἀρετῶν, πού κάμνεις, σέ παρακινοῦν εἰς ὑπερηφάνειαν, εὐθύς συλλογίσου, πῶς τά ἔργα ταῦτα εἶναι τοῦ Θεοῦ, καί ὄχι ἰδικά σου, καί σάν νά συνομιλεῖς μέ αὐτά εἰπέ. Ἐγώ δέν ξεύρω πῶς ἐφάνητε καί ἤλθατε εἰς τόν νοῦν μου! Διότι ἐγώ δέν εἶμαι ἡ ἀρχή σας ἀλλ' ὁ ἀγαθός Θεός καί ἡ χάρις του ἐκεῖνος σᾶς ἐποίησε, σᾶς ἔθρεψε καί σᾶς διεφύλαξε λοιπόν αὐτόν μόνον θέλω νά γνωρίζω ὡς ἀληθινόν καί ἀρχικόν πατέρα καί αἵπιον αὐτόν νά εὐχαριστῶ καί εἰς αὐτόν νά δίδω κάθε ἔπαινον.

Καί ὀλοκληρώνοντας τίς ἀνωτέρω σκέψεις του ὁ αὐτός Ἅγιος πατήρ μᾶς λέγει (Ἄόρατος Πόλεμος ὅπως παραπάνω): «Καί ἀκολούθως συλλογίσου τοῦτον τόν ἀληθέστατον καί βεβαιότατον στοχασμόν δηλαδή πῶς ὅσας περισσοτέρας ἀρετάς κάμης καί ὅσα περισσότερα χαρίσματα λάβης, τόσον περισσότερον εὐεργετῆσαι ἀπό τόν Θεόν καί ὅσον περισσότερον εὐεργετῆσαι, τόσον καί περισσότερον χρέος ὀφείλεις εἰς τόν Θεόν καί περισσότερον ὑπόχρεως γίνεσαι ὅθεν ἀπό τόν στοχασμόν τοῦτον ὄχι μόνον δέν

θέλεις ὑπερηφανευθῆ εἰς τάς ἀρετάς καί τά χαρίσματα σου, ἀλλά καί θέλεις βιασθῆ νά καταβαίνης εἰς τό βάθος τῆς ταπεινώσεως μέ τό νά μὴν ἔχης τί ἄξιον νά ἀποδώσης εἰς εὐχαριστίαν τῶν θεικῶν χαρισμάτων». Στό σημείο δέ αὐτό θά πρέπει νά ἐπαναληφθεῖ καί πάλι, ὅτι ὁ ἄνθρωπος συνειδητοποιεῖ, μέ τή Χάρη τοῦ Θεοῦ, ὅτι εἶναι χρεοφειλέτης πρός τόν Θεόν, ὄχι ὡς δοῦλος μισθαποδοσίας, ἀλλά ὡς υἱός κληρονομίας τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Γιά νά μπορέσομε ὁμως νά κατανοήσομε τήν λειτουργία τῶν χαρισμάτων ὡς διακονημάτων μέσα στήν ζωή τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος, ἄς προσεγγίσουμε τήν μεγίστη θυσιαστική-διακονική διάσταση τοῦ Μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας, μέσα ἀπό τίς σκέψεις τοῦ πατρός Δημητρίου Στανιλοάε, στό ἔργο του



«Ἡ πορεία μέ τόν Σωτήρα Χριστό» (Ἐκδόσεις Τό Περιβόλι τῆς Παναγίας) : «Ἡ ἔνταση ὁμως τῆς ἀγάπης, μέ τήν ὁποία δωρίζεται ὁ Χριστός στήν Εὐχαριστία (στή μυστική παράταση τῆς θυσίας τοῦ Σταυροῦ πού προσφέρθηκε στόν Πατέρα καί σ' αὐτούς πού πιστεύουν σ' Αὐτόν) καί ἡ ὁποία μεταβάλλει τόν ἄρτο καί τόν οἶνο στό σῶμα Του, δέν παραμένει χωρίς ἀποτέλεσμα πάνω στούς ἀνθρώπους ἀλλά τοὺς κάνει νά δωρίζονται καί αὐτοί μέ ἀγάπη ὁ ἕνας στόν ἄλλο καί συγχρόνως στόν Θεό, μέ τό τεμάχιο τοῦ ἄρτου, μέ τό ποτήριο τοῦ οἴνου καί μέ κάθε πρᾶγμα πού προσφέρουν. Ἐνωμένοι μέ τόν Χριστό στήν Εὐχαριστία, θά δωρηθοῦν καί αὐτοί μέ ἔνταση. Ἀνακαλύπτουν ξανά, κάνουν ἐπίκαιρη καί ἐκπληρώνουν μέ ἄλλη ἔνταση τή φυσική κίνηση πού εἶναι τοποθετημένη ἐντός τους ἀπό τόν Θεό, τοῦ νά γίνουν δηλ. δῶρα ὁ ἕνας γιά τόν ἄλλον καί νά χρησιμοποιήσουν τά πράγματα ὡς δῶρα σίς μεταξύ τους σχέσεις».

Καί ἐπισημαίνει χαρακτηριστικά σέ ἄλλο σημείο τοῦ ἰδίου ἔργου του ὁ πατήρ Στανιλοάε: «Δέν εἶναι στό πνεῦμα τῆς Ὀρθοδοξίας νά κάνει διάκριση μεταξύ τῆς Εὐχαριστίας καί τῆς χριστιανικῆς ζωῆς. Ὅλη ἡ ζωή αὐτή ἔχει ἕνα εὐχαριστιακό χαρακτήρα. Ἡ Ἐκκλησία σχηματίζεται σάν ἕνα σῶμα, πού ἀποτελεῖται ἀπό πιστούς, στούς ὁποίους δωρίζεται ὁ Χριστός κατά τρόπο πλήρη στήν Εὐχαριστία, ἀλλά οἱ ὁποῖοι μέ τή δύναμη τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ δωρίζονται καί αὐτοί ὁ ἕνας στόν ἄλλο, σέ μιά κίνηση συνε-

χοῦς συγκλίσεως καί ἐνοποιήσεως. Μὲ τὴν ἔννοια αὐτή, ἡ Ἐκκλησία εἶναι γεμάτη μὲ εὐχαριστία, μὲ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ μέσα σέ μιά συνεχῆ δωρεά τοῦ Ἐαυτοῦ Του καί ἐπομένως βρίσκεται σέ μιά κίνηση ἐνοποιῶν τῶν πιστῶν μὲ τὸν Χριστό καί μεταξύ τους, πού πραγματοποιεῖται ἀπὸ τὸν Χριστό καί μὲ τὴν δύναμή Του. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι συνδεδεμένη μὲ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ σ' αὐτὴ τὴν κίνηση τῆς αὐτοδωρεᾶς καί τῆς ἐνοποιήσεως ὅλων μὲ Αὐτόν καί μεταξύ τους αὐτὴ εἶναι ἀποτυπωμένη μὲ τὸ ἀναστημένο σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τὸ ὁποῖο ἀνεμπόδιστα ἔλκει ὅλους πρὸς Αὐτόν καί μεταξύ τους, μὲ τὸ Πνεῦμα πού ἀκτινοβολεῖ ἀπὸ Αὐτόν συγχρόνως ὅμως τοὺς ἔλκει καί πρὸς τὴν κατάσταση τῆς ἀναστάσεως πού ὑπάρχει ἐν Αὐτῷ, δηλαδή πρὸς τὴν κατάσταση ὅπου τὸ ἄνοιγμα καί ἡ σύμπτωση ὅλων στὸ Χριστό καί μεταξύ τους θά γίνει στὸν τέλειο βαθμό, ὅπως τέλεια εἶναι αὐτὰ στὸν ἀναστημένο Χριστό».

Εἶναι ἐπομένως μέσα μας τοποθετημένη ἡ φυσικὴ κίνηση ἀπὸ τὸν Θεό, τοῦ νά γίνεται δηλαδή ὁ ἕνας ἄνθρωπος δῶρο γιὰ τὸν ἄλλον, καί ἄρα ἡ θυσιαστικὴ διακονία μας πρὸς τοὺς ἄλλους εἶναι συστατικὸ τοῦ θεοειδοῦς τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἔχει πλαστεῖ ἀπὸ τὸν Πανάγαθο Δημιουργό «κατ' εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωσιν» Του.

Γιὰ τὴν φύση δέ καί τὴν ἀποστολὴ τῶν χαρισμάτων ὡς διακονημάτων μέσα στὴν ὀρθόδοξη ἐκκλησιολογία καί ζωὴ, ἄς ἀκούσομε τίς σκέψεις τοῦ πατρὸς Μιχαήλ Καρδαμάκη ἀπὸ τὴν ὡς ἄνω ὁμιλία τοῦ «Χαρίσματα καί διακονήματα. Μία σημαντικὴ πτυχὴ τῆς Παύλειας Ἐκκλησιολογίας»: «Ἡ χριστιανικὴ ζωὴ εἶναι μιά κλήση καί ἀποστολή, εἶναι ζωὴ μὲ τοὺς ἄλλους καί γιὰ τοὺς ἄλλους. Τὸ χάρισμά της καί κάθε χάρισμα της ὑψώνεται σέ εὐχαριστιακὴ θυσία χάριν τοῦ κάθε πλησίον ἢ ἀδελφοῦ μας, στὰ αὐστηρά ὅρια τῆς ἴδιας τῆς Ἐκκλησίας, μὲ τελικὸ σκοπὸ τὴν οἰκοδομὴ της (Ἐφ. 4, 16)... Εἶναι ἡ Ἐκκλησία πού δέν κυβερνᾶ ἀλλὰ διακονεῖ, πού δέν ἐξουσιάζει, ἀλλὰ ὑποφέρει, ὅπως ὁ Κύριος Της, στὴν οὐσία συνυποφέρει μὲ τοὺς πάντες καί τὰ πάντα ὅπου τὰ πάντα γιὰ διακονία καί τὰ πάντα καλοῦνται πρὸς ἀποστολή. Πάντα τὰ διακονήματα τῶν πιστῶν εἶναι χαρίσματα καί πάντα τὰ

χαρίσματα τῶν πιστῶν εἶναι διακονήματα, χωρὶς βέβαια νά εἶναι δυνατόν νά ἐνταχθοῦν σέ ἓνα ἀπόλυτο καθορισμένο σύστημα» (K. Rahner, *Die Trager des Selbstvollzug der Kirche*, In *Handbuch der Pastoraltheologie*, Band I, 2. Auflage, Herder 1970, σελ. 164). Τὰ διακονήματα δέν εἶναι ἔργα μας καθεαυτὰ, ἀλλὰ ἀποκαλύψεις τοῦ ἀπειρου πληρώματος τοῦ Θεοῦ, πού ἀπαντᾶ στὴν ἀποφασιστικὴ αὐτοπαράδοσή μας σ' Αὐτόν: διακονήματα τοῦ Θεοῦ, στὰ ὁποῖα τελειώνονται τὰ χαρίσματα, πού Ἐκεῖνος ἐπίσης χαρίζει σέ ὅλους ὅσους τὸν κατέχουν καί τὸν ἀναζητοῦν, τὸν ποθοῦν καί τὸν ὑπηρετοῦν μὲ πάθος, χωρὶς δηλαδή ἀνταμοιβὴ ἢ ἀνταπόδοση: «Τοιαύτη



γάρ τῶν χαρισμάτων ἡ φύσις οὐκ ἔχει στεφάνους οὔτε ἀμοιβήν» (Ἱ. Χρυσόστομος ΕΠΕ, τ. 27, σελ. 294).

Καί ἐπαναλαμβάνομε ἐδῶ τὴν ἀναφορά τοῦ ἀνωτέρω πατρὸς στὴν ὁμιλία του, στὴν ἐπισήμανση πού μᾶς δίδει ὁ Μέγας Βασίλειος: «Τὰ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ χαρίσματα ἀπάντων τῶν μελῶν εἶναι διακονία» (Μ. Βασίλειος P.G., 31, 205).

Καί ἀπὸ τὸ σύγγραμμα τοῦ ὡς ἄνω πατρὸς Μιχαήλ Καρδαμάκη «Ἐκκλησία, ἡ ὡραιωθεῖσα ἀγάπη», Ἐκδόσεις Μαῖστρος, 2001 (ὀ.π. σελ.

92), σταχυολογοῦμε τίς παρακάτω σκέψεις του: «Ὅλα τὰ κατορθώματα τῶν πιστῶν, κληρικῶν καί λαϊκῶν, εἶναι χαρίσματα τοῦ Θεοῦ. Ἀληθινὰ ἢ καλὰ, ὡραῖα στὴν ἀλήθειά τους, εἶναι ὅλα ὅσα ὁ Κύριος στὴν ἔσχατη ταπείνωσή Του “διακονεῖ κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ δι’ ἡμῶν, ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὃ ἐστὶν ἡ Ἐκκλησία”» (Κολ. 1, 24-25).

Μέ ὄλες τίς παραπάνω ἀναφορὲς συνειδητοποιοῦμε ὡς μέλη τῆς ἐκκλησίας, κληρικοί καί λαϊκοί, τὴν κεφαλαιώδη σημασίᾳ τῆς διακονίας στὴν χριστιανικὴ ζωὴ, τὴν διακονία ὡς «συνώνυμό» τῆς ἀγάπης, ὡς τὸ πρακτικὸ περιεχόμενο τῆς ἀγάπης, ἀφοῦ μέσα ἀπὸ τὴ διακονία πάντων πρὸς πάντες, ὀδηγοῦμαστε ἐκκλησιολογικά «εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, μέχρι κατανήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καί τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφ. 4, 12-13).

Τὴν παραπάνω λειτουργία τῶν χαρισμάτων καὶ τῶν διακονημάτων μέσα στὴν ὀρθόδοξη ζωὴ τῆς Χάριτος ἔχομε ὅλοι χρέος νὰ ἀναδείξουμε, κληρικοί καὶ λαϊκοί, ὡς διακόνου τοῦ περιούσιου λαοῦ τοῦ Θεοῦ, καλλιερῶντας τὰ τάλαντα, πού ἔλαβε ὁ καθένας ἀπὸ ἐμᾶς ἀπὸ τὸν Ἅγιον Τριαδικόν Θεόν, σὲ ἐκπλήρωση τοῦ ἱεροῦ χρέους πού πηγάζει ἀπὸ τὸ ἐσώτερο τῆς καρδιάς τοῦ καθενός, καὶ ὄχι ἀπὸ καθηκοντολογικὴ ὑποχρέωση.

Ἐχοντας περάσει τὸ κατώφλι εἰσόδου τῆς τρίτης χιλιετίας ὀρθόδοξης ζωῆς, ἡ σημασία τῶν χαρισμάτων καὶ διακονημάτων εἶναι πάντοτε ἐπίκαιρη στὴν καθόλου ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, καθὼς αὐτὰ ἀναζωπυρῶνουν τὴ ζωὴ τῶν πιστῶν μέσα στὴν ζωὴ τῆς Χάριτος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐνεργοποιοῦν τὴν πνευματικὴ ζωὴ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος, εἰς οἰκοδομὴν αὐτοῦ καὶ εἰς σωτηρίαν.

Σύμφωνα μὲ ὅσα ἐλέχθησαν ἀνωτέρω γιὰ τὴν ἐνότητα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος τόσο ἀπὸ τὸν θεῖο Παῦλο, ὅσο καὶ ἀπὸ τὸν Ἱερό Χρυσόστομο, ἡ διακονία καθίσταται ἡ αὐτοσυνειδησία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος, ἡ γνησιότητα τῆς εἰς Χριστόν ζωῆς του, ὁ μαγνήτης ἐκεῖνος πού προσελκύει τίς ἀμέτρητες δωρεές καὶ χάριτες τοῦ Παναγίου Πνεύματος, τόσο πρὸς καθένα ἀπὸ τοὺς πιστούς, ὅσο καὶ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ὡς σῶμα Χριστοῦ, τοῦ Θεοῦ τοῦ Ζῶντος.

Ὡς ἓνα χαρακτηριστικὸ παράδειγμα ὀρθοδόξου διακονίας, θὰ ἀναφέρουμε τὴν ὑπαρξὴ ἑνὸς σύγχρονου Ἁγίου τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τοῦ Ἁγίου Λουκά τοῦ ἱατροῦ, διαπρεποῦς χειρουργοῦ καὶ ἀρχιεπισκόπου τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος ἐκοιμήθη στὶς ἀρχές τῆς δεκαετίας τοῦ 1960 καὶ ἁγιοποιήθηκε ἀπὸ τὴν Ρωσικὴ Ὀρθόδοξο Ἐκκλησίαν τὸ 1996. Σὲ μία ἐπιστολὴ του πρὸς ἓνα παιδί του στὴν Τασκένδη ἔγραφε : « *Ἀγάπησα τὸ μαρτύριο τὸ ὁποῖο τόσο παράδοξα μοῦ καθάρισε τὴν ψυχὴ*» (Μαρτυρία ἀρχιμανδρίτου Νεκταρίου Ἀνωποπούλου, Καθηγουμένου Ἱερᾶς Μονῆς Σαγματᾶ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θηβῶν στὴν ἐκπομπή «Ἀρχονταρίκι» τῆς ET1 στὶς 3-6-2007) .

Κάνοντας ἓνα ἀπολογισμὸ στὰ θέματα τῆς ἀποψιφῆς παρουσίας, καταλήγουμε σὲ κάποια συμπεράσματα, ὡς καλοὺς λογισμούς καὶ μόνον, πού ἀφοροῦν τὴν θυσιαστικὴ, διακονικὴ, εὐχαριστιακὴ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας, ὡς τοῦ μόνου τρόπου ὑπάρξεώς της , πού ὀδηγεῖ διαχρονικὰ τὸν κάθε ἄνθρωπο στὴν διάσωση τοῦ προσώπου του καὶ στὴν συνάντησή του μὲ τὸν Σωτῆρα Χριστό.

1) Ἡ διαδικτυακὴ ποιμαντικὴ, ὡς συνέχεια τῆς εὐλογημένης ταχυδρομικῆς ποιμαντικῆς, ἀντιμετωπίζεται ἀπὸ τὸν ποιμένα ὡς θυσιαστικὴ διακονία, ὡς ἐσωτερικὴ καύση καρδιάς, καὶ ὄχι ὡς ἀναπόκριση κάποιας ἐξωτερικῆς καθηκοντολογικῆς ὑποχρέωσης, καὶ εἶναι δυνατόν νὰ φέρει εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα, ἄγνωστα σὲ μᾶς, ἀλλὰ τέτοια πού προσιδιάζουν στὴν ἀκατάληπτη γιὰ τοὺς ἄνθρώπους Θεῖα Οἰκονομία.

Καὶ ἡ ἀνωτέρω φράση «εἶναι δυνατόν» σημαίνει ὅτι ἐμεῖς δὲν μποροῦμε νὰ γνωρίζουμε, γιὰ τὴν δική μας πνευματικὴ οἰκοδομὴ, τοὺς ἄγνωστους δρόμους τῆς Θεῖας Οἰκονομίας, πού ὀδηγοῦν τὸν ἄνθρωπο στὴν σωτηρία καὶ τὴν διάσωση τοῦ προσώπου του.

2) Φέρνοντας στὴν μνήμη μας τὸ ὑπέροχο παράδειγμα τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου γιὰ τὴν κάθοδο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀπὸ τὴν κεφαλὴ πρὸς τὰ μέλη τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος, καὶ τὴν πνευματικὴ ἐνεργοποίησι κάθε μέλους τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος ἀπὸ τὴν κάθοδο αὐτῆ, τὸ μεταφέρομε στὴν ἐνοριακὴ ποιμαντικὴ διακονία, ὅπου ἡ ἀδιάλειπτη πνευματικὴ διακονία τοῦ ποιμένα, ἐνεργεῖ ὅπως τὸ αἷμα σὸ ἀνθρώπινο σῶμα, τὸ ὁποῖο μεταφέρει τίς ἀναγκαῖες οὐσίες γιὰ τὴν θρέψη τοῦ σώματος. Ἔτσι καὶ ἡ πνευματικὴ διακονία τοῦ ποιμένα τροφοδοτεῖ τοὺς πιστούς μὲ ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἀναγκαῖα πνευματικὰ ἐφόδια γιὰ τὴν εἰς Χριστόν οἰκοδομὴ τους.

3) Ἡ ἐνεργοποίησι τῶν χαρισμάτων τῶν πιστῶν (κληρικῶν καὶ λαϊκῶν) ὡς διακονημάτων, μέσα στὴν ἐνοριακὴ ζωὴ, ἀποτελεῖ τὴν ἐφαρμογὴ στὴν ζωὴ μας τῆς παραβολῆς τῶν τάλαντων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δηλαδὴ τὴν ἀποδοχὴ τῆς θυσιαστικῆς-διακονικῆς ὑπόστασις τοῦ προσώπου μας, κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωση τοῦ Παναγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ. Σ' αὐτὴ τὴν ἐνεργοποίησι τῶν χαρισμάτων τῶν πιστῶν, πρωταρχικὸ ρόλο κατέχει ὁ ποιμένας, ὁ ὁποῖος εἰς τύπον Χριστοῦ ἀκολουθεῖ τὴ διακονικὴ-θυσιαστικὴ-εὐχαριστιακὴ ἀποστολὴ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀποτελεῖ πόλο ἀναφορᾶς γιὰ τὸ κυριακό-εὐχαριστιακὸ σῶμα μὲ τὴν διακονία του.

4) Ἡ χρησιμοποίησι τῆς τεχνολογίας ὡς μέσου θυσιαστικῆς διακονίας γιὰ τὸν πάσχοντα ἄνθρωπο καὶ τίς ἀνάγκες του, ὡς πνευματικοῦ «δικτύου» στὴν ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ, δίδει τὴν ἀπάντησι σὸ ἐρώτημα γιὰ τὴν διαχρονικότητα τῆς ἐκκλησιαστικῆς παράδοσις, ἡ ὁποία Παράδοσις μεταφέροντας τὸν ἄνθρωπο τὴν μοναδικὴ ὁδὸ ἐνώσεως τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεό, στὴν συμμετοχὴ του στὴν Ὄντως Ζωή, παραμένει πάντοτε ἡ μοναδικὴ νέα καὶ αἰώνια ἀλήθεια γιὰ

τήν συνολική σωτηρία τοῦ κάθε ἀνθρώπου. Ἡ Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας χρησιμοποιεῖ τὰ μέσα ἐπικοινωνίας, πού προσφέρει κάθε ἐποχή, γιά νά διακονήσει καί νά ὑπηρετήσει τόν ἄνθρωπο, στό σχέδιο τῆς Θείας Οἰκονομίας.

5) Ἡ θυσιαστική διακονία τοῦ ποιμένα εἶναι σαφῶς μία ἐπίπονη προσπάθεια, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ συνεχή πνευματική προετοιμασία του, καί ὅπως οἱ ἁγιοὶ, κατά τή διάρκεια τῆς ἡμέρας καταγίνονται μέ τήν ἐπιδιόρθωση τῶν διχτυῶν τους, γιά νά μποροῦν τή νύκτα νά τὰ ἀπλώσουν γιά νά γεμίσουν ψάρια, ἔτσι καί ὁ πνευματικός ἀγέλας ἀσχολεῖται πρῶτα μέ τή δική του ἐσωτερική κάθαρση, καί ἔπειτα μέ τήν διακονία τῶν ἀδελφῶν του.

Ἄς δοῦμε τί μας λέγει ὁ μακαριστός Παῖσιος ἀγιορείτης μοναχός (Λόγοι Α': *Μέ πόνο καί ἀγάπη γιά τόν σύγχρονο ἄνθρωπο*, Ἱερόν Ἡσυχαστήριον Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου, Σουρωτή Θεσσαλονίκης, σελ. 312) : «Ἡ πνευματική ἐργασία στόν ἑαυτό μας εἶναι ἀθόρυβη ἐργασία στόν πλησίον, γιατί μιλάει τό παράδειγμα, καί τότε μιμοῦνται οἱ ἄνθρωποι τό καλό πού βλέπουν καί διορθώνονται... Ὁ χαριτωμένος ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ μεταδίδει θεία Χάρη καί ἀλλοιώνει τούς σαρκικούς ἀνθρώπους. Τούς ἐλευθερώνει ἀπό τή σκλαβιά τῶν παθῶν καί τούς πλησιάζει μ' αὐτόν τόν τρόπο στόν Θεό καί σώζονται».

Κάθε ἐπομένως νέα πρόταση θυσιαστικῆς διακονίας δίδει τήν εὐκαιρία γιά ἐσωτερική μουσική ἐργασία, γιά ἐσωτερικά δάκρυα, γιά παράκληση στόν Πανάγιο Τριαδικό Θεό.

6) Ἡ διαδικτυακή ποιμαντική, ὡς μέσο σύγχρονης οἰκειώσεως καί προσωπικῆς συναντήσεως τοῦ ποιμένα μέ τόν ἄνθρωπο, καί εἰδικότερα μέ τούς νέους, δίδει τήν δυνατότητα νά γνωρίσει ὁ πνευματικός τὰ προβλήματα καί τίς ἀγωνίες τοῦ νέου ἀνθρώπου καί μέ πνεῦμα θυσιαστικῆς διακονίας καί αὐταπαρνήσεως νά ἀπαντήσει σέ αὐτά, καί τότε θά μιλήσει μυστικά στήν ψυχή του, καί θά ὀδηγήσει τόν νέο ἄνθρωπο σέ σχέση πνευματικῆς πατρότητας, σέ σχέση μυστηριακῆς ζωῆς, σέ κοινωνία ὀρθόδοξης σωτηρίας.

Οἱ νέοι σήμερα διψοῦν γιά ἀληθινές ἀνθρώπινες σχέσεις, ἀναζητοῦν τήν ἀλήθεια, θέλουν νά διανύσουν μία πορεία γιά συνάντηση μέ τόν Σωτήρα Χριστό, ἀπλῶς παραμένοντες πολλές φορές μπερδεμένοι μέ τόν ὀρθό δρόμο πού πρέπει νά ἀκολουθήσουν. Ἡ θυσιαστική διακονία τῆς Ἐκκλησίας, μέ πόνο καί δάκρυα, μπορεῖ μόνο αὕτη νά ἀνακουφίσει τόν νέο καί τόν πονεμένο ἄνθρωπο, καί νά ὀδηγήσει τὰ βήμα-

τά του στόν Σωτήρα Χριστό.

Ἄς δοῦμε τί μᾶς λέγει καί πάλι σχετικά ὁ μακαριστός Ἁγιορείτης Γέροντας Παῖσιος Μοναχός (†1994) (Γέροντος Παῖσιου. *Λόγοι Α': Μέ πόνο καί ἀγάπη γιά τόν σύγχρονο ἄνθρωπο*, Ἱερόν Ἡσυχαστήριον Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, Σουρωτή Θεσσαλονίκης, σελ. 258):

«Πῶς μπορεῖ Γέροντα, νά πλησιάσει κανεῖς τούς νέους πού ἔχουν παραστρατήσει;

-Μέ τήν ἀγάπη. Ἄν ὑπάρχη ἀληθινή, ἀρχοντική ἀγάπη, ἀμέσως οἱ νέοι τό πληροφοροῦνται καί ἀφοπλίζονται. Ἔρχονται στό Καλύβι παιδιά, ἀπό χίλιες καρδιές καρύδια, μέ διάφορα προβλήματα. Τούς καλωσορίζω, τούς κερνώ, τούς μιλῶ, καί σέ λίγο γινόμαστε φίλοι. Ἀνοίγουν τήν καρδιά τους καί δέχονται καί τή δική μου ἀγάπη. Μερικά, τὰ κακόμοιρα εἶναι τόσο στερημένα! Διψοῦν γιά ἀγάπη. Φαίνεται ἀμέσως πού δέν ἔνοιωσαν ἀγάπη οὔτε ἀπό μάνα οὔτε ἀπό πατέρα δέν χορταίνουν. Ἔτσι, ἅμα τὰ πονέσης, ἅμα τὰ ἀγαπήσης, ξεχνοῦν καί τὰ προβλήματα, καί τὰ ναρκωτικά ἀκόμη, φεύγουν καί οἱ ἀρρώστεις, ἀφήνουν καί τίς ἀταξίες καί ἔρχονται εὐλαβικοί προσκυνητές μετά στό Ἅγιον Ὅρος. Γιατί πληροφοροῦνται κατά κάποιον τρόπο τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ».

7) Οἱ λαϊκοί μποροῦν νά βοηθήσουν τό ἔργο τοῦ ποιμένου τῆς ἐνορίας, μέ τόν τρόπο πού θά σκεφθεῖ ὁ ποιμένας τῆς ἐνορίας νά «ἐκμεταλλεῖται» τὰ χαρίσματα τοῦ λαϊκοῦ ἐνορίτου, καί νά τόν ὀδηγήσει νά τὰ μετατρέψει σέ διακονήματα, πρὸς δόξαν τοῦ Παναγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ, καί νά βοηθήσει μέ τό ἔργο του τούς ἄλλους ἐνορίτες. Ἡ ἐκκλησιαστική ζωὴ βιώνεται «σύν πᾶσι τοῖς ἁγίοις», χαριτώνεται «σύν πᾶσι τοῖς ἁγίοις», παρουσιάζεται εὐάρεστος στόν Θεό «σύν πᾶσι τοῖς ἁγίοις». Ἡ «ἐκμετάλλευση» τῶν χαρισμάτων τῶν πιστῶν ὡς διακονημάτων μέ τήν πνευματική καθοδήγηση τοῦ ποιμένα ἀπελευθερώνει τήν πλουσιοπάροχη Χάρη καί τίς ἀμέτρητες δωρεές τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πρὸς ὀλόκληρη τήν ἐκκλησιαστική κοινότητα, καί μέ τό τρόπο αὐτό «παγιώνεται» ἀπό τούς πιστούς, πού ἀποτελοῦν τό ἐκκλησιαστικό σῶμα, ὅτι ἡ θυσιαστική διακονία ἀπό ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας πρὸς ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ τόν ἀσφαλῆ δρόμο πνευματικῆς ἀνόδου καί σωτηρίας. Καί γιά νά ἐπαναλάβουμε ἐδῶ τόν λόγο τοῦ Ἁγίου Μακαρίου του Αἰγυπτίου: «Ἡ σωτηρία μας περνάει πρῶτα ἀπό τήν σωτηρία τῶν ἄλλων».

8) Ἡ παρουσίαση τῶν δυῶν θεματικῶν ἐνοτήτων ἔγινε στά πλαίσια τῆς παρουσίας κάποιων καλῶν λογισμῶν. Τόσο γιά τήν διαχείριση αὐτῶν τῶν καλῶν

λογισμῶν, ὅσο καί γιά τήν ἐνεργοποίησή τους, μέ τήν ὑλοποίηση τῆς διαδικτυακῆς διακονίας, δέν μποροῦμε νά γνωρίζουμε τά ἀποτελέσματά τους, γιά τήν πνευματική μας οἰκοδομή, ὅμως καί ἡ ἀπλή ἐλπίδα ὅτι εἶναι δυνατόν νά βοηθηθεῖ ἔστω καί ἕνας μόνον ἄνθρωπος, ἀπό αὐτῆς τῆς μορφῆς τήν θυσιαστική διακονία τῆς Ἐκκλησίας μας, μᾶς δίνει τό ἐρέθισμα νά σκεφθοῦμε, ὡς ἕνα καλό λογισμό, ὅτι ἴσως νά ἦταν χρήσιμη ἡ υἱοθέτησή της, μέ μοναδική χαρά καί προσδοκία τούς λόγους τοῦ Κυρίου μας: «οὕτω, λέγω ὑμῖν, χαρά γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ ἐπί ἐνὶ ἁμαρτωλῶ μετανοοῦντι» (Λουκ. 15, 10).

9) Γιά τήν ὑπαρξή τῶν ταλάντων μέσα μας, καί γιά τό ποιά τάλαντα μᾶς ἔχει χαρίσει ὁ Θεός, δέν χρειάζεται νά πολυσκεφθοῦμε γιά νά ἀποφασίσουμε νά τά μεταδώσουμε στούς ἄλλους: Καί μόνο νά αἰσθανόμαστε μέσα στήν καρδιά μας τήν χαρά τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἶναι ἀρκετό γιά νά μᾶς ὀδηγήσει, ὡς ἐσωτερικό καθῆκον καί ὄχι ὡς καθηκοντολογική ὑποχρέωση, στή θυσιαστική διακονία πρὸς τόν ἄλλον.

10) Ἐπιστέγασμα ὅλων τῶν παραπάνω σκέψεων ὡς καλῶν λογισμῶν εἶναι τό ὅτι ἡ μεγιστοποίηση τῶν προσπαθειῶν ὅλων μας, κληρικῶν καί λαϊκῶν, στήν «ἐκμετάλλευση» τῶν ταλάντων καί τῶν χαρισμάτων τοῦ καθενός ἀπό ἐμᾶς πρὸς δόξαν Θεοῦ, ὡς ἔκφραση διακονίας πρὸς τόν πάσχοντα ἄνθρωπο, συντελεῖ στήν φανέρωση καί ὑλοποίηση τοῦ εὐχαριστιακοῦ χαρακτήρα τῆς Ἐνορίας, δηλαδή στήν φανέρωση τοῦ ζωντανοῦ εὐχαριστιακοῦ ἡθους τῆς Ἐνορίας καί τοῦ λυτρωτικοῦ της σκοποῦ πρὸς τόν ἄνθρωπο κάθε ἐποχῆς.

Ἔτσι αὐτή ἡ παρουσίαση μέσα ἀπὸ τίς δύο θεματικές ἐνότητες εἶχε ὡς σκοπό νά ἐπαναλάβει αὐτήν ἀκριβῶς τήν φανέρωση τοῦ ζωντανοῦ εὐχαριστιακοῦ ἡθους τῆς Ἐνορίας, δηλαδή τῆς Ἐνορίας ὡς μοναδικῆς δυνατότητας λυτρώσεως τοῦ ἀνθρώπου καί διάσωσης τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου.

Στό σημεῖο αὐτό θά ἐπαναλάβομε τίς ἐπισημάνσεις ἀπὸ τό πρόσφατο Δελτίο τῆς «Φωνῆς Κυρίου» τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας γιά τήν Κυριακή τοῦ Θωμᾶ [15ης Ἀπριλίου 2007, ἀριθ. Φύλλου 15 (281)],

ὅπου ἀναφέρεται χαρακτηριστικά: «Ἄλλωστε τό αἶτημα ἐπανευαγγελισμοῦ τῆς κοινωνίας μας εἶναι λίαν ἐπίκαιρο καί ἐπεῖγον μέ τούς συντετοῦς συνεργούς τοῦ Θεοῦ καί τήν πλέον κατάλληλη μεθοδολογία καί προσιτή γλώσσα. Ὁ πνευματικά διψασμένος σύγχρονος ἄνθρωπος περιμένει “τά ρήματα ζωῆς”, ὅπως μᾶς εἶπε σήμερα ὁ Ἀπόστολος, καί ὁ Ἱερός Χρυσόστομος θά τονίσει πολύ χαρακτηριστικά ὅτι: “οὐδέν ψυχρότερον χριστιανοῦ ἐτέρους μὴ σώζοντος”. Ἀλλά τό ἐρώτημα πού τίθεται εἶναι: Θά κρατήσουμε αὐτά τά “ρήματα ζωῆς” μονάχα γιά τόν ἑαυτό μας; Ὁχι βέβαια. Κάθε πιστός καλεῖται νά “μαρτυρήσει” τά μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ πού ὁ ἴδιος ἔχει γευθεῖ.

Καλεῖται νά γίνει μεταδοτικός πομπός. Λοιπὸν ἄς προχωρήσουμε σέ βήματα συνεργασίας στό ἀποστολικό ἔργο τῆς μάνας μας Ἐκκλησίας».

Τελειώνοντας τήν ἀποψινὴ παρουσίαση στήν ἀγάπη σας, θά ἤθελα νά κάνομε μία τελικὴ ἐπισημάνση, ὡς ἐπίλογο αὐτῆς:

Ὅτι ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος ὡς Ἐπιστάτης καί Οἰκονόμος τῶν πνευμα-

τικῶν πατέρων καί ποιμένων στό ἔργο τους γιά προσέλευση ψυχῶν πρὸς τόν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό, ἔχει κεφαλαιώδη καί πρωταρχικό ρόλο: καί αὐτή τήν πληροφορία, μᾶς καί ἡ πνευματικὴ πληροφορικὴ εἶναι τό ἀντικείμενο τῆς ἀποψινῆς παρουσίας, μᾶς τήν δίδει ἕνας χαιρετισμὸς ἀπὸ τήν τρίτη Στάση τῶν Χαιρετισμῶν τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καί Ἀειπαρθένου Μαρίας:

«Χαῖρε, τῶν ἀλιέων τὰς σαγήνας πληροῦσα».

Χαῖρε ἡ Ἀειπάρθενος Κόρη, πού γεμίζεις μέ ψυχές πιστῶν τά πνευματικά δίχτυα τῶν ποιμένων καί πνευματικῶν πατέρων. Μ' αὐτή τήν βεβαιότητα καί τήν πίστη ὅτι ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος ἀγρυπνεῖ καί οἰκονομεῖ πάντοτε γιά νά προσέρχονται ψυχές στά πνευματικά δίχτυα τῶν ποιμένων μας, προκειμένου νά εἰσέλθουν στήν ζωὴ τῆς Χάριτος καί τῆς σωτηρίας, ἄς κλείσομε αὐτήν τήν παρουσίαση, καί ἄς ζητήσομε τίς ἀπειρες εὐλογίες τῆς Ὑπερευλογημένης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καί Ἀειπαρθένου Μαρίας, καί ἄς ἔχομε τήν εὐχή Της στὸν ἀγώνα μας γιά τὴν σωτηρία.



Σωφρόνιος ὁ Γρηγοριάτης

Ἀντωνίου Στιβακτάκη,
Ἐκπαιδευτικοῦ - Συγγραφέα

Τὸ μοτοράκι εἶχε ἀφήσει πρὶν ἀπὸ λίγο τὸν ἄρσανά τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Διονυσίου καὶ πλησίαζε στὴ Μονὴ τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου, πού ὑψώνεται ἐπιβλητικά λίγο βορειότερα ἀπ' αὐτήν.

Ἡ Μονὴ τυλιγόταν στὴν κατανυχτικὴ ἡρεμία καὶ ἐρημία ἐκείνου τοῦ καλοκαιρινοῦ πρωϊνοῦ καὶ μόνο ὁ μονότονος ἦχος τοῦ βεντζινοκίνητου μοτορακιοῦ ἀκουγόταν ρυθμικά, ἀποτελώντας χαρακτηριστικὴ «παραφωνία» μέσα στὴν κυριαρχία τῆς ἀπόλυτης γαλήνης, προάγγελος ἴσως τῆς λαίλαπας τοῦ τεχνικοῦ «πολιτισμοῦ» καὶ τῆς κοσμικῆς βαρβαρότητας πού μερικὰ χρόνια ἀργότερα, δηλαδή στὶς μέρες πού διανύουμε τώρα, ἔχουν πάρει τέτοια ἔκταση, ὥστε ἀπειλοῦν σοβαρὰ νὰ ἀλλοιώσουν τὴν ἀρχέγονη περιβαλλοντικὴ καὶ πνευματικὴ ὁμορφιά τοῦ Ἁγίου Ὁρους¹.

Βρισκόμουν μέ τούς συμπροσκυνητές μου πάνω σ' αὐτὸ τὸ «πρωτόγονο» μοτοράκι πού ἀκόμη τότε -πρὶν ἀντικατασταθεῖ ἀπὸ ἄλλο πιὸ σύγχρονο- ἔκανε τὸ δρομολόγιο ἀπὸ τὴ Δάφνη πρὸς τὴν Ἁγία Ἄννα καὶ ἀντιστρόφως, ἐξυπηρετώντας «συγκοινωνιακά» τὶς Μονές, τὶς Σκῆτες καὶ τὰ Ἑσυχαστήρια τῆς νοτιοδυτικῆς πλευρᾶς τῆς ἀθωνικῆς χερσονήσου.

Ἦταν ἡ πρώτη φορά πού ἐπισκεπτόμουν τὸν Ἱερό Ἄθωνα καὶ «ρουφοῦσα» τὴ γαλήνη του, τὴν πνευματικὴ γοητεία του, τὴ φυσικὴ ὁμορφιά του, ὅπως ἡ διψασμένη γῆ ρουφάει τὸ δροσερό νερὸ μιᾶς κρυστάλλινης, πρωτόγνωρης, εὐεργετικῆς, λυτρωτικῆς πηγῆς. Μιᾶς πηγῆς πού συντελεῖ σὸ νὰ φυτρώσουν καὶ νὰ ἀνθίσουν στὴν ξερὴ διψασμένη γῆ πρασινάδες, λουλούδια

καὶ μυρωμένα ἄνθη².

Συμπροσκυνητές μου ἦταν ὁ συμπατριώτης μου θεολόγος Ἑμμανουὴλ Λενιδάκης, ἀπόφοιτος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, νῦν π. Ἑμμανουὴλ στὴν Ἱερά Μητρόπολη Ἀλεξανδρουπόλεως, καὶ ὁ Θεσσαλονικιὸς δάσκαλος Θεοφύλακτος Μεσαρετζίδης, ἓνας πρᾶος κι εὐγενικὸς ἄνθρωπος μικρασιατικῆς ποντιακῆς καταγωγῆς.

Πλησιάζοντας σὸν ἄρσανά τῆς Μονῆς Γρηγορίου, εἶδαμε νὰ κατηφορίζει ἀπὸ τὴν κύρια εἴσοδο τῆς Μονῆς πάνω σὸ πλακόστρωτο δρομάκι μιὰ μικρὴ «λιτανεία» μέ ἐπίκεντρο τὸν Καθηγούμενο Ἀρχιμανδρίτη π. Γεώργιο, τὸν ὁποῖο ἀκολουθοῦσαν πολλοὶ ἀπὸ τούς μοναχοὺς τῆς Μονῆς, ψέλνοντας μέ ἀγγελικὴ φωνὴ τὸ Ἀπολυτίκιον τοῦ προστάτου τους Ἁγίου Νικολάου. Αὐτὴ ἡ ὀπτικὴ καὶ συγχρόνως ἀκουστικὴ εἰκόνα δημιούργησε στὴν ψυχὴ μου κι ἔμεινε ἔκτοτε ἀνεξίτηλα γραμμένη τὸ νοῦ καὶ στὴν καρδιά μου.

Ὅταν φθάσαμε σὸν ἄρσανά καὶ κατεβήκαμε ἀπὸ τὸ μοτοράκι, ὁ Καθηγούμενος, πού σὸ μεταξύ εἶχε φθάσει κι αὐτὸς ἐκεῖ μέ τὴ συνοδεία του, μᾶς εὐλόγησε καὶ στὴ συνέχεια ἐπιβίαστηκε σὸ πλοιάριο μέ δύο ἀκόμη μοναχοὺς μέ προορισμὸ τὴ Δάφνη καὶ στὴ συνέχεια τὸν κόσμον, ὅπου εἶχε νὰ τακτοποιήσει κάποια θέματα πού ἀφοροῦσαν τὸ Μοναστήρι.

Ἐμεῖς προχωρήσαμε γιὰ λίγο πάνω σὸ σχετικὰ ἀνηφορικὸ καλντερίμι καὶ σέ λίγο φθάσαμε στὴν εἴσοδο τῆς Μονῆς, πού περιβάλλεται ἀπὸ ὑψηλὰ τεῖχη καὶ δίνει τὴν αἴσθησιν ἑνὸς καλὰ ὀχυρωμένου βυζαντινοῦ κάστρου.

Σ' αὐτὸ τὸ ἄριστα ὀργανωμένο καὶ πνευματικὰ ἀκμαῖο κοινόβιο τοῦ Ἁγίου Ὁρους, τὸ ὁποῖο

ἴδρυσε ὁ Ὅσιος Γρηγόριος ὁ Σιναΐτης, ὁ διδάσκαλος τῆς καρδιακῆς ἀδιάλειπτης προσευχῆς, οἱ Πατέρες μᾶς πρόσφεραν ἀβραμιαία φιλοξενία πού μᾶς ἔμεινε ἀξέχαστη.

Ἀνάμεσα στίς πνευματικές ἐμπειρίες πού ζήσαμε ἐδῶ καί ἄφησαν τά ἅγια ἴχνη τους στό νοῦ καί στήν καρδιά μου ἦταν ἡ γνωριμία μας μέ τό μοναχό καί σήμερα Ἱερομόναχο π. Εὐμένιο Γρηγοριάτη, ἕνα χαριτωμένο μοναχό μέ τόν ὁποῖο διατηρῶ ἔκτοτε τακτική πνευματική ἐπικοινωνία πού ἀναπαύει τήν ψυχή μου. Τότε εἶχε τό διακόνημα τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ.

Γνωρίσαμε ἐπίσης καί τό μοναχό Σωφρόνιο, τόν ὁποῖο συναντήσαμε σχεδόν «τυχαῖα» τήν ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεώς μας ἀπό τή Μονή κι ἀμέσως διακρίναμε πάνω του τά ἴχνη τῆς πολύχρονης ἀσκήσεως καί τῆς μετάνοιας. Ἡ ὄλη του σωματική διάπλαση σοῦ ἔδινε τήν ἐντύπωση ἑνός μικροῦ παιδιοῦ. Ἐνα κοντό, ἀδύναμο, σχεδόν σκελετωμένο σῶμα, περιβεβλημένο τό ράσο, πάνω στό ὁποῖο στηριζόταν ἕνα κεφάλι μέ τόν χαρακτηριστικό καλογερικό σκουῖφο στήν κορυφή κι ἕνα ξερακιανό ἐκφραστικό πρόσωπο συμπλήρωναν τήν ἐξαιρετική εἰκόνα ἐκείνου τοῦ μικροσκοπικοῦ καί λιπόσαρκου μοναχοῦ.

Ἡ ματιά μας βέβαια δέν μπορούσε νά εἰσχωρήσει καί στά ἔγκατα τῆς ψυχῆς του, γιά νά τήν ἐξερευνήσει καί νά τήν περιγράψει. Ὅμως ἡ ὄλη του παρουσία πρόδιδε ἕναν ἄνθρωπο πίστεως, ἀσκητικῶν ἀγώνων, προσευχῆς καί μετάνοιας.

Τόν πλησιάσαμε μέ σεβασμό καί ἀσπασθήκαμε τό σκελετωμένο χέρι του. Αὐτός χάρηκε πολύ γιά τή γνωριμία μας καί γιά τήν καταγωγή μας. Μέ νοσταλγία μᾶς μίλησε γιά τόν Ἅγιο Μηνᾶ, πού ὅταν ἦταν ἀκόμη στόν κόσμο, τόν ἐπισκεπτόταν στό μικρό καί στό μεγάλο ναό του στό

Ἡράκλειο, προσευχόταν καί τοῦ ζητοῦσε νά μεσιτεύσει στόν Κύριο, γιά νά ὀδηγεῖ τά βήματα του στό ἄγαθόν.

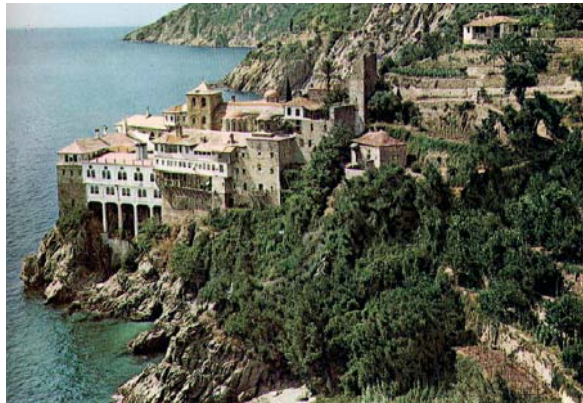
Μᾶς παρακάλεσε μάλιστα μέ ἀπλότητα μικροῦ παιδιοῦ, ὅταν ἐπιστρέψουμε στό Ἡράκλειο, νά πᾶμε στόν Ἅγιο Μηνᾶ καί νά ἀνάψουμε ἕνα κερί στή Χάρη του γι' αὐτόν. Στό τέλος ζητήσαμε τήν εὐχή του, τόν παρακαλέσαμε νά μᾶς θυμᾶται στίς προσευχές του καί τόν ἀποχωριστήκαμε μέ «συντετριμμένην καρδίαν» ἀναλογιζόμενοι τό μέγεθος τῶν ἀσκητικῶν του ἀπογόνων καί τήν ἀξία τῆς μετάνοιάς του.

Ἡ συνάντησή μας αὐτή μέ τό Γέροντα Σωφρόνιο μου δημιούργησε ἔντονη τήν ἀνάγκη νά μάθω γι' αὐτόν περισσότερα πράγματα. Ἐμαθα λοιπόν ὅτι καταγόταν ἀπό τήν περιοχή Ἁγία Τριάδα τῆς πόλεως τοῦ Ἡρακλείου, ὅπου γεννήθηκε τό ἔτος 1907. Τό κοσμικό του ὄνομα ἦταν Στυλιανός Φραγκουδάκης καί οἱ γονεῖς

του ὀνομάζονταν Ἰωάννης καί Εἰρήνη³.

Ἀπό μικρός φλεγόταν ἀπό τόν θεῖο πόθο τῆς μοναχικῆς ζωῆς, πόθο τόν ὁποῖο πολλές φορές ἐμπιστευόταν στίς εἰκόνες τοῦ Κυρίου, τῆς Θεομήτορος καί τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ, τοῦ πολιούχου καί προστάτου τῆς πόλεως Ἡρακλείου.

Ἐτσι στίς 17 Μαρτίου τοῦ ἔτους 1931 σέ ἡλικία 24 ἐτῶν πῆρε τήν ὀριστική ἀπόφαση νά ἐγκαταλείψει τά ἐγκόσμια, νά ὀδηγήσει τό πλοῖο τῆς ψυχῆς του στό ἀπάνεμο λιμάνι τοῦ Ἁθωνος καί νά κοινοβιάσει στό αὐστηρό κοινόβιο τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου σέ μιά ἐποχή πού ἡ Μονή αὐτή βρισκόταν, ὅπως ἀκριβῶς καί στίς μέρες μας, σέ μεγάλη πνευματική ἀκμή καί εἶχε Καθηγούμενο τόν Ἱερομόναχο Ἀθανάσιο Γρηγοριάτη (1873-1953), μιά σεβάσμια μορφή καί θύμιζε τούς παλαιούς Πατέρες τῶν Κοινοβίων τῆς Θηβαΐδος



Ἡ Μονή Ὁσίου Γρηγορίου στό Ἅγιον Ὄρος.

καί γιά τόν ὁποῖο γράφει πολύ χαρακτηριστικά ὁ μακαριστός Γέροντας Θεόκλητος Διονουσιάτης μεταξύ ἄλλων καί τά ἑξῆς: «Ἐάν ἦμουν ἀσιογράφος καί μοῦ ἀνέθεταν τήν ἀσιογράφησιν ἑνός Ἁγίου τοῦ ὁποίου ὅμως τά χαρακτηριστικά ἦσαν ἄγνωστα, θά διεζωγράφιζα ἀκέραιον τό ἅγιον Ἱερομόναχον Ἀθανάσιον»⁴.

Κάτω ἀπό τήν πνευματική καθοδήγηση καί τή φροντίδα αὐτοῦ τοῦ θαυμαστοῦ καί Ἁγίου Γέροντος ὑποτάχθηκε καί κοινοβίασε στήν Ἱερά Μονή τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου ὁ μοναχός Σωφρόνιος, ἡ μοναχική κουρά τοῦ ὁποίου ἐγινε στίς 11 Ἰουνίου τοῦ ἔτους 1933.

Τόν Γέροντα του καί Καθηγούμενο τῆς Μονῆς π. Ἀθανάσιο τόν θαύμαζε, τόν σεβόταν καί τόν ὑπεραγαποῦσε. Μάλιστα ὁ Θεός ἀξίωσε τόν ταπεινό μοναχό Σωφρόνιο νά ζήσει ἐκδηλώσεις καί δείγματα τοῦ προορατικοῦ χαρίσματος, τῆς διακρίσεως καί τῆς ὁσιότητος τοῦ Γέροντός του.

Πραγματικά μεγάλη εὐλογία!

Ἀξίζει νομίζω νά ἀναφέρουμε ἐδῶ συνοπτικῶς τίς σχετικές διηγήσεις-μαρτυρίες τοῦ μοναχοῦ Σωφρονίου, Μορφῆ Ἀγιορείτου Μοναχοῦ. ἐκτός τῶν ἄλλων, μᾶς ἀποκαλύπτουν καί μερικές πτυχές πολύ ἐνδιαφέρουσες τῆς δικῆς του δύσκολης ἀσκητικῆς πορείας.

«Στήν ἀρχή τῆς καλογερικῆς μου ζωῆς», λέγει ὁ Γέροντας Σωφρόνιος, «συνεπαρμένος ἀπό ἀσκητικό ἐνθουσιασμό ἐπιχειροῦσα πολλῶν εἰδῶν ἀσκήσεις. Κάποτε ἐφόρεσα μέσα ἀπό τά ροῦχα μου σιδερένιες ἀλυσίδες. Καί γιά νά ταλαιπωροῦμαι στόν ὕπνο, τοποθέτησα κάτω ἀπό τό στῶμα χαλίκια. Ἔτσι νόμιζα ὅτι εὐαρεστῶ τόν Θεόν καί ἀκολουθῶ τά ἴχνη τῶν ἀρχαίων ἀσκητῶν. Γιά ὅλα αὐτά βέβαια δέν εἶχα ἀναφέρει τίποτε σέ κανέναν. Κανένας δέν γνῶριζε τίς προκοπές μου. Οὔτε καί ὁ Γέροντας. Κάποια ἡμέρα δέχθηκα στό κελλί μου τήν ἐπίσκεψιν τοῦ Ἱγουμένου.

-Ἐ, τί κάνεις ἐδῶ, πάτερ Σωφρόνιε; Πῶς τά περνᾷς;

-Μέ τήν εὐχή σου, Γέροντα, καλά εἶμαι.

-Μήπως κανεῖς παραπανίσιες ἀσκήσεις;

Τό σῶμα σου εἶναι ἀσθενικό καί δέν ἀντέχει γιά πολλά.

-Ἐγώ, Γέροντα, δέν ἀνήκω στούς προκομένους καλογήρους.

-Γιά νά ἰδοῦμε ὅμως, παιδί μου, τί ἔχεις βάλει κάτω ἀπό τό στῶμα σου. Τί βλέπω ἐδῶ; Χαλίκια! Νά τά πάρεις καί νά τά πετάξεις.

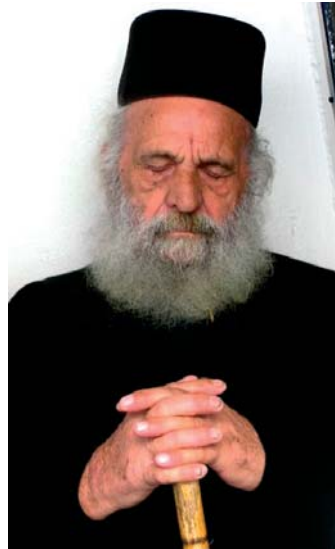
Ἐγώ -συνεχίζει ὁ π. Σωφρόνιος- ἔμεινα ἐκπληκτος. Σκέφθηκα ὅτι ἀνθρωπίνως ἦταν ἀδύνατο νά ἐγνώριζε ὁ Γέροντας τήν περίπτωσιν. Καί συλλογιζόμενος: «Ἄραγε νά ξέρει καί γιά τίς ἀλυσίδες». Δέν πρόλαβα ὅμως νά τελειώσω τήν σκέψιν μου.

-Πάτερ Σωφρόνιε, μοῦ λέει, γιά νά ἰδῶ τί φορεῖς ἐπάνω στό σῶμα σου... Τί πράγματα εἶναι αὐτά; Νά τίς βγάλεις τίς ἀλυσίδες αὐτές. Δέν ἔχουν νά σέ ὠφελήσουν σέ τίποτε»⁵.

Ὁ μοναχός Σωφρόνιος ἀκούγοντας αὐτά ἐκείνη τήν ὥρα «ἐδοκίμασε μέσα του ἕνα ἱερό ρίγος. Ἀντιλήφθηκε ὅτι κάτι θαυμαστό συνέβαινε στό Γέροντά του. Κάτι ὑπερφύες πού δέν προερχόταν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. Μέσα του κατοικοῦσε ὁ Παράκλητος καί τοῦ ἀπεκάλυπτε «τά ἄδηλα καί τά κρύφια». Καί προηγουμένως τόν ἀγαποῦσε καί τόν ἐσέβeto, ἀλλά τώρα αὐξήθηκε ὑπερβολικά ἡ εὐλάβεια πρὸς τό πρόσωπό του. Μέσα στόν Γέροντά του κατοικοῦσε καί ἐκινεῖτο καί ἐνεργοῦσε ἐμφανῶς ἡ Χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος»⁶.

Ὁμως ὁ μοναχός Σωφρόνιος ὁ Κρητικός εἶχε καί ἄλλες θαυμαστές ἐμπειρίες ἀπό τόν Ὁσιο Γέροντά του καί μάλιστα «ὅταν ὁ π. Ἀθανάσιος ἐτοιμαζόταν γιά τό ταξίδι τοῦ οὐρανοῦ»⁷.

Τότε ὁ μοναχός Σωφρόνιος «δέχθηκε μία παρόμοια ἀκτίνα ἀπό τόν θεοφορούμενο νοῦ τοῦ Γέροντος. Τόν ἐπισκέφθηκε στό νοσοκομεῖο τῆς Μονῆς, ὅπου ἦταν κατάκοιτος καί ὅπου τόν



Μορφῆ Ἀγιορείτου Μοναχοῦ.

ἐφρόντιζε ὁ νοσοκόμος π. Ἀρτέμιος.

Δίπλα στό κρεβάτι του ἔβλεπε κανεῖς διάφορα προσωπικά του ἀντικείμενα. Ἐνάμεσά τους ξεχώριζε ἓνα ὠραῖο ζυπνητήρι πού ἔβγαζε μάλιστα ὅταν κτυποῦσε μελωδικό ἦχο. Τά ἀντικείμενα αὐτά θά τά ἐμοίραζε ὁ Γέροντας σάν εὐλογία στους ἀδελφούς τῆς Μονῆς. Ὁ π. Σωφρόνιος ἄφησε τότε τήν ἐπιθυμία του νά δεσμευθεῖ ἀπό τό ζυπνητήρι καί εἶπε μέ τόν νοῦ του: «Τί καλά θά ἦταν νά τό χάριζε σ' ἐμένα»!

Δέν εἶχε ὅμως ὀλοκληρωμένα μέσα του τόν λογισμόν αὐτόν, ὅποτε στρέφεται πρός τό μέρος του ὁ π. Ἀθανάσιος καί μέ πολλή φυσικότητα τοῦ λέει:

-Μήν ἔχεις τέτοιο πρᾶγμα στόν νοῦ. Τό ζυπνητήρι τό ἔχω ὑποσχεθεῖ στόν π. Ἀρτέμιο»⁸.

Μέ τίς διηγήσεις-μαρτυρίες αὐτές ὁ π. Σωφρόνιος μᾶς ἀποκαλύπτει τήν ὁσιότητα καί τήν ἀγιότητα τοῦ Γέροντός του. Μᾶς φανερώνει ὅμως συγχρόνως, χωρίς νά τό θέλει καί νά τό ἐπιδιώκει, καί τή δική του πυρφόρα ἐπιθυμία, τόν ἀσιγαστο πόθο του γιά τήν αὐστηρή μοναχική ζωή.

Ὁ μοναχός Σωφρόνιος Γρηγοριάτης ὁ Κρητικός στό Μοναστήρι τῆς μετανοίας του πολλά χρόνια, ἔχοντας μεταξύ ἄλλων τό δύσκολο καί κουραστικό διακόνημα τοῦ «δασικοῦ»⁹, τό ὁποῖο ἐκελοῦσε μέ ὑπομονή καί ἐπιμέλεια.

Τό τέλος τῆς ἐπίγειας ζωῆς του τόν βρῆκε στή Μονή τῆς μετανοίας του «ἐν μετανοίᾳ» ἀπ' ὅπου κίνησε γιά τήν Ἄνω Ἱερουσαλήμ τήν Κυριακή τοῦ Παραλύτου 15 Ἀπριλίου 1991 «εὐάρεστος τῷ Θεῷ γενόμενος»¹⁰ ὕστερα ἀπό τόσα χρόνια δύσκολης καί «αἱματηρῆς» ἀσκητικῆς ζωῆς.

Τό ἐτήσιο περιοδικό τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου «Ὁ Ὅσιος Γρηγόριος» ἀνήγγειλε ὡς ἐξῆς τήν κοίμησή του καί τήν ἀναχώρησή του γιά τούς Οὐρανοῦς:

«Ὁ π. Σωφρόνιος ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ Χριστοῦ τήν 15ην Ἀπριλίου 1991 (παλαιό ἡμερολόγιο) σέ ἡλικία 86 ἐτῶν, μολονότι ὁ βίος του ἦταν πολυτάραχος. Ἐπέρασε πολλούς πειρασμούς



καί δυσκολίες, ἀλλά τό τέλος του ἔδειξε ὅτι ἡ Παναγία μας οἰκονόμησε τήν σωτηρία του. Στήν Παναγία ἄλλωστε σταθερά ἤλπιζε καί ἀπό αὐτήν ζητοῦσε τήν σωτηρία του»¹¹.

Ἄς ἔχομε τή εὐχή του καί τήν εὐλογία του!

Σημειώσεις:

1. Στιβακτάκης Ἄντ., Ἐν Κινδύνῳ (Μιά ἄποψη γιά τή χιλιόχρονη παράδοση τοῦ Ἄθω), Λόγος Πίστεως καί Μαρτυρίας, 1998, 6, σ. 21-24.

2. α) Στιβακτάκης Ἄντ., Ὁδοιπορικό στόν Ἄθω, Ἀθήνα 1987.

β) Στιβακτάκης Ἄντ., Ἀγορεύτικες πνευματικές ἐμπειρίες, ἔκδ. Σύλλογος «Φίλοι τοῦ Ἁγίου Ὁρους» Ἡρακλείου, Ἡράκλειο 1991.

γ) Τό προσκύνημα αὐτό ἔγινε τόν Ἰούλιο τοῦ 1985.

3. Ἀπό τό Μοναχολόγιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου.

4. Χερουβίμ Ἀρχιμ., Ἀθανάσιος Γρηγοριάτης, ἔκδ. Ἱερά Μονή Παρακλήτου, Ὠρωπός Ἀπικῆς 1984, σ. 10.

5. Χερουβίμ Ἀρχιμ., ὁ.π., σ. 78-79.

6. Χερουβίμ Ἀρχιμ., ὁ.π., σ. 79-80.

7. Χερουβίμ Ἀρχιμ., ὁ.π., σ. 80.

8. Χερουβίμ Ἀρχιμ., ὁ.π., σ. 80.

9. Περιοδικό: Πρωτᾶτον, 199, 32, σ. 179.

10. Σοφ. Σολομ. 4,10.

11. Περιοδικό: Ὁ Ὅσιος Γρηγόριος, «Ἐν Κυρίῳ κοιμηθέντες» 1992, 17, σ. 116.

Ὁ μαῦρος Σεπτέμβρης τοῦ 1943 στά χωριά τῆς δυτικῆς Ἱεράπετρας

Ἰωάννου Γ. Χρηστάκη,
ἐπίτ. Σχολικοῦ Συμβούλου

Οἱ ἀγῶνες* γιά τήν κατάκτηση ἢ τήν προάσπιση τῆς ἐλευθερίας καί τῆς Δημοκρατίας, καταξιώνουν στή συνείδηση τῆς παγκόσμιας κοινωνίας, τούς λαούς πού τούς διεξάγουν καί τούς τοποθετοῦν ψηλά στή λίστα τῶν ἀξίων λαῶν τῆς γῆς. Καί ὁ ἑλληνικός λαός εἶναι ἕνας ἀπ' αὐτούς. Λίγοι λαοί ἔχουν διαγράψει τήν ἱστορική του πορεία, καθώς, κατοικώντας σ' ἕνα ἀπό τά νευραλγικότερα σημεία τῆς γῆς, ἀντιμετώπισε πολλές θύελλες καί ἀπειρες κακές ἱστορικές συγκυρίες.

Μέσα στά πλαίσια αὐτά ἔπραξε τό ἴδιο τό 1940, στό ἀλβανικό ἔπος, καί τό 1941, τό τελευταῖο δεκαήμερο τοῦ Μαΐου, στήν Κρήτη, στό «νησί τῶν γενναίων», ὅπως ἀποκλήθηκε. Ἡ τυφλή βία ὅμως καί ἡ ὑλική ὑπεροχή τοῦ ἀντιπάλου του ἐπέβαλε τό νόμο τοῦ ἰσχυρότερου. Οἱ μεγάλοι ὅμως, κατά τό «πύρωμα τῆς καρδιάς», λαοί, ἐκείνοι πού εἶναι ζυμωμένοι μέ τή φλόγα τῆς ἐλευθερίας καί τῆς Δημοκρατίας δέν ὑποκύπτουν στήν ὠμή βία, δέ σκύβουν τό κεφάλι καί στίς πιά τέλειες πολεμικές μηχανές, δέ γίνονται ἀνδράποδα.

Κι ὁ δικός μας ὁ λαός, λαός μέ ψηλά ἰδανικά καί ἰδεώδη, δέν ὑπέκυψε. Δέν ἔκαμψε τόν αὐχένα. Ἡ ψυχή του δέ λύγισε, ἀλλά στάθηκε ὄρθιος μπροστά στό τέρας τῆς μαύρης σκλαβιάς. Δέν εἶχε καλά-καλά ἀκόμη πέσει ἡ πατρίδα του στά γαμπά νύχια τοῦ κατακτητῆ καί, ἀπό τίς πρῶτες κιάλας μέρες τῆς Κατοχῆς, ἄρχισε νά ζεῖ στόν πυρετό τῆς Ἀντίστασης, στό παλμό τοῦ ἀγῶνα

γιά τήν ἀπελευθέρωση. Τό νησί μας γέμισε ἀπό ἀντιστασιακές ὁμάδες καί πυρῆνες σέ πόλεις καί χωριά. Ἡ ἀποψινή μας ὅμως πνευματική «δμή-γυρη» δέν μπορεῖ νά καλύψει ὀλόκληρο τό θέμα αὐτό. Θά περιορισθεῖ μόνο σέ ὅ,τι ἀφορᾷ στά χωριά τῆς δυτικῆς Ἱεράπετρας, τό ὀλοκαύτωμα τῶν ὁποίων θά «ἀναμνησθῶμεν» σέ λίγες μέρες.

Στήν περιοχή λοιπόν τῶν χωριῶν τῆς ἀνατολικῆς Βιάννου καί τῆς δυτικῆς Ἱεράπετρας, πού οἱ ἱστορικοί τά ἀποκαλοῦν «Συμιανά», συγκροτήθηκαν ἀντιστασιακοί πυρῆνες ἀπό τίς πρῶτες κιάλας μέρες τῆς Κατοχῆς, κάτω ἀπό τή στέγη τῆς ὀργάνωσης «Κρητική Ἐθνική Ἐπαναστατική Ἐπιτροπή» (ΚΕΕΕ) τοῦ Ταγματάρχη Ἀλέξ. Ραυτόπουλου, καθώς καί ἐκείνης τοῦ Ν. Μανουσάκη, πού ἀμέσως σχεδόν συγχωνεύθηκαν. Στήν ὀργάνωση αὐτή, πού συνεργαζόταν μέ τήν «Φιλική Ἐταιρεία Σητείας» τοῦ Στρατηγοῦ Παύλου Καλομενόπουλου, συμμετεῖχαν καί ἀρκετά σημαίνοντα πρόσωπα ἀπό τήν περιοχή τῆς Ἱεράπετρας, ὅπως ὁ φοιτητής τότε Ἰωάν. Ἀθανασάκης καί ὁ γιατρός Γεώργ. Παπαγεωργίου, ἀπό τήν πόλη καί ὁ Γεώργ. Μεταξάκης ἀπό τόν Παρσά καί ἀρκετοί ἄλλοι. Κύριος στόχος τους στήν ἀρχή ἦταν ἡ ἐπιβολή διαφυγῆς τῶν ὑπολειμμάτων τοῦ συμμαχικοῦ στρατοῦ, πού δέν εἶχαν προλάβει νά ἐγκαταλείψουν τό νησί, ἢ συλλογή πληροφοριῶν καί ἄλλες συναφεῖς δραστηριότητες.

Στήν ἐπαρχία Βιάννου ἐγκαταστάθηκαν οἱ Ἱταλοί τίς ἀρχές τοῦ Φθινοπώρου του 1941, κι ἔμειναν σ' αὐτή ὡς τό Καλοκαίρι τοῦ 1942, πού

* Τό κείμενο εἶναι τό θέμα τῆς «διδασκαλίας» πού ἔκαμε ὁ κ. Γιάννης Γ. Χρηστάκης στό «Ἀνοικτό Πανεπιστήμιο» τοῦ Δήμου Ἱεράπετρας, στίς 7-9-2007, μέ τήν εὐκαιρία τῆς ἐπετείου τῶν γεγονότων τοῦ Σεπτεμβρίου 1943, στά χωριά τῆς δυτικῆς Ἱεράπετρας καί τῆς ἀνατολικῆς Βιάννου.

πέρασε στά χέρια τῶν Γερμανῶν. Ἡ μοναδική παρουσία Ἰταλῶν στά Συμιανά τήν περίοδο αὐτή ἦταν μία ομάδα μεταγωγικοῦ πού, περνώντας ἀπ' αὐτά, συνέδεε τήν Ἱεράπετρα μέ τή Βιάννο κάθε Σάββατο, κάνοντας μάλιστα πλιάτσικο. Ἴσως αὐτό νά ὠφέλησε τή συγκρότηση ἔντονης ἀντιστασιακῆς κίνησης στήν περιοχή, ἀφοῦ ἡ ἰταλική παρουσία ἦταν σκιώδης.

Στά πλαίσια αὐτῆς τῆς ὀργάνωσης συγκροτήθηκαν ἀντιστασιακοί πυρῆνες σ' ὅλα τά χωριά-των Συμιανῶν, ὅπως ἤδη ἔχει εἰπωθεῖ. Δέ θά μῶ ὅμως στόν πειρασμό νά καταπιασῶ μέ ὀνόματα μελῶν, γιατί μόνο ὅταν περάσει ἀρκετό χρονικό διάστημα ἀπό τά γεγονότα, τότε μόνο μπορούμε νά προσεγγίσουμε ἱκανοποιητικά τήν ἱστορική ἀλήθεια.

Κάτω ἀπ' αὐτά τά δεδομένα κύλησε ὁ πρῶτος καί ὀλόκληρος σχεδόν ὁ δεύτερος χρόνος τῆς μαύρης κατοχῆς, ὥσπου περί τά τέλη τοῦ 1942, ἀρχές τοῦ 1943, ἐμφανίζεται στά λασιθιώτικα βουνά ὁ Μπαντουβομανώλης μέ τήν ομάδα του, πού ἀριθμοῦσε 26 ἄνδρες συνολικά καί κάνει λημέρι του τό Χαμαίτη. Ἡ ἐμφάνιση τοῦ Μπαντουβᾶ στήν περιοχή γίνεται ἀποδεκτή «ἀσμένως» ἀπό τούς κατοίκους της καί ἐνισχύεται μέ τόν Κρασαναδάμη καί τόν Ν. Πλεύρη ἀπό τό Ὀροπέδιο τοῦ Λασιθίου, τό γιατρό Παπαμαστοράκη ἢ Γερούλانو ἀπό τή Βιάννο καί ἀρκετούς ἄλλους ἄνδρες ἀπό τά γύρω χωριά. Συντηρεῖται δέ ἀπό τούς Βουργάκηδες, Βροντινοῦς, Τσικαλουδάκη, πού ἔχουν κοντά στό λημέρι τά μητάτα τους, ἀλλά καί ἄλλους παράγοντες, ἕνας ἀπό τούς ὁποίους εἶναι ὁ Ἀρχιμανδρίτης Θεοφύλακτος Σμυρνωτάκης, τῆς Μονῆς Ἀγίων Ἀποστόλων Καστελλιανῶν, μέλος τῆς ἀγγλικῆς κατασκοπείας Φέρς 133, πού διαθέτει τόνους σιταριοῦ γιά τούς ἀνάρτες καί βέβαια ἀπό τούς κατοίκους τῆς περιοχῆς.

Ἄνδρῶνεται ἔτσι ἀμέσως ἕνα ρωμαλέο ἀντιστασιακό κίνημα στήν περιοχή, πού γνωρίζει μεγάλη «ἀνθηση», κυρίως, κατά τό πρῶτο ἔξομνῶ του 1943 καί στηρίζεται ἀπό τούς κατοίκους της πολυποίκιλα καί δυναμικά.

Τήν ὑπαρξη ἀντιστασιακοῦ κινήματος στά Συμιανά ὑποψιάζονται οἱ Ἰταλοί ἀπό τίς ἀρχές τοῦ Φθινοπώρου τοῦ 1941, ὅπως εἶπαμε. Τήν πλήρη ὅμως ἐπιβεβαίωση τῶν ὑποψιῶν τους εἶχαν περί τά τέλη τοῦ 1942 μέ ἀρχές τοῦ 1943,



Ἵ καπετάν Ἐμμ. Μπαντουβᾶς (στή μέση), Καπετάν Κρασαναδάμης καί καπετάν Γιώργης Ἰ. Κρασανάκης.

ἀπό τότε δηλ. πού ἐγκαταστάθηκε στήν περιοχή ὁ Μπαντουβομανώλης. Γιά τό λόγο αὐτό ἄρχισαν νά παίρνουν τά μέτρα τους. Ἐγκατάστησαν ἕνα λόχο στρατοῦ στίς Μουρινές κι ἕνα ἄλλο στίς Μάλλες, ἐνίσχυσαν τό φυλάκιο τοῦ Μύρτου καί τοποθέτησαν ἕνα νέο φυλάκιο στό Βάπτο, πού τό ἀποτελοῦσαν 11 ἄνδρες μέ

ἐπικεφαλῆς Ἐπιλοχία, ἐκτός ἀπό ἐκεῖνα πού εἶχαν στήν Ἀρβη καί τόν Κερατόκαμπο κι ἐκεῖνο πού οἱ Γερμανοί διατηροῦσαν στόν Τσούτσουρο. Ἀργότερα οἱ Γερμανοί ἀφαίρεσαν ἀπό τούς Ἰταλούς τό φυλάκιο τῆς Ἀρβης.

Συγχρόνως ἄρχισαν νά ὀχυρώνουν τήν εὐρύτερη περιοχή τῆς Ἱεράπετρας μέ πυροβολεῖα καί ἄλλα ἔργα, καθῶς μάλιστα ὑποψιάζονταν ἀπόβαση τῶν συμμάχων στά παράλια της περιοχῆς, πληροφορία πού ἐσκεμμένως ἴσως εἶχαν ἀφήσει οἱ σύμμαχοι νά διαρρεύσει, προκειμένου νά παραπλανήσουν τίς δυνάμεις τοῦ Ἀξονα γιά τίς σχεδιαζόμενες ἀποβάσεις τους στή νότια καί τή δυτική Εὐρώπη. Γιά νά γίνουν δέ πιό πιστευτοί ἴσως σχεδιάζουν καί ἐπιχειροῦν στίς 23 Ἰουλίου 1943 τό γνωστό βομβαρδισμό τῶν ἐχθρικών ἐγκαταστάσεων στήν Ἱεράπετρα.

Τίς ἀρχές Σεπτεμβρίου τοῦ 1943 (10/9) γίνεται ἡ ἀπόβαση στή Σικελία, ἀφοῦ πρῶτα εἶχε προηγηθεῖ ἡ «ἀνατροπή» τοῦ Μουσολίνι καί ἡ ἀνά-

ληψη τῆς διακυβέρνησης τῆς Ἰταλίας ἀπό τό Στρατηγό Μπαντόλιο. Στήν Κρήτη προσχωρεῖ τότε ὁ Ἰταλός διοικητής τοῦ νομοῦ Λασιθίου στρατηγός Κάρτα μέ τόν ἀρχηγό τῆς ἀντικατασκοπίας Ταβάνα στους συμμάχους καί ἀπάγεται ἔκουσίως. Οἱ Γερμανοί θεωροῦν ἀπό νωρίς τούς Ἰταλούς στρατιῶτες αἰχμάλωτους καί ἀναλαμβάνουν τή διοίκηση τοῦ νομοῦ Λασιθίου οἱ ἴδιοι, τόν Ἀπρίλιο τοῦ 1943.

Ἀπό τότε ἀρχίζει ἕνα ἄλλο πολύ πιό γκριζο κεφάλαιο τῆς Ἰστορίας τῆς Κατοχῆς στά Συμιανά. Κέντρο τῆς διοίκησης γίνεται ἡ Βιάννος, ὅπου ἐγκαθίσταται ἕνα Τάγμα γερμανικοῦ στρατοῦ, τό Καλοκαίρι τοῦ 1942, καί ἀναλαμβάνουν τό φυλάκιο τῆς Ἄρβης, ἐνῶ ἀπό τίς ἀρχές Φεβρουαρίου τοῦ 1942 εἶχαν ἐγκαταστήσει φυλάκιο στόν Τσοῦτσουρο, ὅπως πρό ὀλίγου εἶπαμε. Τό Μάιο τοῦ 1943 ἐγκαθιστοῦν προκεχωρημένο φυλάκιο, ἀπό τρεῖς ἄνδρες, στήν Κάτω Σύμη, μέ προφανή στόχο τήν κατασκόπηση τῆς περιοχῆς, ἀλλά ἐμφανῆ σκοπό τή συγκέντρωση πατατῶν γιά τίς διατροφικές ἀνάγκες τοῦ στρατοῦ τους, καθώς καί στά Τέρτσα, ἐνῶ προχωροῦν στή ναρκοθέτηση ὅλης τῆς περιοχῆς ἀπό τήν Ἁγία Γαλήνη ὡς τήν Ἱεράπετρα.

Οἱ ἐξελίξεις στό συμμαχικό μέτωπο δημιούργησαν ἴσως ἔντονο κλίμα εὐφορίας, πού ὀδήγησε τήν ἠγεσία τῆς τοπικῆς ἀντίστασης σέ λανθασμένες ἐκτιμήσεις καί σέ ἐπικίνδυνες, ὅπως ἀποδείχθηκε ἀργότερα, ἀποφάσεις, οἱ ὁποῖες ἔγιναν αἰτία τῆς ἀπόλυτης καταστροφῆς τῶν Συμιανῶν, δέκα χωριῶν τῆς Βιάννου καί ὄκτω τῆς Ἱεράπετρας.

Ὁ Μανόλης Μπαντουβᾶς, μετά ἀπό σύσκεψη πού ἔκαμε στό Λάπαθο μέ τούς ἐπιτελεῖς του, στίς 9 Σεπτεμβρίου, διατάσσει, ὅπως ἀργότερα ἰσχυρίσθηκε, τήν αἰχμαλώτιση τῶν ἀνδρῶν τοῦ φυλακίου τῆς Κάτω Σύμης, πού τελικά, ἀντί αὐτῆς, ἔγινε ἐξόντωσή τους. Στίς 10 Σεπτεμβρίου τοῦ 1943, μέρα Παρασκευή, μία ὀλιγομελῆς ὁμάδα ἀνταρτῶν ἀπό πέντε συνολικά ἄνδρες ὑπό τό Χρήστο Μπαντουβᾶ, κατεβαίνει στήν



Στο λημέρι τοῦ Χαμαίτη οἱ ενομένες ἀντάρτικες δυνάμεις (ἡ ομάδα διοίκησης) τοῦ Ἀρχηγοῦ καπετάν Μανόλη Μπαντουβᾶ, ἕνα μήνα πρὶν ἀπὸ τὴν περίφημη μάχη τῆς Βιάννου. Ἀνάμεσά-τους εἶναι καὶ ὁ καπετάν Γιάννης Ποδιάς καὶ ὁ Ἀγγλος πράκτορας Πάτρικ - Ἀη - Φέρμορ.

Κάτω Σύμη καί σκοτώνει τούς δυό ἀπὸ τούς τρεῖς, γιὰ ἕνα ἔλειπε, Γερμανούς στρατιῶτες μέσα στό σπίτι πού ἔμεναν, ἐνῶ αὐτοὶ κοιμοῦνταν. Ὑστερα πέταξαν τά πτώματά τους μέσα σέ μία λασιίδα.

Τῆ μοιραία αὐτή, γιά τόν τόπο, ἐνέργεια τῶν ἀνταρτῶν ὁ Μπαντουβομανόλης ἀπέδωσε ἀργότερα σέ διαταγή τοῦ στρατηγεῖο τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Οἱ συνεργαζόμενοι ὁμως μ' αὐτόν Ἀγγλοὶ πράκτορες Νταμπάμπιν καί Φέρμορ τόν διέψευσαν κατηγορηματικά καί δήλωσαν ὅτι οἱ ἴδιοι δέν εἶχαν γνώση τοῦ γεγονότος. Ποιός ὁμως λείει τήν ἀλήθεια μένει πρὸς τό παρόν ἄγνωστο καί μόνο μέ λογικούς συλλογισμούς μποροῦμε νά προσεγγίσουμε τήν πραγματικότητα. Τήν ἴδια μέρα ὁ Μπαντουβᾶς ἔρχεται στή Σφακούρα καί ἐπιχειρεῖ νά πείσει τόν ἰταλικό Λόχο τῶν Μουρνιαῶν νά προσχωρήσει στους ἀντάρτες, χωρίς ὁμως ἀποτέλεσμα κι ἐπιστρέφει στό λημέρι ἀπρακτος. Ὑστερα ἀπ' αὐτά οἱ Γερμανοὶ ἐγκαθιστοῦν μικρὴ στρατιωτικὴ δύναμη στίς Μουρνιαές, μετά τήν ἀποχώρηση τῶν Ἰταλῶν στό Κάτω Χωριό, ὅπου εἶχε ἔδρα ἡ κεντρικὴ τους Διοίκηση.

Οἱ Γερμανοὶ στή Βιάννο μαθαίνουν τήν ἐπόμενη ἀορίστως τά γεγονότα στή Σύμη καί ἀμέσως κινητοποιοῦνται πρὸς διαλεύκανση καί διακρίβωσή τους. Ἐνας Λόχος στρατοῦ ξεκίνησε πρὸς τήν Κάτω Σύμη, πού ἔφτασε στήν περιοχή στίς 12 τοῦ μήνα, μέρα Κυριακή, γύρω στίς 10 ἡ ὥρα.

Ὁ Μπαντουβᾶς δέν μποροῦσε νά πράξει ἄλλιῶς παρά νά ἀντιμετωπίσει αὐτὴ τὴ δύναμη,

γιατί κινδύνευε τό χωριό. Σέ σύσκεψη πού ἔγινε πάλι στό μικρό ὄροπεδίου τοῦ Λαπάθου, στήν ὁποία ἔλαβαν μέρος ὁ Δ. Παπᾶς, ὁ Γιάν. Ποδιᾶς, ὁ Γ. Νιργιανός κ. ἄ. ἐλήφθη ἡ ἀπόφαση νά προστατευθεῖ ἡ Κάτω Σύμη ἀπό τά ἀντίποινα τῶν Γερμανῶν, μέ μάχη. Παράταξε λοιπόν τούς ἄνδρες του, γύρω στούς 40, στή μικρή κοιλάδα μπροστά ἀπό τό χωριό καί περίμενε τόν ἐχθρό. Κι ὅταν αὐτός μπήκε μέσα σ' αὐτή, οἱ ἀντάρτες τοῦ ἐπετέθησαν μέ καταιγιστικά πυρά ἀπό τρία σημεῖα, καθῶς τόν εἶχαν περικυκλώσει καί ἡ «περίπυση» αὐτή μάχη κράτησε πολλές ὥρες, μέχρι τίς 5 τό ἀπόγευμα. Τό ἀποτέλεσμα ἦταν γιά τόν ἐχθρό τραγικό. Ὁ Λόχος διαλύθηκε καί οἱ ἀπώλειές του ἦταν βαριές. Ὁ ἀριθμός τῶν σκοτωμένων εἶναι ἀκόμη ἀδιευκρίνιστος. Τόν ἀνεβάζουν ἀπό 40 ὡς 200. Ὑπῆρχαν δέ καί 12 αἰχμάλωτοι.

Ἀπό τούς ἀντάρτες σκοτώθηκε μόνον ἓνας, ὁ ἐκ Μύθων καταγόμενος Ἀπόστολος Ἐμμ. Βαγιωνάκης, ὁ ὁποῖος, κατά τίς ἀφηγήσεις τῶν συμπολεμιστῶν του, ἀγωνιζόταν ὄρθιος σάν πραγματικό λιοντάρι. Ἀλλά σ' αὐτόν θά ἐπανέλθομε. Ὑπῆρχαν ἐπίσης καί τρεῖς τραυματίες. Ἕνας σοβαρά καί δυό ἐλαφρά. «Καί μέχρις ἐδῶ», ὅπως τραγουδάει ὁ λαϊκός βάρδος, «ἦτανε καλή αὐτή ἡ ἱστορία. Τώρα ἀρχινοῦν τά βάσανα καί ἡ στενοχωρία».

Ἡ μάχη τῆς Κάτω Σύμης καί ἡ βαριά τους ἦπα ἔκαμε τούς Γερμανούς ἄγρια καί ἀνήμερα θηρία. Τήν ἐπομένη τῆς μάχης συγκεντρώθηκε στή Βιάννο μιά τεράστια στρατιωτική δύναμη, 1000 καί πλέον ἀνδρῶν, ὑπό τό σκληροτράχηλο Ταγματάρχη Μάρτεν, μέ ἐντολή τοῦ στρατιωτικοῦ Διοικητῆ Ν. Ἡρακλείου Μεράρχου Βάλτερ Μύλλερ, πού στηριζόταν σ' ἀντίστοιχη τοῦ Διοικητῆ Φρουρίου Κρήτης Στρατηγοῦ Μπροῦνερ Ὁσβαλτ Μπρόγιερ: «Νά καταστρέψει τήν ἐπαρχία Βιάννου. Νά ἐκτελέσει πάραυτα, χωρίς διαδικασία, τούς ἄρρενες κατοίκους της, πάνω ἀπό 16 ἐτῶν καί ὅλους πού συλλαμβάνονταν στήν ὑπαιθρο, ἀνεξαρτήτως φύλου καί ἡλικίας», μέσα στή νεκρή ζώνη πού καθόρισαν, ἀπό τή θάλασσα ὡς τήν κορυφή τῶν Λασιθιώτικων κι ὡς τόν ποταμό Σαραντάπηχο.

Νά διευκρινισθεῖ ἐδῶ, ὅτι, στήν ἐπαρχία Βιάννου, οἱ Γερμανοί συμπεριλάμβαναν καί τά ὀκτώ χωριά τῆς δυτικῆς Ἱεράπετρας, δυτικά τοῦ ποταμοῦ Σαραντάπηχου, καθῶς αὐτά, μέχρι τό 1932, ἀποτελοῦσαν τμήμα της, ὅταν ἡ ἴδια ὑπαγόταν στό νομό Λασιθίου.

Τήν ἴδια μέρα, 13 Σεπτεμβρίου, μπήκε σέ ἐφαρμογή τό ἀπάνθρωπο, βάρβαρο, ἐγκληματικό καί κτηνωδες σχέδιο τῆς ὀλοκληρωτικῆς καταστροφῆς τῆς περιοχῆς καί τῆς ἐξόντωσης τῶν κατοίκων της.

Ἰσχυρή δύναμη στρατοῦ προχώρησε πρὸς τά χωριά ἀνατολικά τῆς Βιάννου, χωρισμένη σέ τμήματα πού ἦλθαν ταυτόχρονα σέ πολλά ἀπ αὐτά. Τά τμήματα αὐτά ἐπεχείρησαν νά παραπληθύνουν τόν πληθυσμό τους, καί τό πέτυχαν, φερόμενα σ' αὐτόν «ἦπια μέ χαμηλοῦς τόνους», λέγοντάς του ὅτι δέν ἔχουν πρόθεση νά τοῦ κάμουν κακό. Ξεθάρρεψαν ἔτσι οἱ κάτοικοι καί πολλοί ἐπέστρεψαν στά σπίτια τους.

Τήν ἐπόμενη, στίς 14 Σεπτεμβρίου, ἄρχισε ἡ σφαγή καί ἡ καταστροφή. Τήν ἡμέρα πού ἡ χριστιανοσύνη γιόρταζε τόν Τίμιο Σταυρό, πάνω στό ὁποῖο σταυρώθηκε ὁ Χριστός, σταυρώνονταν καί τά χωριά τῶν Συμιανῶν. Εἶναι ἀπερίγραπτη ἡ βαρβαρότητα, ἡ κτηνωδία καί ἡ ἀπανθρωπία πού ἔδειξε ἡ ...πολιτισμένη χριστιανική Ἄρια φυλή τοῦ Χίτλερ στούς ὁμόθησκούς τους συνηρωπαίους.

Δέν θά καταπιασῶ μέ τό τί ἔγινε στά χωριά τῆς Βιάννου. Δέν εἶναι αὐτό τό θέμα μου. Θά πῶ μόνο πολύ περιεκτικά ὅτι σκοτώθηκαν, τίς δυό μέρες πού ἀκολούθησαν 14 καί 15 αὐτοῦ τοῦ μήνα, 273 ἄνθρωποι, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιά, ἄρρωστοι, ἀκόμη καί νήπια. Ἐνῶ σημειώθηκαν ἀνείπυτες βάρβαρες πράξεις, ξεκοίλιασμα ἐγκύων, ἐκτέλεση γονιῶν μπροστά στά μάτια τῶν μικρῶν παιδιῶν τους, ξεκλήρισμα οἰκογενειῶν καί ὅ,τι ἄλλο «ἄν εἶπη τις». Ἐκαψαν καί ξεθεμελίωσαν σπίτια, κατάστρεψαν περιουσίες ἀκόμη καί τά ἄψυχα πράγματα δέν ἔμειναν ἔξω ἀπό τήν καταστροφική μανία τοῦ ἀρμαγεδδόνα. Οἱ στεναγμοί, οἱ θρῆνοι καί οἱ κοπετοὶ ἔφταναν ὡς τούς ἐφτά οὐρανοῦς. Τά δάκρυα ἔφταγαν ποτάμια. Ἡ εἰκόνα πού ἔδιδε ἡ περιοχή ἦταν ἡ

ἴδια μὲν ἐκείνη πού περιγράφει ὁ μέγιστος τῶν ποιητῶν Ὁμηρος στήν Ἰλιάδα του, στή ραψωδία Δ', στίχ. 450- 451 «ἔνθα δ' ἄμα οἰμωγή τέ καί εὐχολή πέλεν ἀνδρῶν, ὀλλύντων τε καί ὀλλυμένων, ρέε δ' αἷματι γαίᾳ». (Θρῆνος ἀνδρῶν πού χάνονταν, κραυγή χαρά ἐκείνων πού σκότωναν ἀπλώνονταν κι ἡ γῆ πλημμύριζ' αἷμα).

Στήν περιοχή τῶν χωριῶν τῆς Ἱεράπετρας ἔφτασαν μετά ἀπό δύο μέρες. Στό διάστημα αὐτό τό αἷμα, πού εἶχαν χύσει καί οἱ ἀπάνθρωπες πράξεις πού εἶχαν ἐκτελέσει στά χωριά τῆς Βιάννου, τοὺς εἶχαν μετατρέψει σέ αἰμοβόρα ἀρπακτικά θηρία, σέ ὄρνεα πού διψοῦσαν νά πιοῦν καί νά ρουφήξουν αἷμα, «νά διαγομίσουν τίς γενιές», νά καταστρέψουν τό πᾶν. Μανία, ἀμόκ καταστροφῆς τοὺς εἶχε κυριεύσει.

Ξεκινώντας ἀπό τό Συκολόγο, ἔρχονται στά Τέρτσα καί διανυκτερεύουν. Τό πρωί τῆς 15ης Σεπτεμβρίου, ἀκολουθώντας τήν παραλία, φτάνουν στό Βάτο, τίς 9 ἡ ὥρα. Ἀπό ἐδῶ τό Τάγμα χωρίζεται σέ δύο μέρη. Ἕνας Λόχος, ἐνισχυμένος μέ μία διμοιρία τῶν Ἔς-Ἔς προχωρεῖ πρὸς τό Μύρτο καί τό ὑπόλοιπο Τάγμα ἀναχωρεῖ γιά τό Γδόχια.

Στό Μύρτο καταυλίζονται σέ μία μεγάλη χαρουπιά στό βόρειο ἄκρο τοῦ χωριοῦ, ἐκεῖ ὅπου σήμερα εἶναι ἡ στροφή, ἀπέναντι ἀπό τήν ἐκκλησία πού ἐσχάτως ἔχει κτισθεῖ. Ὁ Πρόεδρος μέ τόν Ἀντιπρόεδρο σκέφτονται νά τοὺς «καλοπιιάσουν» καί τοὺς κερνοῦν ρακή μέ καρύδια καί αὐτοὶ τοὺς δηλώνουν ὅτι τό χωριό θά πυρποληθεῖ καί πρέπει νά τό ἐκκενώσουν μέσα σέ δύο ὥρες. Δέν τοὺς κάνουν ὅμως λόγο γιά ἐκτελέσεις. Μετά τήν ἐκπονή τῆς προθεσμίας ξεχύνονται στό χωριό καί συλλαμβάνουν ὅποιους βροῦν μέσα σ' αὐτό, μεταξύ τῶν ὁποίων καί τόν Πρόεδρο μέ τόν Ἀντιπρόεδρο, καί τοὺς ἐκτελοῦν ὅλους μαζί ἀμέσως, πίσω ἀπό τόν

Ἅγιο Ἀντώνιο. Συγχρόνως περιέρχονται καί τή γύρω κοντινή περιοχή καί συλλαμβάνουν καί ἐκτελοῦν ἑπτὰ ἀκόμη ἄτομα. Ὁ τελικός σκληρός ἀπολογισμός γιά τό Μύρτο ἀνέρχεται σέ 18 νεκρούς. Τό ἀπόγευμα, κατά τίς 4 ἡ ὥρα, συμπληρώνουν τό μακάβριο ἔργο τους. Βάζουν φωτιά στά σπίτια καί οἱ παμφάγες φλόγες ἀνέρχονται πρὸς τόν οὐρανό κατακαίγοντας τά πάντα. Ὁ Μύρτος γίνεται στάχτη καί ἀποκαΐδια. Καί ὁ ὀμιλῶν, τρυπωμένος σάν λαγός μέσα στά κλαδιά στοῦ Μικροῦ Μανόλη τό Χαράκι, βλέπει

τό μακάβριο θέαμα, τοὺς καπνοὺς καί τίς φλόγες νά ἀνεβαίνουν πρὸς τόν οὐρανό καί ἀκούει ἐκρήξεις ἐκκωφαντικές, σάν νά χαλάει ὁ κόσμος.

Προχωρώντας πρὸς τό Γδόχια τό ὑπόλοιπο Τάγμα βρίσκει καί σκοτώνει καθ' ὁδόν 12 ἄτομα. Ἀνάμεσα σ' αὐτούς εἶναι καί τέσσερα ἄτομα ἀπό τήν ἴδια οἰκογένεια (Δημητριανάκηδες) καί τέσσερις Κατωσυμιοῖ. Μία γυναίκα ἐκτελεῖται

καθώς θήλαζε τό ἕξι μηνῶν ἀγοράκι της, πού μαζί μέ τή μητέρα του ἀνέβηκε ἀγγελουδί στους οὐρανοὺς.

Φτάνοντας στό χωριό συλλαμβάνουν τά γυναικόπαιδα καί τά κλείνουν στό σχολεῖο καί ἄλλα κτήρια, γιά νά τά στείλουν μετά στήν περιοχή τῆς Ἱεράπετρας, ἐνῶ ἐκτελοῦν στά Κάτω Γδόχια πέντε ἄτομα καί στή θέση Καρτσανά, νύχτα μέ φεγγάρι, 17 ἄλλα. Καίνε ἐπίσης ζωντανό ἕνα ἀνάπηρο καί ἐκτελοῦν μία παράλυτη γυναίκα. Ἡ κτηνωδία τους δέν εἶχε ὄρια. Τελικός ἀπολογισμός στά Γδόχια 42 νεκροί, ἀπό τοὺς ὁποίους οἱ 37 εἶναι Γδοχιανοί.

Τήν ἐπόμενη τῶν πρωιῶν, γιά νά ὀλοκληρώσουν τήν καταστροφή, βάζουν φωτιά στά σπίτια τοῦ χωριοῦ, πού καταστρέφεται ὀλοσχερῶς. Λίγη σκόνη βενζίνης καί μία πιστολιά ἀρκοῦσε.

Στή Ρίζα καί τίς Μουρινιές οἱ Γερμανοὶ ἤλθαν



Ἄμιρα. Μνημεῖο τῶν ἐκτελεσθέντων τῆς Βιάννου ἀπό τά Γερμανικά στρατεύματα κατοχῆς.

ἀπό τό Συκολόγο, ἀπ' ὅπου ξεκίνησαν τό πρωί τῆς 15ης Σεπτεμβρίου. Μετά τήν καταστροφή τοῦ Λουτρακίου βαδίζουν πρὸς τή Ρίζα καί φτάνουν στό μεσαῖο συνοικισμό, τή Ζούρβα, συλλαμβάνουν δέκα ἄτομα καί τά ἐκτελοῦν ἔξω ἀπό τό σχολεῖο, κοντά στήν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνα. Ὑστερα ἔρχονται στό συνοικισμό Καμμένο, ὅπου συλλαμβάνουν ἐπίσης καί ἐκτελοῦν ἐπί τόπου πέντε ἄλλα ἄτομα. Στή συνέχεια ἔρχονται στόν τρίτο συνοικισμό τοῦ χωριοῦ τῆ Σφακούρα ὅπου κι ἐδῶ συλλαμβάνουν καί ἐκτελοῦν ἐπτά ἄτομα.

Ἀπό τή Ρίζα ἔρχονται σίς Μουρνιές καί συλλαμβάνουν 15 ἄτομα, τά ὁποῖα ὀδηγοῦν στή Σφακούρα. Στό ἴδιο μέρος ἐπίσης ὀδηγοῦνται καί ἕξι Παρσῶτες καί ἐκτελοῦνται ὅλοι μαζί στή θέση Σελλί (Καλέ) ὅπου πρῖν ἀπό πέντε μέρες εἶχεν ὑψώσει Μπαντουβᾶς τή σημαία τῆς ἀπελευθέρωσης. Κάποιοι πού ἐπεχείρησε νά διαφύγει δέ γλίτωσε.

Μετά τίς ὀμαδικές αὐτές ἐκτελέσεις ἡ γερμανική στρατιωτική δύναμη ἀναχωρεῖ ἐπιστρέφοντας στό Συκολόγο. Ἐνῶ τό πρωί τῆς ἐπόμενης μέρας, 16 Σεπτεμβρίου, φτάνουν σίς Μουρνιές οἱ γερμανοί τῶν Γδοχίων, οἱ ὁποῖοι κατακαίγουν τό χωριό, πού μετατρέπεται σέ σωρὸ ἐρείπιων. Ἐνα δέ τμήμα τους προχωρεῖ πρὸς τή Ρίζα γιά νά κάψει τούς συνοικισμούς της.

Καθ' ὄν χρόνο διαδραματίζονταν τά τραγικά αὐτά γεγονότα σίς δύο ἐπαρχίες, γίνονταν κάποιες προσπάθειες νά πεισθεῖ ὁ Μύλλερ νά διατάξει τήν ἀναστολή τῆς πυρπόλησης τῶν χωριῶν καί τελικά ἔδωσε τή διαταγή. Ἐτσι γλίτωσαν ἀπό τήν πύρινη λαίλαπα οἱ δύο συνοικισμοί τῆς Ρίζας καί τά χωριά Μύθοι, Μάλλες, Χριστός καί Παρσᾶς.



Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἱεραπύτνης καί Σητείας κ. Εὐγένιος τελεῖ στή θέση Σελλί (Καλέ) τῆς Ρίζας, στό προαύλειο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Τιμίου Σταυροῦ, Ἀρχιερατικό Μνημόσυνο ὑπέρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν θυμάτων τῆς Γερμανικῆς θηριωδίας τῶν χωριῶν τῆς δυτικῆς Ἱεράπετρας.

Στά τέσσερα αὐτά τελευταῖα χωριά Μάλλες, Χριστό, Παρσά καί Μύθους οἱ Γερμανοί κατέβηκαν ἀπό τό Καθαρό. Ἦταν ἐκεῖνοι πού, μετά τή Μάχη τῆς Κάτω Σύμης, πῆραν σβάρνα τή Δίκτη, γιά καταδίωξη τῶν ἀνταρτῶν, πού ὅμως δέ βρῆκαν.

Σίς Μάλλες συνέλαβαν καί ἐκτέλεσαν 9 ἄτομα, ἀπό τά ὁποῖα ἓνας ἦταν Παρσῶτης. Στό Χριστό βρῆκαν κι ἐκτέλεσαν ἐπτά στήν Ἁγία Παρασκευή κι ἔριξαν τά πτώματά τους μέσα σέ μία χαράδρα. Στόν Παρσά ἐπίασαν ἐπτά ἄτομα, τά

ἔφεραν στή Ρίζα καί τά ἐκτέλεσαν, ὅπως ἤδη ἔχομε πεῖ, ἐκεῖ, μαζί μέ τούς Μουρνιώτες.

Ἀπό τίς Μάλλες ἓνα τμήμα κατευθύνεται πρὸς νότο κι ἔρχεται στούς Μύθους. Λίγο πρῖν ἀπ' αὐτό, στό μύλο τῶν Πολιανῶν, βρίσκουν καί σκοτώνουν τρεῖς ἀκόμη ἄνδρες ἓνας ἀπό τούς ὁποίους εἶναι Μουρνιώτης κι ὕστερα προχω-

ροῦν πρὸς τό χωριό, τό ὁποῖο ὅμως βρίσκουν ἐκκενωμένο. Μιά γυναίκα πού εἶχε δεῖ τίς ἐκτελέσεις ἔτρεξε καί εἰδοποίησε τούς Μυθιανούς, οἱ ὁποῖοι ἐξαφανίσθηκαν σέ ἐλάχιστο χρόνο. Τό μόνο θύμα ἦταν ἓνας ὑπέργηρος καί σακάτης γέροντας ὁ ἀείμνηστος παππούς μου Νικόλαος Ἰ. Χρηστάκης. Ὑστερα ἀναχώρησαν γιά τίς Μουρνιές. Ἡ ἑκατόμβη τῆς θυσίας καί ἡ καταστροφή τῶν ὀκτώ γεραπετριτικῶν χωριῶν εἶχε ὀλοκληρωθεῖ.

Ἐτσι σέ δύο μέρες, 15 καί 16 τοῦ μαύρου ἐκεῖνου Σεπτεμβρίου τοῦ 1943, ὅλη ἡ περιοχή εἶχε μετατραπῆ σ' ἓνα ἀπέραντο νεκροταφεῖο καί εἶχε βυθισθεῖ σ' ἓνα ὠκεανό ἀβάστακτου πόνου καί πένθους. Παντοῦ διάσπαρτα πτώματα, παντοῦ στάχτη καί ἀποκαΐδια. Σέ 404 ἄτομα

ἀνέρχονταν οἱ νεκροί, 273 στά βιαννίτικα χωριά, 131 στά γεραπετριτικά, ἂν ἔχουν καταγραφεῖ ὅλοι. Σέ ἑκατοντάδες τά καημένα νοικοκυριά. Ἡ μιζέρια, ἡ κακομοιριά, ἡ πείνα καί ἡ ἀθλιότητα βασίλευαν παντοῦ. Μόνη διέξοδος ἡ ἔπαιτεια, καί ἡ ζητιανιά. Ποταμός χύνονταν τά δάκρυα. Χρόνια ἔκαμε νά συνέλθει ὁ τόπος. Καί οἱ μετέπειτα ἑλληνικές κυβερνήσεις, ἐκτός ἀπό μία μικρή χρηματική «προκαταβολή» ἐκ μέρους τῶν θυτῶν πρὸς τά θύματα, καμία ἄλλη πίεση γιά πολεμικές ἀποζημιώσεις. Ἡ δίκη καί ἡ καταδίκη σέ θάνατο τῶν τριῶν ὑπαιτίων του ὀλοκαυτώματος Μπροῦνερ, Μύλλερ καί Σοῦμπερτ δέ στάθηκε ἱκανή νά ἀπαλύνει τόν πόνο τῶν θυμάτων.

Ἡ ἱστορία τῶν λαῶν, δυστυχῶς, εἶναι γραμμένη μέ αἷμα, κι αὐτό δέν μπορεῖ, δέν πρέπει νά τό ξεχνοῦμε. Σταθερός προσανατολισμός μας πρέπει νά εἶναι ἡ ἀπάλειψη ἀπό τήν ἀνθρώπινη ἱστορία τῆς βίας, ὁ σεβασμός τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς καί τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας. Αὐτό ὅμως δέ σημαίνει ὅτι οἱ λαοί πρέπει νά ξεχάσουν τήν ἱστορία τους. Ὅτι πρέπει νά μή θυμοῦνται τά μεγάλα ἱστορικά γεγονότα πού χάραξαν ἀδρά τήν πορεία τους μέσα στόν ἱστορικό χρόνο. Οὔτε ὅτι δέν πρέπει νά τιμοῦν τούς προγόνους τους, πού ἔπασαν γιά τή δική τους ἐλευθερία.

Ὁ Περικλῆς στόν «Ἐπιτάφιο» διακηρύττει στεντορεῶς: «ἄθλα γάρ ἦς κείται ἀρετῆς μέγιστα, τοῖς δέ καί ἄνδρες ἄριστοι πολιτεύουσιν» (ὅπου ἀθλοθετοῦνται μεγάλα βραβεῖα ἀρετῆς, ἐκεῖ οἱ πολῖτες γίνονται ἄριστοι». Ὁφείλομε ἐπομένως νά τιμοῦμε τούς νεκρούς μας πού ἔπασαν γιά τή δική μας ἐλευθερία. Καί νά τούς τιμοῦμε μέ ἔργα καί ὄχι μέ λόγια μόνο, καθώς σέ ἄλλο σημεῖο τονίζει: «ἄνδρας ἀγαθούς ἔργω γενομένους, ἔργω καί δηλοῦσθαι τάς τιμάς». (ἄνδρες πού μέ τά ἔργα τους κατέστησαν ἀγαθοί, μέ ἔργα πρέπει καί νά τιμοῦνται).

Τελειώνοντας θέλω νά θυμίσω τήν ἥρωική θυσία τοῦ μοναδικοῦ ἀντάρτη, πού ἔπασε στή μάχη τῆς Κάτω Σύμης, τοῦ Ἀπόστ. Ἐμμ. Βαγιωνάκη. Τόν ἥρωα αὐτόν, πού ἔπασε στό πεδῖον τῆς τιμῆς, τόν ἔχουν ὅλοι ἐντελῶς λησμονήσει καί κανεῖς ποτέ δέ σκέφθηκε νά τοῦ ἀπονεμίει

ὄ,τι τοῦ ἀνήκει. Γιά νά ἐπαληθευθοῦν ἔτσι πανηγυρικά οἱ στίχοι τοῦ Γεωργ. Σεφέρη:

«... νά μιλήσω γιά ἥρωες, νά μιλήσω γιά ἥρωες...»

Οἱ ἥρωες προχωροῦν στά σκοτεινά...

Κανεῖς δέν τούς θυμᾶται. Δικαιοσύνη!!!».

Ἡ Πολιτεία, ἡ Τοπική Αὐτοδιοίκηση ἔχει χρέος νά τοῦ στήσει μία προτομή. Καλῶ ἀπό τή θέση αὐτή τούς δυό αὐτούς φορεῖς νά συνεργασθοῦν πρὸς τό στόχο αὐτό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Beevor Antony, *Ἡ Κρήτη. Ἡ μάχη καί ἡ Ἀντίσταση*, Ἔκδ. Βικελιάς Δημοτικῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Δήμου Ἡρακλείου, Ἡράκλειο 1999.
2. Δημητριανᾶκη Γ., *Ὁ Μύρτος καί τά γύρω χωριά*. Ἔκδ. Πνευματ. Κέντρου Δήμου Ἱεράπετρας, Ἱεράπετρα 2003.
3. Δημητρομανωλάκη Ἰωάν., *Ἀπό τή ζωὴ καί τό ὀλοκαύτωμα τοῦ χωριοῦ μου*, Ἀθήνα, 1973.
4. Δήμου Ἡρακλείου, *Ἐκθεαίς τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς διαπιστώσεων ὤμοσῆτων ἐν...*
5. Κάββος Γ., *Ἡ μάχη τῆς Κρήτης καί ἡ Ἐθνικὴ Ἀντίσταση*, Ἡράκλειο.
6. Κοκκολᾶκη Μιχ., *Ἀνατολικὴ Κρήτη, Κατοχή, Ἀντίσταση, Ἐμφύλιος*, Ἔκδ. Γνώσεις, Ἀθήνα.
7. Μουρέλλου Ἰωάν., *Ἡ Μάχη τῆς Κρήτης*, Ἡράκλειο 1950.
8. Παναγιωτάκη Γ., *Ντοκουμέντα ἀπὸ τή Μάχη τῆς Κρήτης καί τήν Κατοχή*, Ἡράκλειο 2000.
9. Παπαδάκη Γ., *Βιάννος*, Ἔκδ. Σμυρνωτάκης, Ἀθήνα.
10. Πατεραντωνᾶκη Γ., *Ἡ καταστροφή τῆς ἐπαρχίας Βιάννου ...* (ποίησις), Ἀθήνα 1987.
11. Σανουδάκη Ἀντωνίου, *Καπετὰν Μπαντουβᾶ ἀπομνημονεύματα*, Ἀθήνα 1979.
12. Χατζᾶκη Γ., *Ἡ Βιάννος στίς φλόγες (θεατρικό)*, Ἔκδ. ἐφημ. Β. Ν.
13. Χρηστάκη Γ. (συνεργ. Κ. Στεφανᾶκη), *Ἐπαρχία Βιάννου 1940-1945*, Ἡράκλειο 2000.
14. Χρηστάκη Γ., *Ὁ ἐμφύλιος καί οἱ συνέπειές του στήν ἐπαρχία Βιάννου*. Ἔκδ. Β. Ν.
15. Χρηστάκη Γ., *Διάφορα δημοσιεύματα στίς ἐφημερ. Ἀνατολή, Τόλημ καί ἄλλα περιοδικά*.

«Ύψα σου!»

Σοφίας Ἡλιάκη - Κορνάρου,
Θεολόγου

«**Ε**να καυτό μεσημέρι τοῦ καλοκαιριοῦ πού μᾶς πέρασε, σέ κουτί τοῦ ἀναψυκτικοῦ διαβάσαμε τό «Ύψα σου!» καί μᾶς ἤρθε στό νοῦ μας ἡ συνάντηση τοῦ Χριστοῦ μέ τήν Σαμαρείτιδα. «Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς: δός μοι πιεῖν» (Ἰωάν. 4,7). Δίψα-νερό. Πράγματα ἀλληλένδετα. Χωρίς τό αἶσθημα τῆς δίψας θά παθαίναμε ἀφυδάτωση, χωρίς νερό δέν θά ξεδιψούσαμε. Τά αὐτά ἰσχύουν καί στά πνευματικά ζητήματα. Τό νερό συμβολίζει τό ἄλλο, τό ἄυλο νερό, τό «ὔδωρ τό ζῶν» πού δέν στεριεύει ποτέ, δηλαδή τή χάρη καί τίς δωρεές τοῦ Ἁγ. Πνεύματος. «Ὁν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπί τάς πηγάς τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχὴ μου πρὸς σέ, ὁ Θεός. Ἐδίψησεν ἡ ψυχὴ μου πρὸς τόν Θεόν τόν ζῶντα». Τό ρῆμα «συμβολίζω» πού ἀναφέραμε ἔχει ἰδιαίτερη σημασία γιά ἐμᾶς τούς Ὁρθόδοξους Χριστιανούς. Δέν ἔχει μόνο σκοπὸ τὴ σχηματικὴ ἀπεικόνιση μιᾶς ἰδέας, ὅπως γιά παράδειγμα τό περιστέρι ὡς σύμβολο τῆς εἰρήνης. Ἔχει κυρίως τὴν ἔννοια τῆς ἐμβάθυνσης καί τῆς συμμετοχῆς στά μυστήρια τοῦ Θεοῦ. «Τό ὔδωρ ὃ δώσω αὐτῷ, γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον». Ἔχουμε τὴν ἐμπειρία τῆς δίψας καί τῆς ἀνάγκης μᾶς πηγῆς ἀπὸ κρυστάλλινο τρεχούμενο νερό γιά νά ξεδιψάσουμε. Ἐκμεταλλεῖται ὁ Θεός αὐτὴ τὴν εἰκόνα γιά νά μᾶς εἰσάγει στά μυστήρια Του. Κάθε τί ὑλικό εἶναι ἡ ἀπὴ παρουσία τοῦ ἴδιου τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ στόν κόσμο. Ὁ Θεός εἶναι παρὼν σέ κάθε ἰδιότητα τῆς ὕλης. Ἡ Πανσοφία Του τὴν συγκρατεῖ καί ἐπιπρόσθετα οἱ εὐλογίες Του συνοδεύουν τόν ἄνθρωπο. Παρατηρώντας τὴν ἄρμονία τῆς φύσεως, τά ποτάμια, τά σύννε-

φα, καί τά φυσικά φαινόμενα μπορούμε νά οδηγηθοῦμε ἀπὸ αὐτά στό Θεό. Αὐτὴ ὅμως ἡ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ πού θά ἀποκτήσουμε δέν εἶναι ὀλοκληρωμένη χωρὶς τό φωτισμό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Κατά τό βάπτισμα, μέ τὴν κάθοδο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἔρχεται ἡ νέα ζωὴ γεμάτο ἀπὸ δῶρα. Ἔρχεται ὁ πόθος γιά τόν Χριστό. Στὴν Ἀποκάλυψη τοῦ Ἰωάννου διαβάζουμε: «Καί τό Πνεῦμα καί ἡ νύμφη λέγουσιν· ἔρχου, καί ὁ ἀκούων εἰπάτω· ἔρχου· καί ὁ διψῶν ἐρχέσθω, καί ὁ θέλων λαβέτω ὕδωρ ζωῆς δωρεάν» (Ἀποκ. 22,17), πού σημαίνουν: «Καί τό Ἅγιο Πνεῦμα καί ἡ νύμφη- ἡ Ἐκκλησίας μας μέ τὴν Παναγία μας καί τό χορὸ τῶν Ἁγίων μας- λέγουν· ἔλα, Νυμφίε Χριστέ. Καί κάθε πιστός, πού ἔχει ἀνοικτά τά αὐτιά τῆς ψυχῆς του, ἄς φωνάζει καί αὐτός: ἔλα, Νυμφίε Χριστέ. Καί ἐκεῖνος, πού διψᾷ -καί ποθεῖ τό Νυμφίο- ἄς ἔρθει νά ξεδιψήσει, καί ὅποιος θέλει τό Ἅγ. Πνεῦμα πού συμβολίζεται μέ τό ζωντανό νερό πού παρέχει τὴ ζωὴ, τὴν αἰώνιο ζωὴ, ἄς τό πάρει δωρεάν!». «Ύψα σου!» ἀναφωνεῖ λοιπὸν καί ὁ πνευματοφόρος εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ἀλλὰ μέ ἐντελῶς διαφορετικὴ ἔννοια ἀπὸ αὐτὴ τῆς λεζάντας τοῦ ἀναψυκτικοῦ. Ἡ δίψα γιά τό ἀληθινὸ πρόσωπο τοῦ Θεοῦ βρίσκει τόν κορεσμό της στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ. Τό Ἅγ. Πνεῦμα μᾶς ὀμιλεῖ καί μᾶς καθοδηγεῖ σ' Αὐτόν. Αὐτό μᾶς φωτίζει νά ἔχουμε μία «οἰκολογική» στάση ἀπέναντι σπὴ ὕλη ἢ νά τό ποῦμε ἀκριβέστερα μία δοξολογικὴ καί εὐχαριστηριακὴ συμπεριφορὰ σέ ὅλα ὅσα καθημερινὰ μας προσφέρει ὁ Θεός.

Ἡ Θεολογία τῆς ὕλης

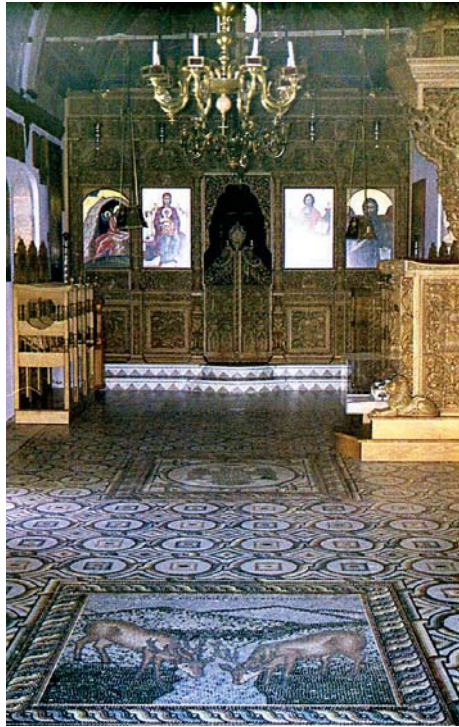
Ἀναφέρεται ὅτι οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ κάθε φορὰ πού ἔκαναν μία πράξη ἔκαναν τόν σταυρὸ

τους. Ἐπιναν ἕνα ποτήρι νερό ἔκαναν τόν σταυρό τους. Ἐβγαίνουν ἀπό τό σπίτι, γιά νά πᾶνε στόν ἀγρό στήν καθημερινή δουλειά τους καί ἔκαναν τό σταυρό τους. Κάθονταν νά φᾶνε ἔκαναν τόν σταυρό τους. Αὐτή εἶναι ἡ σωστή ἀντιμετώπιση τῆς φύσης καί γενικά τῆς ὕλης. Γιατί μόνο ἔτσι διατηρεῖται ἡ ἁρμονική συνύπαρξη τοῦ ἀνθρώπου μέ τό περιβάλλον του. Ἡ ὕλη, ἀκόμα καί ἡ πιό «ἀσήμαντη» ὅπως τό χῶμα, ὁ ἀέρας καί τό νερό, ἀντιμετωπίζεται ὄχι πρός κατανόηση καί ὑπερεκμετάλλευση ἀλλά ὡς δημιουργήματα τῆς Σοφίας Του. Ἐμεῖς τόν εὐχαριστοῦμε γιά τίς εὐλογίες Του, ἐμεῖς εἶμαστε οἱ διαχειριστές καί οἱ καταναλωτές τῶν ἔμψυχων ἢ ἀψυχων δημιουργημάτων Του ἀπό τήν πρώτη στιγμή πού πλαστήκαμε ὡς γένος. Ἐχομε συγχρόνως τήν εὐθύνη τῆς διακονίας καί τῆς κατανόησης.

Σήμερα ὅμως τά πράγματα ἔχουν ξεφύγει ἀπό τό θεολογικό τους νόημα. Ἐχομε ἀπαιτήσεις ὡς καταναλωτές, ἀλλά καμιά εὐθύνη ὡς διαχειριστές. Αὐτό ἔγινε διότι ἔφυγε ἡ Χάρη τοῦ Ἁγ. Πνεύματος καί ἤρθε ἡ κυριαρχία τοῦ ἐγωισμοῦ μας δηλ. τοῦ ἑαυτοῦ-λη μας. Μέ τήν ἀδιαφορία μας ὡς κοινωνία ἢ ὡς ἄτομα καταστρέφουμε ζωτικούς παράγοντες ὅπως εἶναι οἱ ὑδάτινοι πόροι καί τά ὑπόγεια νερά. Ποιός δέν θά ἤθελε νερό διάφανο σάν τό κρύσταλλο, δροσερό σάν τήν ἀνοιξη; Ποιός ὅμως ἐνδιαφέρεται νά περιορίσει τίς καταναλωτικές ἀνάγκες του καί τίς δεκάδες τσάντες σκουπιδιῶν του, νά παραπονεθεῖ γιά τήν ἄλογη ἐξάπλωση τῶν θερμοκηπίων ἢ τήν ἐξαφάνιση τῶν δασῶν; Δυστυχῶς ἡ εὐκολία τοῦ σοῦπερ μάρκετ δηλ. τῆς χωρίς κόπο εὕρεσης τῆς τροφῆς καί τῆς σταδιακῆς μας ἀπομάκρυνσης ἀπό τό Θεό, μᾶς ἀδρανοποιεῖ καί μᾶς ἀπειαισθητοποιεῖ. Γιά αὐτό, λοιπόν, νά μποῦν τά πράγματα στή σειρά. Μά πρῶτα μέσα μας στό μυαλό μας, στήν ψυχή μας.

Ἡ ἀνάγκη γιά ἀλλαγὴ τῆς νοοτροπίας μας

Τό Ἰωάννιο «Ἄκου τή δίψα σου» νά εἶναι τό σύνθημά μας, ὥστε νά φέρνουμε συχνά στήν ψυχή μας καί στή μνήμη μας τίς μεγάλες εὐεργεσίες, τίς ὁποῖες καθημερινά μας δωρίζει ὁ Θεός μέσω τῆς Ἐκκλησίας Του. Ἄφουγκράζομαι τίς ἀληθινές μου ἀνάγκες, αὐτό πού ποθεῖ ἡ ψυχή μου. Ἀποδιώχνω τά βαρίδια τῆς ἁμαρτωλῆς



καρδιάς μου καί τῆς εὐκολίας μου. Αὐτή εἶναι ἡ σημασία τοῦ «Ἄκου τή δίψα σου». Ὁ πόθος τῆς καλοπέρασης, τοῦ πλοῦτου, τῆς σάρκας, τῆς ἐξουσίας, καί τόσοι ἄλλοι πού μᾶς κατακλύζουν καθημερινά εἶναι πικροί παρόλο τήν «ζάχαρη» πού περιέχουν. Κάνοντας ποτέ δέ ξεδίψασε πραγματικά μέ ἀναψυκτικά! Ὅλοι αὐτοί εἶναι ἀρνησιθεοὶ πόθοι καί φέρνουν τήν καταστροφή στήν ψυχή τοῦ ἀνθρώπου καί κατά συνέπεια στό ἴδιο τό φυσικό περιβάλλον. Πρέπει νά ἀντισταθοῦμε σέ τέτοιους πόθους πού προέρχονται ἀπό τό ἐγώ μας ἢ ἔστω ἀπό τή νοοτροπία τῶν γύρω μας.

Διότι καί ἂν ἀκόμα ὑπάρχει ἔλλειψη «καθαροῦ νεροῦ» (ἀνυπάκουα παιδιά, βλάσφημοὶ γείτονες, ἀκάθαρτη πόλη κ.ο.κ.), ὁ Ὁρθόδοξος Χριστιανός εἶναι καί θά πρέπει νά εἶναι ἀγωνιστής, γιατί στή ζωή του ἐπικρατεῖ (καί πρέπει νά ἐπικρατεῖ) ἡ κένωση τοῦ Σταυροῦ. Ὁ Σταυρός τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἕνα ὄπλο, μιά ζυγαριά, ἕνας καθημερινός ὁδηγός: «Ἄμα ξοδέψω σπάταλα τό νερό γιά νά πλύνω τό ἄμαξί μου μπορεῖ νά ζημιώσω καί τούς ἄλλους!... Ἄμα δώσω στό παιδί μου ὅτι θέλει θά τό κάνω ἀχάριστο». κ.ο.κ. Σκεφτόμαστε ἔτσι γιατί ἀγαπᾶμε τό Θεό, τήν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ (τόν Ἄνθρωπο) καί τή φύση ὡς δημιουργήματα Του. Αὐτά ἀποτελοῦν τούς ἀληθινούς πόθους μας. Τό «Πάτερ ἡμῶν...τόν ἄρτον ἡμῶν τόν ἐπιούσιον...», εἶναι ἡ πιό γλυκιά προσευχή μας.

Ζητᾶμε ἀπό τόν ἐπουράνιο Πατέρα μας μόνο τὰ ἀπαραίτητα, τὰ ἀναγκαῖα γιά τήν καθημερινή μας διατροφή. Γιά νά μήν καταντήσῃ ἡ τροφή, τρυφή. Ἔτσι μέ αὐτή τήν ἐσωτερική διάθεση θά γίνουμε οἱ καλύτεροι «πράσινοι» καί «οἰκολόγοι». Μέ μία ζωή «ἐν μετανοίᾳ» θά μπορούμε εὐκόλα νά ἀναγνωρίσουμε μέ τήν χάρη τοῦ Ἁγ. Πνεύματος, ποιά πράγματα καί σέ ποιά ποσότητα εἶναι πραγματικά πολύτιμα καί ποιά ὄχι. Ἐνα ἀπλό παράδειγμα: τὰ διαμάντια καί τό πετρέλαιο ἀποτελοῦν γιά τούς κοσμοκράτορες τοῦ κόσμου τούτου πηγὴ ἐξουσίας καί πολυπόθητου πλοῦτου. Γιά τό περιβάλλον ὅμως καί τὰ δυό εἶναι οἰκολογική καταστροφή. Γιά μᾶς τούς Ὁρθόδοξους Χριστιανούς ἀναγκαῖα ὅσο καί ὅποτε μᾶς χρειάζονται ἢ ἴσως καί ἄχρηστα. Ποτέ ὅμως πολύτιμα! Ἀντίθετα, πράγματα καθημερινά καί φτηνά ὅπως εἶναι τό νερό, θεωροῦνται ἀπό τὰ πιό πολύτιμα δῶρα Του. Τό νερό εἶναι φυσικά πολύτιμο γιά τή σωματική καί πνευματική ὑγεία μας. Μᾶς ξεδιψᾷ, μᾶς καθαρίζει καί μᾶς ξεπλένει σωματικά. Πρέπει νά προσπαθοῦμε νά παραμείνῃ καθαρό καί ἀρκετό. Ξεχνᾶμε ὅμως τήν εὐθύνη μας ἀπέναντι στό Θεό. Ἡ βλάσφημη στάση μας ἀπέναντι Του μπορεῖ νά μετατρέψῃ τό πολύτιμο αὐτό δημιούργημα ἀπό εὐλογία σέ ἀπειλή πού μπορεῖ νά μᾶς ἐκμηδενίσει.

Ἡ παρουσία τῆς Χάρης τοῦ Θεοῦ

Λόγω τῆς ἀπερισκεψίας μας ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ ἀπομακρύνεται ἀπό ἐμᾶς καί τό περιβάλλον καί κατά συνέπεια ἡ ἀψυχή ὕλη γίνεται ἐπιθετική πρὸς τόν ἄνθρωπο καί ὁδηγεῖ τελικά στή φθορά, στό θάνατο. «Ἀποστρέψαντος δέ σου τό πρόσωπον ταραχθήσονται. Ἀντανελεῖς τό πνεῦμα αὐτῶν, καί ἐκλείψουσιν καί εἰς τόν χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν» (Ψαλμ. ΡΓ', 29). Τά νερά βρωμίζουν, τὰ ποτάμια στερεύουν, οἱ θάλασσες μετατρέπονται σέ τσουνάμια, καί ἡ δημιουργία καταστρέφεται μέ πλημμύρες, πυρκαγιές καί ἄλλες φυσικές ἢ χημικές αἰτίες. Στό κατακλυσμό «τό ὕδωρ ἐπεκράτει σφόδρα σφόδρα ἐπὶ τῆς γῆς» (Γέν. ζ, 19). Πίσω ἀπό τήν καταστροφή δέν εἶναι φυσικά οἱ σκοτεινές δυνάμεις τῆς φύσεως πού ζητᾶνε ἐκδίκηση καί ἱκανοποίηση, ἀλλά ὁ δικός μας πνευματικός θάνατος. Αἰτία τότε (καί σήμερα) εἶναι τό κύλισμα τῶν ἀνθρώπων σέ κάθε εἶδος κακία. Ὁ θάνατος φυσικά δέν ἔχει τήν

ἐξουσία καί ὁ ἄνθρωπος μαζί καί ἡ φύση μποροῦν νά σωθοῦν. Ὁ θάνατος στή πνευματική του διάσταση ἀπεικονίζεται θαυμάσια στό μυστήριο τοῦ Ἱεροῦ Βαπτίσματος. Μέ τίς τρεῖς καταδύσεις συνθάπεται συμβολικά ὁ ἄνθρωπος μέ τόν Χριστό καί μέ τίς τρεῖς ἀναδύσεις συμβολικά συνασταίνεται μαζί Του. Ἐδῶ μέ τή δύναμη τοῦ Ἁγ. Πνεύματος, τό νερό γίνεται ἅγιο, εἰκόνα τοῦ θανάτου καί τῆς ἀνάστασης τοῦ Χριστοῦ. Ἡ σωτηρία ὅμως εἶναι πραγματική καί ὄχι συμβολική. Πεθαίνει στό νερό ὁ παλιός ἄνθρωπος καί ὅπως στήν πρώτη δημιουργία τοῦ κόσμου μέσα ἀπό τό νερό ξεπήδησε ἡ ζωή, ἔτσι καί στό βάπτισμα, πού εἶναι ἡ δεύτερη δημιουργία, μέσα ἀπό τό νερό, μέ τή δύναμη καί τή χάρη τῆς ἁγίας Τριάδας στό ὄνομα τῆς ὁποίας βαπτίζομαστε, ξεπηδᾷ ἡ νέα ἐν Χριστῷ ζωή. Συνεπῶς μέ τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ ἐπανερχεται ὁ ἄνθρωπος στήν ἀρχική θέση του δηλαδή στόν Παράδεισο. Τό ἴδιο συμβαίνει καί στή δημιουργία κατά τόν ἁγιασμό τῶν ὑδάτων, στά ἅγια Θεοφάνεια. Τό νερό τῶν πηγῶν καί τῶν θαλασσῶν ἁγιαζεται καί εἰρηνεύει, ἔτσι ὥστε μέ ἀσφάλεια νά διέρχονται τά πλοῖα καί νά ζεῖ μέ τόν πλοῦτο τοῦ ὁ ἄνθρωπος. Εἶναι πάνω ἀπό κάθε ἀμφιβολία ὅτι τὰ θαλάσσια δυστυχήματα δραματικά μειώθηκαν μετά τό βάπτισμα τοῦ Κυρίου μας στά νερά τοῦ Ἰορδάνη. Χωρίς τήν Χάρη Του πού ἐκπηγάζει ἀπό τήν παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τό ὁποῖο δίνει τή ζωή πάνω στή ὁποιαδήποτε ὑπαρξη, τό «Ὑδωρ τῶ ζῶν», ὀλόκληρο τό φυσικό περιβάλλον θά ἐπέστρεφε στήν ἐξαφάνιση! Χρέος μας, λοιπόν, νά μήν ἀπομακρύνουμε τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ ἀπό πάνω μας γιά νά μήν τήν «πληρώσουμε» ἐμεῖς καί τήν «πληρώνῃ» καί ἡ φύση.

Γιά αὐτό:

-Νά ζοῦμε ταπεινά, μέ ἀπλότητα καί νά κάνουμε τίς διατεταγμένες νηστεῖες.

-Νά ζοῦμε μέ μετάνοια καί εὐχαριστία γιά τὰ δῶρα Του.

-Μέ σκέψη στό πονεμένο συνάνθρωπο καί τὰ ἄλογα πλάσματα πού ὑποφέρουν μαζί μέ ἐμᾶς.

-Νά συμμετάσχουμε στά μυστήρια καί στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας μας καί προπάντων νά λαμβάνουμε τακτικά τὰ τίμια Δῶρα Του, τήν Σάρκα καί τό Αἷμα Του. Ἀμήν!

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

*Έλευθερίου Χρυσόχου, Γραμματέως τῶν Γραφείων
ἐκπροσωπήσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στήν Ἀθήνα*

✦ Κατά τή συνεδρία τῆς 29ης Αὐγούστου, καί κατόπιν προτάσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ἡ Ἁγία καί Ἱερά Σύνοδος, ψήφωσαν κανονικῶν γενομένων στόν πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, μετέθεσε τόν Σεβ. Μητροπολίτη Χόνκ-Κόνκ κ. Νικήτα στήν Ἱ. Μητρόπολη Δαρδανελλίων καί ἐξέλεξε τόν πρ. Μητροπολίτη Λέρου, Καλύμνου καί Ἀστυπάλαιας κ. Νεκτάριο σέ Μητροπολίτη Γάνου καί Χώρας.

✦ Σύναξη τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Ἱεραρχῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου πραγματοποιήθηκε τό διήμερο ἀπό 31 Αὐγούστου ἕως 1η Σεπτεμβρίου στό Ἱερό Κέντρο τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Τό κύριο θέμα τῆς συνάξεως ἦταν: «Ἡ ἀποστολή μας ὡς πρωτοθρόνου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τόν σύγχρονον κόσμον». Κατά τή σύναξη πραγματοποιήθηκαν εἰσηγήσεις Ἱεραρχῶν καί ἐξετάστηκαν τά θέματα τῆς ἐνότητος καί τῆς συνεργασίας μεταξύ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί οἱ σχέσεις μέ τούς ἑτεροδόξους κ.λπ. Οἱ συμμετέχοντες Ἀρχιερεῖς συγχοροστάτησαν μέ τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη κατά τόν Ἑσπερινό καί τή Θ. Λειτουργία τῆς Ἰνδίκτου καί ὑπέγραψαν τήν Πράξη τῆς Νέας Ἰνδικτιῶνος.

✦ Πραγματοποιήθηκε ἡ τακτική ἀνά ἐξάμηνο ἀνασυγκρότηση τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἡ ὁποία γιά τό διάστημα ἀπό 1ης Σεπτεμβρίου 2007 ἕως 29ης Φεβρουαρίου 2008 καί ὑπό τήν Προεδρία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου θά ἀποτελεῖται ἀπό τούς Σεβ. Μητροπολίτες: Πέργης κ. Εὐάγγελο, Λύστρων κ. Καλλίνικο, Δέρκων κ. Κωνσταντῖνο, Γερμανίας κ. Αὐγουστῖνο, Πισσούργου κ. Μάξιμο, Μεξικοῦ κ. Ἀθηναγόρα, Μιλήτου κ. Ἀπόστολο, Πέτρας καί Χερρονήσου κ. Νεκτάριο,

Μύρων κ. Χρυσόστομο, Μοσχονησιῶν κ. Ἀπόστολο, Ἰκονίου κ. Θεόληπτο καί Ρόδου κ. Κύριλλο.

✦ Μέ ἱεροπρέπεια καί ἐκκλησιαστική τάξη ἐορτάσθηκε στή Πατριαρχεῖα, τήν 1η Σεπτεμβρίου, ἡ ἐορτή τῆς νέας Ἰνδικτιῶνος, ἡ ἐορτή τῆς Παμμακαρίστου καί ἡ ἡμέρα προσευχῆς ὑπέρ τῆς προστασίας τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Ὁ Πατριάρχης χοροστάτησε στόν Ἑσπερινό τῆς ἐορτῆς καί στή Θεία Λειτουργία σέ συγχοροστασία μετά τῶν παρευρισκομένων ἁγίων Ἀρχιερέων. Μετά τό Ἱερό Εὐαγγέλιο ἀναγνώσθηκε ἀπό τόν Ἀρχιγραμματέα τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιμ. κ. Ἐλπιδοφόρο εἰδικό μήνυμα τοῦ Πατριάρχου ὑπέρ τῆς προστασίας τῆς κτίσεως. Μετά τό πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας ὁ Πατριάρχης ἀνέγνωσε τή νενομισμέ-



Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. κ. Βαρθολομαῖος ὁμιλεῖ στήν ἐναρξη τῆς Γ' Πανευρωπαϊκῆς Συνελεύσεως στό Sibiu τῆς Ρουμανίας.



Ἀπό τῆ Σύναξη τῶν Ἱεραρχῶν τοῦ Θρόνου στό Φανάρι (31 Αὐγούστου ἕως 1 Σεπτεμβρίου 2007) μέ θέμα «Ἡ ἀποστολή μας ὡς πρωτοθρόνου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τόν σύγχρονον κόσμον».

νη εὐχή καί Πράξη τῆς νέας Ἰνδικτιῶνος, τήν ὁποία στή συνέχεια ὑπέγραψε ὁ ἴδιος καί οἱ συγχοροστατήσαντες ἄγιοι Ἀρχιερεῖς. Ἀκολούθησε στήν αἴθουσα τοῦ Θρόνου ἡ λήξη τῶν ἐργασιῶν τῆς σύναξης τῶν ἐν ἐνεργεῖα Ἱεραρχῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

✦ Τήν 4η Σεπτεμβρίου ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης μετέβη στό Σίβιου τῆς Ρουμανίας καί ὁμίλησε στήν ἔναρξη τῆς Γ΄ Πανευρωπαϊκῆς Οἰκουμενικῆς Συνελεύσεως στήν ὁποία συμμετέχουν ἡ Ὁρθόδοξη καί ἡ Ρωμαιοκαθολική Ἐκκλησία καί Προτεσταντικές Ὁμολογίες.

✦ Τήν ἐπομένη, 5η Σεπτεμβρίου, ὁ Πατριάρχης μετέβη στό Λονδίνο καί ἀπό ἐκεῖ στή Γροιλανδία, ὅπου καί παρέμεινε γιά μία ἐβδομάδα, γιά νά ἡγηθεῖ στό Ζ΄ Διεθνές Διαθρησκευτικό Οἰκολογικό Συμπόσιο, πού συγκάλεσε τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο μέ θέμα: «Ἡ Ἀρκτική. Ὁ Καθρέπτης τῆς Ζωῆς», στό ὁποῖο συμμετείχαν θρησκευτικοί ἡγέτες, περιβαλλοντολόγοι, ἐπιστήμονες καί προσωπικότητες ἀπό ὅλο τόν κόσμο. Στά

πλαίσια τοῦ συμποσίου πραγματοποιήθηκε, τήν 7η Σεπτεμβρίου, ἡ «Σιωπηρή Προσευχή γιά τόν Πλανήτη». Ἡ Γροιλανδία, ἓνα ἀπό τά μεγαλύτερα ἀλλά καί πιό ἀραιοκατοικημένα νησιά τοῦ κόσμου, εἶναι ἀπό τά μέρη ἐκεῖνα πού ὑφίστανται τίς συνέπειες ἀπό τό ραγδαῖο λιώσιμο τῶν πάγων, καθώς καί ἄλλα προβλήματα πού σχετίζονται μέ τή μεγάλη συγκέντρωση παραγόντων μόλυνσης στήν Ἀρκτική, τά ὁποῖα ἔχουν ἀντίκτυπο καί ἐπηρεάζουν ὄχι μόνο τή συγκεκριμένη περιοχή, ἀλλά καί ὁλόκληρο τόν πλανήτη.

✦ Μέ τήν εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως 1600 ἐτῶν ἀπό τήν κοίμηση τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου πραγματοποιήθηκε στήν Κωνσταντινούπολη ἀπό τίς 13 ἕως τίς 18 Σεπτεμβρίου Διεθνές Ἐπιστημονικό Συμπόσιο μέ θέμα: «Ἁγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος, Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, 1600ῆ ἐπέτειος ἀπό τήν κοίμησή του (407-2007)». Στό συμπόσιο συμμετείχαν ἐκπρόσωποι τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων,



Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. κ. Βαρθολομαῖος ὁμιλεῖ στό Ζ' Διεθνές Διαθρησκειακό Οἰκολογικό Συμπόσιο, πού διοργάνωσε τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο στή Γροιλανδία μέ θέμα: «Ἡ Ἀρκτική. Ὁ Καθρέπτης τῆς Ζωῆς».



Ἀπό τίς ἐργασίες τοῦ Διεθνούς Ἐπιστημονικοῦ Συμποσίου πού διοργάνωσε τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο στήν Πόλη μέ θέμα: «Ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος, Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, 1600ῆ ἐπέτειος ἀπό τήν κοίμησή του (407-2007)».



Ρωσίας, Σερβίας, Ρουμανίας, Γεωργίας, Κύπρου, Ἑλλάδος, Πολωνίας, Ἀλβανίας, Τσεχίας καί Σλοβακίας, Φιλανδίας καί Ἑσθονίας, τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν καί Ἰνστιτούτων Ἀθηνῶν, Θεσσαλονίκης, Ἁγίας Πετρούπολεως, Τιμίου Σταυροῦ, Βοστώνης, Ἁγίου Σεργίου Παρισίων, Σαμπεζύ Ἑλβετίας, Μονάχου Γερμανίας, Βουκουρεστίου, Σιμπίου καί Ἰασίου Ρουμανίας, Ἁγίου Κλήμεντος Σόφιας καί Joensuu Φιλανδίας, ἐκπρόσωποι ἄλλων χριστιανικῶν ὁμολογιῶν, καθώς καί ἐπίσημη ἀντιπροσωπεία τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Στό συμπόσιο μίλησαν διαπρεπεῖς ἐρευνητές τῆς ζωῆς, τῆς διακονίας καί τοῦ ἔργου τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου, οἱ ὁποῖοι ἀνέδειξαν τή διαχρονική ἀξία τοῦ ἱεροῦ πατρός τόσο γιά τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο καί τήν Ὁρθοδοξία γενικότερα, ὅσο καί γιά τίς ἀνά τήν οἰκουμένη Χριστιανικές Ἐκκλησίες.

✦ Τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο ἐπισκέφθηκε, τή 18η Σεπτεμβρίου, ὁ Ὑφυπουργός Ἐξωτερικῶν τῶν Η.Π.Α. κ. Nicholas Burns, ὁ ὁποῖος εἶχε προσωπική συνάντηση μέ τόν Πατριάρχη καί τόνισε τή σταθερή ὑποστήριξη τῶν Η.Π.Α. πρός τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο καί τά δίκαια αἰτήματά του, τήν ἀνάγκη ἐπαναλειτουργίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης, τό σεβασμό πού τρέφουν ὅλοι πρός τό πρόσωπο καί τό σπουδαῖο ἔργο πού ἐπιτελεῖ ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης σέ ὅλους τους τομεῖς καί ἰδιαίτερα γιά τήν προστασία τοῦ περιβάλλοντος.

✦ Κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Μακ. Πατριάρχου Αἰθιοπίας κ. Παύλου, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. κ. Βαρθολομαῖος πραγματοποίησε ἐπίσκεψη στήν Αἰθιοπία ἀπό τίς 24 ἕως τίς 28 Σεπτεμβρίου, προκειμένου νά παραστῆ στίς ἑορταστικές ἐκδηλώσεις γιά τή χιλιετηρίδα τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας, μέ τήν ὁποία τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο διεξάγει διάλογο ἤδη ἀπό τό 1971.

Ἀπό τή συνάντηση τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαῖου μέ τόν Ὑφυπουργό Ἐξωτερικῶν τῶν Η.Π.Α. κ. Nicholas Burns.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΜΑΣ

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΚΑΨΑ ΣΗΤΕΙΑΣ

Με μεγάλη κατανύξη και πάνδημη συμμετοχή εορτάσθηκε στή Ίερά Μονή Καψά Σητείας ή μνήμη τής αποτομής τής κεφαλής τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, στόν ὁποῖο εἶναι ἀφιερωμένο τό Καθολικό τοῦ Μοναστηριοῦ.

Ἀπό νωρίς τό ἀπόγευμα τῆς Τρίτης 28 Αὐγούστου πλῆθος πιστῶν ἀπό τίς ἐπαρχίες Ἱεράπετρας καί Σητείας κατέκλυσαν τούς ἀνακαινισμένους χώρους τῆς Μονῆς γιά τόν πανηγυρικό Ἑσπερινό τῆς εορτῆς, ὅπου χοροστάτησε ὁ Σέβ. Μητροπολίτης Ἱεραπύτνης καί Σητείας κ. Εὐγένιος, πλαισιούμενος ἀπό τόν Πανοσιολ. Πρωτοσύγκελλο τῆς Μητροπόλεως Ἀρχιμ. Κύριλλο Διαμαντάκη, τόν Ἡγούμενο τῆς Μονῆς Τοπλοῦ Ἀρχιμ. Φιλόθεο Σπανουδάκη καί Ἱερεῖς τῆς Μητροπόλεως.

Ὁ Σέβ. Μητροπολίτης κ. Εὐγένιος μίλησε ἐπικαιρα, σημειώνοντας ὅτι «τά τελευταῖα δραματικά γεγονότα τῶν πυρκαγιῶν δέν ἐπιτρέπουν πανηγυρικούς λόγους, ἀλλά μᾶς ὑπενθυμίζουν ὅτι μόνο μέ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ μπορούμε νά ἀντιμετωπίσουμε τέτοιες καταστροφές. Μόνο ὅταν εἶναι ὁ Θεός μεθ' ἡμῶν, οὐδεῖς καθ' ἡμῶν...· γι' αὐτό πρέπει νά καταφεύγουμε στίς πρεσβείες τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καί Βαπτιστοῦ καί Μάρτυρα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, πού κατέχει δεσπόζουσα θέση ἀνάμεσα σ' ὅλους τούς Ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας μας, γιά τή σωτηρία ὅλων μας».

Παρόντες στήν ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Ἑσπερινοῦ ἦταν ὁ Νομάρχης Λασιθίου κ. Ἀντ. Στρατάκης, οἱ ὑποψήφιοι Βουλευτές τοῦ Νομοῦ κ. κ. Ἰ. Πλακιωτάκης, Ἰ. Πευκιανάκης καί Ἰ. Κουνενός, ὁ Διοικητής τοῦ 3ου Κ.Ε.Π. Ζήρου Ταξίαρχος Ἰ. Γεωργίου, ὁ Λιμενάρχης Ἱεράπετρας κ. Ἐμμ. Ρασούλης, ὁ Διοικητής καί Ἀξιωματικοί τῆς Ναυτικῆς Πολεμικῆς Βάσης Κυριαμαδίου Σητείας, ὁ Προϊστάμενος Δευτεροβάθμιας Ἐκπ/σης Ν. Λασιθίου κ. Γ. Βασιλάκης, ὁ Πρόεδρος τοῦ Νομαρχιακοῦ Συμβουλίου Θ. Πατεράκης, ὁ πρῶν Δήμαρχος Ἱεράπετρας κ. Ν. Χριστοφακάκης, ὁ Δ/κτής τοῦ Νοσοκομείου Ἱεράπετρας κ. Ν. Παπαβασιλείου, κ. ἄ.

Ὅλο τό βράδυ προσέρχονταν στή Μονή ἑκατοντάδες πιστοί, πολλοί μάλιστα μέ τά πόδια, γιά νά προσκυνήσουν τήν εἰκόνα τοῦ Τιμίου Προδρόμου, τήν κέρα καί τόν τάφο τοῦ κτίτορα τῆς Μονῆς καί τοπικοῦ Ἁγίου, Ὁσίου Ἰωσήφ τοῦ Γεροντογιάννη, καί τά ἱερά λείψανα πού φυλάσσονται στή Μονή.

Ἀργά τό βράδυ ἐψάλη ἡ ἱερά Παράκληση τοῦ Ἁγίου καί νωρίς τό πρωί ἡ Θεία Λειτουργία, προεξάρχωντος τοῦ Ἡγουμένου τῆς Μονῆς Ἀρχιμ. Μεθοδίου Περάκη.



Ἡ ΣΥΝΑΞΗ ΤΩΝ ἹΕΡΑΡΧΩΝ ΤΟΥ ΘΡΟΝΟΥ ΣΤΟ ΦΑΝΑΡΙ

Ὁλοκληρώθηκαν οἱ ἐργασίες τῆς βῆς Συνάξεως τῶν Ἱεραρχῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου στό Φανάρι, ὑπό τήν προεδρία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου.

Στή Συνεδρίαση μετεῖχαν ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολίτες ἀπ' ὅλες τίς Ἐπαρχίες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, καί συγκεκριμένα ἀπό τήν Ἑλλάδα (Κρήτη, Δωδεκάνησα καί Νέες Χῶρες), τήν Εὐρώπη, τήν Ἀμερική, τήν Αὐστραλία, τή Νέα Ζηλανδία, καί ἄλλοι.

Ἡ Σύναξη τῶν Ἱεραρχῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου συνέρχεται περίπου κάθε δύο χρόνια μέ σκοπό τήν ἀμοιβαία ἐνημέρωση καί στήριξη τῶν κατά τόπους ἐπαρχιῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀλλά καί τήν ἀνταλλαγή σκέψεων τῶν Μητροπολιτῶν γιά τήν προαγωγή καί τόν συντονισμό τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου.

Κύριο θέμα τῆς φετινῆς συνάξεως ἦταν: «Ἡ ἀποστολή μας ὡς πρωτοθρόνου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τόν σύγχρονον κόσμον». Στήν αἴθουσα τοῦ Θρόνου στό ἱστορικό καί μαρτυρικό Φανάρι τοῦς Σεβ. Ἀρχιερεῖς ἀπό τίς ἀνά τόν κόσμο ἐπαρχίες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὑποδέχθηκε τήν Πέμπτη 30 Αὐγούστου μέ θερμό χαιρετισμό ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικός Πατριάρχης καί Προκαθήμενος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας κ. κ. Βαρθολομαῖος, ὁ ὁποῖος ἐξέφρασε τίς εὐχαριστίες του στόν Κύριο, πού «συνήγαγεν ἡμᾶς καί πάλιν ἐπί τό αὐτό». Ἀκολούθησαν οἱ εἰσηγήσεις ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη Ταλλίνης καί πάσης Ἑσθονίας κ. Στέφανο, ὁ ὁποῖος μίλησε μέ θέμα: «Ἡ συνεργασία μας μετά τῶν ἄλλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν ταῖς περιοχαῖς αὐτῶν καί ἐν τῇ Διασπορᾷ», τόν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπο Ἀμερικῆς κ. Δημήτριο, πού μίλησε μέ θέμα: «Αἱ σχέσεις μας μετά τῶν κρατικῶν ἐξουσιῶν εἰς τοῦς χώρους τῆς δράσεώς μας», τόν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης κ. Εἰρηναῖο, πού ἀνέπτυξε τό θέμα: «Ἡ ἐνότης μας» καί τόν Σεβ. Μητροπολίτη Περγάμου κ. Ἰωάννη, πού μίλησε μέ θέμα: «Αἱ σχέσεις μας μετά τῶν ἑτεροδόξων».

Ἐξάλλου, μέ μεγάλη ἱεροπρέπεια καί ἐκκλησιαστική τάξη ἐορτάσθηκε στά Πατριαρχεῖα τό Σάββατο 1 Σεπτεμβρίου ἡ ἐορτή τῆς Ἰνδικτοῦ καί τῆς Παναγίας τῆς Παμμακαρίστου, ὅπως ἐπίσης καί ἡ ἡμέρα προσευχῆς γιά τήν προστασία τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, μέ τήν ὁποία καί ὀλοκληρώθηκαν οἱ ἐργασίες τῆς Συνάξεως.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότητα, ὁ Πατριάρχης, χοροστάτησε στόν Πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό κατά τόν Μεγάλο Ἑσπερινό τῆς Παρασκευῆς 31ης Αὐγούστου, καί κατά τή Θεία Λειτουργία τοῦ Σαββάτου, 1ης Σεπτεμβρίου, σέ συγχοροστασιάμέ τοῦς Σεβ. Μητροπολίτες τοῦ Θρόνου.

Μετά τό Ἱ. Εὐαγγέλιο ἀναγνώσθηκε ἀπό τόν Ἀμβωνα εἰδικό Μήνυμα τοῦ Πατριάρχου γιά τήν ἡμέρα προσευχῆς ὑπέρ τῆς προστασίας τῆς κτίσεως καί μετά τό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας ἀναγνώσθηκε ἀπό τήν Α.Θ.Π. τόν Πατριάρχη ἡ νενομισμένη εὐχή καί Πράξη τῆς νέας Α' Ἰνδικτιῶνος, πού ὑπογράφηκε ἐν συνεχείᾳ στόν εἰδικό Κώδικα ἀπό τόν ἴδιο καί ἀπό ὅλους τοῦς Ἀρχιερεῖς, οἱ ὁποῖοι ἀντάλλαξαν τόν ἐν Χριστῷ ἀσπασμό γιά τό νέο ἐκκλησιαστικό ἔτος.

ΛΑΜΠΡΑ Ἡ ΠΑΝΗΓΥΡΗ ΤΟΥ ἹΣΤΟΡΙΚΟΥ ΝΑΟΥ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΩΝ ΛΙΘΙΝΩΝ

Μέ μεγάλη λαμπρότητα καί πάνδημη συμμετοχή πανηγύρισε τό Σάββατο 8 Σεπτεμβρίου, ἐορτή τοῦ Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου, ὁ ἱστορικός Ἱερός Ναός Παναγίας Λιθινῶν Σητείας.

Τήν Παρασκευή 7 Σεπτεμβρίου τελέσθηκε ὁ Μέγας Ἑσπερινός, ὅπου χοροστάτησε καί μίλησε ἐπίκαιρα ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἱεραπύτνης καί Σητείας κ. Εὐγένιος. Στή συνέχεια ἀκολούθησε ἡ λιτάνευση τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνας τῆς Θεοτόκου στοῦς κεντρικούς δρόμους τῶν Λιθινῶν, μέ τή συνοδεία τιμητικοῦ ἀγήματος τοῦ 3ου Κ.Ε.Π. Ζήρου Σητείας καί μέ τή συμμετοχή τῶν ἐκπροσώπων τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν καί πλήθους πιστῶν τῶν ἐπαρχιῶν



Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἱεραπύτνης καί Σητείας κ. Εὐγένιος ὑπογράφει τήν Πράξη τῆς νέας Α' Ἰνδικτιῶνος.



Ἱεράπετρας καί Σητείας. Τό βράδυ τελέσθηκε στόν παλιό κατά-
γραφο Ναό ἡ Ἱερά Παράκληση καί ἡ καθιερωμένη ἀγρυπνία.

Τήν κυριώνυμη ἡμέρα τῆς πανηγύρεως ἱερούργησε καί μίλησε
ἐπίκαιρα γιά τήν πρώτη Θεομητορική ἑορτή τοῦ νέου ἐκκλησια-
στικοῦ ἔτους ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Ευγένιος, περιστοιχούμενος
ἀπό τόν ἡγούμενο τῆς Ἱεράς Μονῆς Καψᾶ καί Ἱερεῖς τῆς εὐρύτε-
ρης περιοχῆς. Ὁ κ. Ευγένιος ἐξήρε στήν ὁμιλία του τή σημασία

τοῦ προσώπου τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὡς «τά δευτερεῖα τῆς Ἀγίας Τριάδος κατέχουσα», στό ἔργο τῆς θεί-
ας οἰκονομίας γιά τή σωτηρία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Ἀνάμεσα στούς ἑκατοντάδες προσκυνητές, κυρίως κατά τόν Ἑσπερινό τῆς ἑορτῆς, ἦταν ὁ Νομάρχης Λασιθί-
ου κ. Ἄντ. Στρατάκης, οἱ Δήμαρχοι τῆς περιοχῆς καί ἄλλοι ἐκπρόσωποι τῆς Τοπικῆς καί Νομαρχιακῆς Αὐτοδι-
οίκησης, ὑποψήφιοι βουλευτές τοῦ Νομοῦ Λασιθίου, ὁ Διοικητής Ταξίαρχος κ. Ἰω. Γεωργίου καί ἀξιωματικοί τοῦ
3ου Κ.Ε.Π. Ζήρου, ὁ Λιμενάρχης Ἱεράπετρας κ. Ἐμμ. Ρασούλης, κ. ἄ.

ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΤΩΝ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΩΝ ΤΟΥ 1943 ΣΤΗ ΡΙΖΑ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ



Τήν Κυριακή πρό τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμί-
ου Σταυροῦ, 9 Σεπτεμβρίου, τελέσθηκε στόν
Ἱερό Ναό Τιμίου Σταυροῦ Ρίζας τό καθιε-
ρωμένο μνημόσυνο τῶν 131 ἐκτελεσθέντων
ἀπό τά Γερμανικά στρατεύματα κατοχῆς τόν
Σεπτέμβριο τοῦ 1943 στά χωριά τῆς δυτικῆς
Ἱεράπετρας (Μύρτου, Γδοχιών, Ρίζας,
Μουρνιῶν, Μύθων, Μαλλῶν, Χριστοῦ καί
Μεταξοχωρίου).

Τή Θεία Λειτουργία καί τήν ἐπιμνημόσυνη
δέηση στό μνημεῖο τῶν πεσόντων τέλεσε ὁ
Σεβ. Μητροπολίτης Ἱεραπύτνης καί Σητείας
κ. Ευγένιος. Ἀκολούθησε ἡ ἔπαρση τῆς
σημαίας, ἡ ὁμιλία τῆς ἡμέρας ἀπό τόν

ἐκπρόσωπο τοῦ Πολιτιστικοῦ Συλλόγου Ρίζας κ. Ἐμμ. Ζερβουδάκη, ἀπόδοση τιμῶν ἀπό ἀγῆμα τοῦ 3ου Κ.Ε.Π.
Ζήρου Σητείας, προσκλητήριο πεσόντων καί κατάθεση στεφάνων ἀπό τούς ἐκπρόσωπους τῶν πολιτικῶν καί
στρατιωτικῶν ἀρχῶν. Παρέστησαν ὁ Νομάρχης Λασιθίου Ἄ. Στρατάκης, ὁ Δήμαρχος Ἱεράπετρας Ἐμμ. Μαστο-
ράκης, οἱ ὑποψ. Βουλευτές τοῦ Νομοῦ, ἐκπρόσωποι τῆς Ἀστυνομικῆς Ὑποδιεύθυνσης, τοῦ Ὑπολιμεναρχείου
καί τοῦ Σταθμοῦ τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας Ἱεράπετρας, ὁ Ἀντινομάρχης Ἰωσ. Ἀναστασάκης, οἱ Ἀντιδή-
μαρχοι τοῦ Δήμου Ἱεράπετρας, ἐκπρόσωποι τῆς Τοπικῆς καί Νομαρχιακῆς Αὐτοδιοίκησης καί ἄλλων φορέων
τῆς περιοχῆς, συγγενεῖς τῶν ἐκτελεσθέντων καί κάτοικοι ἀπό τά «καμμένα» χωριά τῆς Ἱεράπετρας.

Η ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ

Μέ τήν εὐλογία καί τίς εὐχές τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας ξεκίνησε τήν Τρίτη 11 Σεπτεμβρίου τό σχολικό ἔτος 2007-2008 γιά τούς μαθητές τῆς Πρωτοβάθμιας καί τῆς Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Εὐγένιος τέλεσε τήν ἀκολουθία τοῦ Ἁγιασμοῦ ἀπηύθυνε τό καθιερωμένο μήνυμά του πρὸς τούς μαθητές καί τίς μαθήτριες καί εὐχήθηκε καλή χρονιά στούς διδάσκοντες, τούς διδασκομένους καί τούς γονεῖς τους στά σχολεῖα τῆς Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης στήν Ἱεράπετρα. Εἰδικότερα, τέλεσε τόν ἁγιασμό στό ΕΠ.Α.Λ.Τ.Ε.Ε. καί τό 3ο Γυμνάσιο Ἱεράπετρας (στό παραλιακό σχολικό συγκρότημα), τά δύο Ἑνιαῖα Λύκεια τῆς πόλεως πού συσσεγάζονται στό δυτικό σχολικό συγκρότημα καί στό 1ο Γυμνάσιο Ἱεράπετρας.



ΘΕΜΕΛΙΟΣ ΛΙΘΟΣ ΣΤΟΝ ΙΕΡΟ ΝΑΟ ΑΓΙΟΥ ΦΑΝΟΥΡΙΟΥ ΣΕΛΑΚΑΝΟΥ

Τό ἀπόγευμα τῆς Τρίτης 11 Σεπτεμβρίου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἱεραπύτνης καί Σητείας κ. Εὐγένιος τέλεσε τόν Ἁγιασμό καί κατέθεσε τόν θεμέλιο λίθο στόν ὑπό ἀνέγερση Ἱερό Ναό Ἁγίου Φανουρίου στή θέση «Μαθοκοτσανά» Σελακάνου τῆς Ἑνορίας Χριστοῦ Ἱεράπετρας, σέ ἔκταση πού προσέφερε ἡ Γεωργία Χαραλ. Βενιτουράκη. Ὁ Σεβ. κ. Εὐγένιος συνεχάρη τούς κτίτορες τοῦ Ναοῦ καί τούς εὐχήθηκε νά ἀξιωθοῦν νά γευθοῦν γρήγορα τή χαρά τῆς ἀποπεράτωσης καί τήν εὐλογία τῶν ἱερῶν ἐγκαινίων. Ὅπως χαρακτηριστικά τόνισε: «Ὁ Ναός θά γίνει τό σημεῖο ἀναφορᾶς τῆς ἰδιαίτερου φυσικοῦ κάλλους περιοχῆς καί ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Φανουρίου τοῦ θαυματουργοῦ θά ἐνώνει ὅλους τούς οἰκιστές καί τούς ὑπόλοιπους συγχωριανούς γιά νά ἀνεβαίνουν οἱ προσευχές ὅλων μας στόν οὐρανό».



Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Μέ ἰδιαίτερη κατάνυξη καί λαμπρότητα ἐορτάσθηκε τήν Παρασκευή 14 Σεπτεμβρίου ἡ Ὑψωση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ στόν φερώνυμο Ἱερό Ἑνοριακό Ναό τῆς Ἱεραπέτρας. Κατά τόν πανηγυρικό Ἑσπερινό τῆς εορτῆς χοροστάτησε καί μίλησε ἐπίκαιρα γιά τόν Τίμιο καί Ζωοποιό Σταυρό τοῦ Κυρίου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἱεραπύτνης καί Σητείας κ. Εὐγένιος, περιστοιχούμενος ἀπό σύσσωμο τόν Ἱερό Κλήρο τῆς πόλεως. Ἀκολουθῶς τελέσθηκαν οἱ Χαιρετισμοί στόν Τίμιο Σταυρό.



Τὴν κυριώνυμο ἡμέρα τῆς ἑορτῆς ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Εὐγένιος χοροστάτησε σὴν ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου, σὴν τελετὴ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ τέλεσε τὴ θεία Λειτουργία. Στὸ τέλος μίλησε ἐπίκαιρα γιὰ τὸ πλῆθος τοῦ Σταυροῦ καὶ χειροθέτησε σὲ Πνευματικὸ τὸν Προϊστάμενο τοῦ Ἱ. Ναοῦ Αἰδεσιμολογιώτατο π. Ἐμμανουὴλ Μολυμπάκη, στὸν ὁποῖο καὶ ἀπένειμε τὸ ὄφθικιο τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Σταυροφόρου, ἐκτιμώντας τὴν ἀναβάθμιση τῆς Ἐνοριακῆς διακονίας καὶ τὸν ἐξωραϊσμό τοῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ καὶ τῶν λοιπῶν παρεκκλησιῶν.

Στὴν πανήγυρη παρέστησαν ὁ Νομάρχης Λασιθίου κ. Ἀντ. Στρατάκης, ὁ Δήμαρχος Ἰεράπετρας κ. Ἐμμ. Μαστοράκης, ὁ πρ. Δήμαρχος κ. Ν. Χριστοφακάκης, ὁ ὑποψ. Βουλευτὴς κ. Ἱ. Πευκιανάκης, ὁ Λιμενάρχης Ἰεράπετρας κ. Ἐμμ. Ρασούλης, ἐκπρόσωποι τῆς Ἀστυνομικῆς Ὑποδιεύθυνσης καὶ ἄλλων φορέων τῆς περιοχῆς.



ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΓΕΝΕΣΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΣΤΟΝ ΧΑΝΔΡΑ

Με μεγάλη συμμετοχὴ Κλήρου καὶ λαοῦ ἀπὸ τὴν εὐρύτερη περιοχή τῆς Σητείας τελέσθηκαν τὸ Σάββατο 22 Σεπτεμβρίου ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Ἰεραπύτνης καὶ Σητείας κ. Εὐγένιο τὰ Ἱερά Ἐγκαίνια τοῦ τιμώμενου ἐπ' ὀνόματι τοῦ Γενεσίου τοῦ Τιμίου Προδρόμου Ἱεροῦ Ναοῦ, πού ἀνήκει σὴν Ἐνορία Χανδρᾶ Σητείας. Στὴν πρώτη Θεία Λειτουργία πού τελέσθηκε σὲ ἐγκαινιασθὲν ἐξωκκλήσιο σὴν θέσῃ «Ἁγλαπιδιά» Χανδρᾶ ἔλαβαν μέρος Ἱερεῖς ἀπὸ τὴν ἐπαρχία Σητείας καὶ συμμετεῖχαν πλῆθος πιστῶν πού προσῆλθαν γιὰ νὰ λάβουν τὴν εὐλογία τῶν ἐγκαινίων.



Ὁ Σεβ. κ. Εὐγένιος μίλησε γιὰ τὴ σημασία τοῦ καθαγιασμοῦ τῆς Ἁγίας Τράπεζας μέ λείψανα Ἁγίων μαρτύρων τῆς Ἐκκλησίας μας καί τόνισε ὅτι μέ τὰ ἱερά ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ αὐτός γίνεται πλέον «Οἶκος προσευχῆς, συνάθροις λαοῦ τοῦ Θεοῦ, Γῆ Ἁγία ἐν ἣ ὁ ἐπουράνιος Θεός ἐμπεριπατεῖ». Τέλος, συνεχάρη τόν Ἐφημέριο Πρωτ. Ἐμμανουήλ Λεμπιδάκη καί τό Ἐκκλησιαστικό Συμβούλιο τῆς Ἑνορίας Χανδρᾶ γιὰ τή ἀγαστή συνεργασία πού ὀδήγησε στά ἐγκαίνια καί βέβαια τό ζεῦγος τῶν κτιτόρων, Στέργιο καί Ἰφιγένεια Δαμουλάκη, οἱ ὁποῖοι πρόσφεραν τήν ἔκταση γῆς καί ἀνέλαβαν ἐξ ὀλοκλήρου τήν ἀνέγερση καί τόν ἐξοπλισμό τοῦ Ναοῦ.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΓΙΑ ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

Τήν Κυριακή 23 Σεπτεμβρίου, γιὰ ἔννατη συνεχῆ χρονιά, τελέσθηκε τό καθιερωμένο Μνημόσυνο ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη Ἱεραπύτνης καί Σητείας κ. Εὐγένιο γιὰ τοὺς σφαγιασθέντες Μικρασιάτες προγόνους μας καί τόν μακαριστό Ἀρχιμ. Ἰάκωβο Ἀρχατζικάκη κατά τήν ἔθνική καταστροφή τοῦ 1922. Ἡ ἐπιμνημόσυνη δέηση ἐψάλη στό προαύλιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου στά «Λειβάδια» Σητείας ἐνώπιον τῆς προτομῆς τοῦ Σητειακοῦ Ἐθνοϊερομάρτυρος Ἀρχιμ. Ἰακώβου Ἀρχατζικάκη.



Προηγῆθηκε ἡ Ἀρχιερατική θεία Λειτουργία παρουσία τῶν Μικρασιατικῆς καταγωγῆς Σητειακῶν καί τῶν ἐκπροσώπων τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν μέ ἐπικεφαλῆς τόν νέο Ὑφυπουργό Ἐθνικῆς Ἀμυνας κ. Ἰ. Πλακιωτάκη. Ἀκολούθησε ἡ ὁμιλία τῆς ἡμέρας ἀπό τόν κ. Γ. Ἀλεβίζο, Πρόεδρο τοῦ Συλλόγου τῶν Μικρασιατῶν, Ποντίων καί Ἀρμενίων Σητείας. Ὁ ὁμιλητής, ἀφοῦ ἀναφέρθηκε στά 85 χρόνια ἀπό τή γενοκτονία τῶν Ἑλλήνων Μικρασιατῶν καί τήν ἐκδίωξή τους ἀπό τίς προγονικές ἐστίες, τόνισε τήν ἀνάγκη διατήρησης ἀσβεστης τῆς μνήμης τῶν ἀλησμόνητων πατρίδων, ἀλλά καί τῆς σωστῆς ἐκμάθησης τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας στά σχολεῖα μας.

Ἀντίστοιχο μνημόσυνο ἔλαβε χώρα τήν ἴδια ἡμέρα στόν Ἱερό Ἑνοριακό Ναό Παναγίας Ἐλεούσας Ἱεράπετρας, ὕστερα ἀπό πρωτοβουλία τοῦ Συλλόγου Μικρασιατῶν τῆς πόλεως. Στήν Θ. Λειτουργία καί στό μνημόσυνο πού ἐπακολούθησε προεξῆρχε ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Κύριλλος Διαμαντάκης, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἱεραπύτνης καί Σητείας, καί παρέστησαν οἱ τοπικές ἀρχές, ἐνῶ ἡ καθιερωμένη ὁμιλία ἔγινε ἀπό τόν Πρόεδρο τοῦ Συλλόγου Ρεθυμνίων Μικρασιατῶν κ. Παρασκευᾶ Συριανόγλου, ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε διεξοδικά στή ζωή, τό ποιμαντικό καί κοινωνικό ἔργο, καθώς καί τό μαρτυρικό τέλος τοῦ ἀειμνήστου Ἐθνοϊερομάρτυρος Χρυσοστόμου, Ἐπισκόπου Σμύρνης.

Ἡ ΠΑΝΗΓΥΡΗ ΤΗΣ ἹΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΤΟΠΛΟΥ ΣΗΤΕΙΑΣ

Μέ πάνδημη συμμετοχή ἐορτάσθηκε τήν Τετάρτη 26 Σεπτεμβρίου ἡ Μετάσταση τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου στό φερώνυμο Καθολικό τῆς Ἱερᾶς Σταυροπηγιακῆς καί Πατριαρχικῆς Μονῆς Τοπλοῦ Σητείας. Τήν παραμονή τελέσθηκε ὁ Μέγας πανηγυρικός Ἑσπερινός στό πανηγυρίζον κλίτος τοῦ Καθολικοῦ τῆς Μονῆς, ὅπου χοροστάτησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἱεραπύτνης καί Σητείας κ. Εὐγένιος καί ἔλαβαν μέρος πολλοί Κληρικοί τῆς Μητροπόλεως.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Εὐγένιος μίλησε ἐπίκαιρα γιὰ τόν Εὐαγγελιστή τῆς Ἀγάπης Ἁγιο Ἰωάννη τόν Θεολόγο, πού ὑπῆρξε αὐτήκοος καί αὐτόπτης μάρτυρας τοῦ Θεανδρικοῦ πρόσωπου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καί μᾶς ὑπενθυμίζει τόν ὑψηλό προορισμό καί τό μεγάλο χρέος τοῦ ἀνθρώπου γιὰ ἀγάπη πρὸς τόν πλησίον, πού χαριτώνει τόν ἄνθρωπο.



Τὴν κυριώνυμο ἡμέρα τῆς πανηγύρεως τελέσθηκε Ἀρχιερατικό συλλειτουργοῦ συλλειτουργούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἱεραπύτνης καὶ Σητείας κ. Εὐγένιου καὶ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνοῦ, ὁ ὁποῖος καὶ κήρυξε ἐπικαιρα τὸν θεῖο λόγο. Ὁ Σεβ. κ. Εὐγένιος καλωσόρισε μὲ θερμὰ λόγια καὶ εὐχαρίστησε τὸν Σεβ. κ. Δαμασκηνό πού «ὄδευσε ὁδὸν μακράν» ἀπὸ τὸ ἄλλο ἄκρο τῆς Κρήτης τὰ Χανιά γιὰ νὰ λαμπρύνει τὴν πανηγύρη τῆς ἱστορικῆς Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Τοπλοῦ στό ἀνατολικότερο ἄκρο τῆς Μεγαλονήσου.

Ἐνάντια στό πλῆθος τῶν πιστῶν ἦταν ὁ Νομάρχης Λασιθίου κ. Ἀντ. Στρατάκης, ὁ Δήμαρχος Σητείας κ. Ν. Κουρουπάκης, ὁ Δήμαρχος Ἰτάνου κ. Γιάννης Χατζηνάκης, ἐκπρόσωποι τῆς Ἀγγλικῆς Ἑταιρείας Μίνοαν Group, ἐκπρόσωποι τῆς Τοπικῆς καὶ Νομαρχικῆς Αὐτοδιοίκησης, ὁ Δ/κτῆς Ὑποπλοίαρχος κ. Ἐμμ. Βεδεράκης καὶ Ἀξιωματικοὶ τῆς Π.Ν.Β. Κυριαμαδίου Σητείας, καὶ πλῆθος πιστῶν ἀπὸ τὴν εὐρύτερη περιοχή καὶ πολλοὶ προσκυνητές.

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΔΙΑΚΟΝΟΥ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΤΖΑΓΚΑΡΟΛΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

Τὸ Σάββατο 29 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε ἡ ἐνθρόνιση τοῦ Παν/του Ἡγουμένου τῆς ἱ. Μονῆς Ἁγίας Τριάδος Χανίων, Ἀρχιμ. Ἀμφιλοχίου Παπαγιαννάκη κατὰ τὴ διάρκεια τῆς πολυαρχιερατικῆς Θείας Λειτουργίας πού τελέσθηκε στό καθολικό τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Τριάδος Τζαγκαρόλων Χανίων. Ἐλαβαν μέρος οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Γάνου καὶ Χώρας κ. Νεκτάριος, Ἱεραπύτνης καὶ Σητείας κ. Εὐγένιος, Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου κ. Ἀνθιμος καὶ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνός, συμπροσευχόμενου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Λάμπης, Συβρίτου καὶ Σφακίων κ. Εἰρηναίου. Στὴν ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου κ. Ἀνθιμος ἔκρηε σέ μοναχό τὸν κατὰ κόσμον Νικόλαο Λιονάκη, ἀπόφοιτο τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης, πού μετονομάσθηκε Δαμασκηνός. Κατὰ τὴ Θεία Λειτουργία ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνός τέλεσε τὴν εἰς Διάκονο χειροτονίαν τοῦ π. Δαμασκηνοῦ, ἐνῶ μετὰ τὸ πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας τελέσθηκε ἡ ἐγκατάσταση τοῦ Ἡγουμένου Ἀρχιμ. Ἀμφιλοχίου Παπαγιαννάκη.



ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΗΣ ἹΕΡᾶς ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΣΤΟΥΣ ΠΥΡΟΠΛΗΚΤΟΥΣ ΤΗΣ ΖΑΧΑΡΩΣ

Τῆ βοήθεια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἱεραπύτνης καί Σητείας γιά τούς πυρόπληκτους τῆς Ζαχάρως παρέδωσε τήν Τετάρτη 3 Ὀκτωβρίου στόν Σεβ. Μητροπολίτη Τριφυλίας καί Ὀλυμπίας κ. Χρυσόστομο, σπή Ζαχάρω τῆς Ἡλείας, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἱεραπύτνης καί Σητείας κ. Εὐγένιος, συνοδευόμενος ἀπό τούς Ἱερεῖς π. Σπυρίδωνα Ρελάκη, Ἐφημέριο Παλαικάστρου καί π. Νικόλαο Φραγκίδη, Ἐφημέριο Τουρλωπῆς.

Συγκεκριμένα, παραδόθηκαν σπή Συντονιστική Ἐπιτροπή, πού ἔχει συσταθεῖ γιά τό σκοπό αὐτό καί ἐδρεύει στόν νεόδμητο Ἱερό Ναό τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος Ζαχάρως, δέκα τόνοι τρόφιμα καί ἄλλα εἶδη πρώτης ἀνάγκης, καθώς καί τό χρηματικό ποσό τῶν 22.000 Εὐρώ πού συγκεντρώθηκαν ἀπό τίς Ἐνορίες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἱεραπύτνης καί Σητείας.

Ὅπως τόνισε ὁ Σεβ. κ. Εὐγένιος τό προϊόν του ἐράνου πού πραγματοποιήθηκε σίς Ἐνορίες τῆς Μητροπόλεως καί ἡ ἀποστολή τῶν συλλεγέντων τροφίμων, ρούχων, καί εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης, ἀποτελοῦν ἐλάχιστη ἀδελφική προσφορά καί συμμετοχή ἐκ τοῦ περισσεύματος τῆς ἀγάπης τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καί τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν τῶν δύο ἐπαρχιῶν Ἱεραπετρας καί Σητείας γιά τήν

ἀνακούφιση τῶν πληγέντων συνανθρώπων μας. Συγκλονισμένος ἀπό τό θέαμα πού ἄφησε πίσω της ἡ καταστροφική πυρκαγιά τοῦ Αὐγούστου, καί εἰδικά ἀπό τούς ἡλικιωμένους μέ τά σοβαρά ἀναπνευστικά προβλήματα, τά ἐγκαύματα καί τά κατάγματα πού ἀντιμετωπίζουν, εὐχήθηκε γρήγορη ἀνοικοδόμηση καί ἀναζωογόνηση τῶν πληγεισῶν περιοχῶν, ὥστε νά μπορέσουν νά συγκρατηθοῦν οἱ ἐναπομείναντες κάτοικοι σίς ἐστίες τους.

Ὁ Σεβ. κ. Χρυσόστομος εὐχαρίστησε τόν Σεβ. κ. Εὐγένιο καί τό ποιμνιό του γιά τή σημαντική βοήθεια, καί τόν διαβεβαίωσε ὅτι τά εἶδη πρώτης ἀνάγκης καί τά τρόφιμα θά διανεμηθοῦν στούς κατοίκους τῶν πέντε Δήμων μέ τά πενήντα ἔννεα πληγέντα χωριά τῶν Νομῶν Ἡλείας καί Μεσσηνίας, πού οἱ κατοικίες καί οἱ ἀγροτικές περιουσίες τους καταστράφηκαν ὀλοσχερῶς, τά δέ χρήματα θά διατεθοῦν γιά τίς σπουδές τῶν διακοσίων εἴκοσι φοιτητῶν πού κατάγονται ἀπό τή Μητρόπολη Τριφυλίας καί Ὀλυμπίας.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἱεραπύτνης καί Σητείας κ. Εὐγένιος:

✓ Τό ἀπόγευμα τῆς Τρίτης 4/9 προέστη σην ἐξόδιο ἀκολουθία τοῦ μακαριστοῦ Γεωργίου Ἀλεξάκη, πού τελέσθηκε στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Σπυρίδωνος Ρίζας Ἱεράπετρας.

✓ Τήν Παρασκευή 7/9 ἱερούργησε στόν Ἱερό Ναό Ἁγίας Τριάδος Παλαικάστρου καί τέλεσε τό 40ήμερο μνημόσυνο τοῦ μακαριστοῦ Σπυρίδωνος Πάνου, Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβούλου.

✓ Τό μεσημέρι τοῦ Σαββάτου 8/9 τέλεσε παρουσία τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγείας κ. Δημ. Ἀβραμόπουλου τόν ἀγιασμό καί ἐν συνεχείᾳ τά ἐγκαίνια τοῦ νέου Σταθμοῦ Ε.Κ.Α.Β. Ἱεράπετρας στό Νοσοκομεῖο τῆς πόλης.





✓ Τὴν Παρασκευὴ 21/9 προήδρευσε σὴ συνεδρίαση τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος «Παναγία Ἀκρωτηριανή».

✓ Τὴν Πέμπτη 27/9 ἀνέγνωσε Τρισάγιο ἐπὶ τῇ σωρῶ τῆς μακαριστῆς Βασιλείας Πιτοπουλάκη, μητέρας τοῦ ἱερέως π. Νικολάου Πιτοπουλάκη, Ἐφημερίου Γραῖ-Λυγιάς Ἱεράπετρας.

✓ Τὸ ἑσπέρας τῆς Κυριακῆς 7/10 τέλεσε στὸν Ἱερό Ναό Ἁγίου Γεωργίου πόλεως Σητείας τὸν καθιερωμένο ἀγιασμό γιὰ τὴν ἔναρξη τῶν μαθημάτων τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς Σητείας καὶ εὐχήθηκε στὸν

διδάσκοντα Αἰδεσιμολ. π. Νικόλαο Ἀλεξάκη καὶ τοὺς διδασκομένους καλὴ χρονιά.

Ἡ ΠΑΝΗΓΥΡΗ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΕΡΗΜΙΤΟΥ



Τὴν Κυριακὴ 7/10 πανηγύρισε τὸ Ἐπισκοπικὸ παρεκκλήσιο στὸν αὐλίο χῶρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἱεραπύτνης καὶ Σητείας, τὸ ὁποῖο τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ἐρημίτου καὶ τῶν σύν αὐτῷ 98 Ὁσίων καὶ κτίσθηκε ἀπὸ τὸν ἀείμνηστο Μητροπολίτη Ἱερᾶς καὶ Σητείας κυρὸ Φιλόθεο τὸν Α' τὸν Μαζοκοπάκη, ὁ ὁποῖος ἦταν ἀδελφός τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Γουβερνέτου Χανίων, γι' αὐτὸ καὶ τὸ ἀφιέρωσε στὸν Ὁσιο Ἰωάννη. Ἀφ' ἑσπέρας τελέσθηκε ὁ Μέγας πανηγυρικός Ἐσπερινός, ὅπου χοροστάτησε καὶ μίλησε ἐπίκαιρα ὁ Σεβ.

Μητροπολίτης Ἱεραπύτνης καὶ Σητείας κ. Εὐγένιος, περιστοιχούμενος ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς τῆς πόλεως.

Τὴν κυριώνυμη ἡμέρα τῆς πανηγύρεως τέλεσθηκε Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία, ἱεουργοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Εὐγένιου, ὁ ὁποῖος καὶ πάλι μίλησε κατάλληλα.

ΝΕΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Τὴν Παρασκευὴ 6 Ὀκτωβρίου ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου, ὑστερα ἀπὸ πρόταση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσόστομου, ἐξέλεξε κατὰ πλειοψηφία τὸν Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Πορφύριο Μαχαιριώτη σὴ θέση τοῦ Βοηθοῦ Ἐπισκόπου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου, ὁ ὁποῖος θὰ φέρει τὸν τίτλο τοῦ Ἐπισκόπου Νεαπόλεως.

Ὁ Θεοφίλ. Ἐψηφισμένος κατάγεται ἀπὸ ἱερατικὴ οἰκογένεια, εἶναι πτυχιούχος τοῦ τμήματος Ἀρχαιολογίας τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ τοῦ τμήματος Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ.. Μοναχός ἐκάρη στὴν Ἱερά Μονὴ Μαχαιρᾶ καὶ σὴ συνέχεια διακόνησε θεοφιλῶς καὶ θεαρέτως κοντὰ στὸν Πανιερώτατο Μητροπολίτη Λεμεσοῦ κ. Ἀθανάσιο.

Ὁ νέος Ἐπίσκοπος Νεαπόλεως κ. Πορφύριος, κατὰ πᾶσα πιθανότητα θὰ ἀναλάβει τὴν ἐκπροσώπηση τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου σὶς Βρυξέλλες, ὅπου πρόσφατα ἡ Κυπριακὴ Ἐκκλησία ἀγόρασε Γραφεῖα γιὰ νὰ στεγάσει τίς ὑπηρεσίες τῆς.



ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ
Αριθμός Άδειας 5



ISSN 1109- 3617